

ปัญหาและอุปสรรคในการนำนโยบายป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดไปปฏิบัติขององค์กร
ปกครองส่วนท้องถิ่น : กรณีศึกษาองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
ในเขตอำเภอสิงหนคร จังหวัดสงขลา

**Problems and Obstacles in the Practice of Drug Ward Off Policy of Local
Administration Authority: A Case Study of Local Administration
Authorities in Amphur Singhanakorn, Songkhla Province**

จักราวุธ แคล้วอาวุธ

Jakgrawut Klawarewut

สารนิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์
มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

**A Minor Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements for the Degree of
Master of Public Administration
Prince of Songkla University**

2554

ชื่อสารนิพนธ์ ปัญหาและอุปสรรคในการนำนโยบายป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด
ไปปฏิบัติขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น : กรณีศึกษาองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
ในเขตอำเภอสิงหนคร จังหวัดสงขลา

ผู้เขียน จักรวศ แคล้วอาวุธ

สาขาวิชา รัฐประศาสนศาสตร์

อาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์

คณะกรรมการสอบ

.....
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. บุญบง ชัยเจริญวัฒน์)

.....ประธานกรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. บุญบง ชัยเจริญวัฒน์)

.....กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร. อาคม ใจแก้ว)

.....กรรมการ
(ดร. ชาลี ไตรจันทร์)

.....
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. วิชัย กาญจนสุวรรณ)
ผู้อำนวยการหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์

ชื่อสารนิพนธ์ ปัญหาและอุปสรรคในการนำนโยบายป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดไปปฏิบัติ
ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น : กรณีศึกษาองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
ในเขตอำเภอสิงหนคร จังหวัดสงขลา

ผู้เขียน นายจักรวาล แคล้วอาวุธ

สาขาวิชา รัฐประศาสนศาสตร์

ปีการศึกษา 2553

บทคัดย่อ

การศึกษาเรื่อง ปัญหาและอุปสรรคในการนำนโยบายป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด(ยุทธศาสตร์ 5 รั้วป้องกัน) ไปปฏิบัติขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น : กรณีศึกษาองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตอำเภอสิงหนคร จังหวัดสงขลา มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาระดับปัญหาและอุปสรรค ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยการบริหารกับปัญหาและอุปสรรค และการเสนอแนะในการดำเนินงานตามนโยบายการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดไปปฏิบัติขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในเขตอำเภอสิงหนคร จังหวัดสงขลา รวบรวมข้อมูลโดย การศึกษาเอกสารต่างๆ ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ประเด็นการสังเกต สัมภาษณ์ และแบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาและอุปสรรคในการนำนโยบายป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด(ยุทธศาสตร์ 5 รั้วป้องกัน) ไปปฏิบัติขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น : กรณีศึกษาองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตอำเภอสิงหนคร จังหวัดสงขลา กลุ่มตัวอย่างที่กำหนดในการศึกษาครั้งนี้ได้แก่ พนักงานเทศบาล พนักงานส่วนตำบล ลูกจ้างประจำ ลูกจ้างชั่วคราว และพนักงานจ้างเหมา ที่ปฏิบัติหน้าที่อยู่ในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเกี่ยวกับนโยบายการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด จำนวน 98 คน ทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยการ สถิติเชิงพรรณนาและโปรแกรมสำเร็จรูป SPSS for Windows (Statistical Product and Service Solutions) เพื่อหาค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าสหสัมพันธ์ ทำการแปลผลและนำเสนอเป็นตารางประกอบบรรยายความเรียง

ผลการศึกษาพบว่า ความคิดเห็นในภาพรวมของพนักงานองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเกี่ยวกับปัญหาและอุปสรรคในการนำนโยบายป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด (ยุทธศาสตร์ 5 รั้วป้องกัน) ประกอบด้วย 5 ด้าน ได้แก่ ปัญหาทางด้านสมรรถภาพขององค์กร ปัญหาทางการควบคุม ปัญหาทางด้านความร่วมมือและการต่อต้านการเปลี่ยนแปลง ปัญหาทางด้านอำนาจและความสัมพันธ์กับองค์กรอื่นที่เกี่ยวข้อง และปัญหาทางการสนับสนุน และความผูกพันขององค์กรหรือบุคคลสำคัญ พบว่าอยู่ในระดับปานกลาง แต่พบว่าปัญหาทางด้านสมรรถภาพขององค์กรอยู่ในระดับสูง เมื่อวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านการบริหาร คือ ปัจจัยด้านทรัพยากร(บุคคลากรงบประมาณและอุปกรณ์ เครื่องมือเครื่องใช้) ปัจจัยด้านภาวะผู้นำ ปัจจัยด้านการวางแผน ปัจจัยด้านการประสานงาน/การสั่งการ ปัจจัยด้านการติดตามประเมินผลกับปัญหาและอุปสรรคในการนำนโยบายการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดไปปฏิบัติของพนักงานองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตอำเภอสิงหนคร จังหวัดสงขลา พบว่า ปัจจัยด้านการบริหารทุกปัจจัยมีความสัมพันธ์กับปัญหาและอุปสรรคในการนำนโยบายการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดไปปฏิบัติของพนักงานองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตอำเภอสิงหนคร จังหวัดสงขลา

Minor Thesis Title	Problems and Obstacles in the Practice of Drug Ward Off Policy of Local Administration Authority: A Case Study of Local Administration Authorities in Amphur Singhanakorn, Songkhla Province
Author	Mr. Jakgrawut Klawarewut
Major Program	Public Administration
Academic year	2010

Abstract

The objective of the research on ‘Problems and Obstacles in the Practice of Drug Ward Off Policy of Local Administration Authority: A Case Study of Local Administration Authorities in Amphur Singhanakorn, Songkhla Province’ was to study levels of problems/obstacles, relations between administrative factors and problems/obstacles, and to find out suggestions for the practices of Drug Ward Off Policy for Local Administration Authorities in Amphur Singhanakorn, Songkhla Province. Data collecting was carried out with Local Administration Authority document investigation, observation, interview and questionnaires dealing with opinions towards problems/obstacles in the practices of Drug Ward Off Policy (5 Fences Strategy) of Local Administration Authorities in Amphur Singhanakorn, Songkhla Province. The research populations were 98 personnel of municipalities, both permanent and contemporary hired, working in the practices of drug ward off. Data were analyzed with descriptive statistics and SPSS for Windows to find out frequency, percentile mean, standard deviation and correlation and reported in table descriptive analysis.

The findings revealed that, in general, the populations’ opinions indicated that resources (personnel, budgets and instruments), leadership, planning, commanding and cooperation, the follow up and evaluation were 5 factors for the 5 following problems/obstacles- potentials of the organization, controlling, cooperation and against attitude towards the changing, authority and relations with related organizations, supporting spirit and relationship with senior personnel and within the organization, which were at medium except potentials of the organization which was at high. The analysis of relations between administrative factors and problems/obstacles in the practices of the policy revealed that administrative factors related to problems/obstacles in the practices of Drug Ward Off Policy of Local Administration Authorities in Amphur Singhanakorn, Songkhla Province.

กิตติกรรมประกาศ

การศึกษา เรื่อง ปัญหาและอุปสรรคในการนำนโยบายป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติดไปปฏิบัติขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น : กรณีศึกษาองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในเขตอำเภอสิงหนคร จังหวัดสงขลา ครั้งนี้สำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดีเพราะได้รับคำชี้แนะ และความกรุณาอย่างยิ่งจาก ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. บุญบง ชัยเจริญวัฒนะ อาจารย์ที่ปริกษาสารนิพนธ์ ที่กรุณาให้ความรู้ คำแนะนำตรวจทาน ให้แนวคิดและแนวทางในการแก้ไขปรับปรุง ตลอดจนให้คำปรึกษาในด้านต่างๆ อันมีประโยชน์แก่ผู้วิจัยเป็นอย่างมาก และขอขอบคุณรองศาสตราจารย์ ดร. อาคม ใจแก้ว และ ดร. ชาลี ไตรจันทร์ คณะกรรมการสอบ ที่กรุณาให้คำชี้แนะเพิ่มเติมแก่ผู้วิจัยเกี่ยวกับการศึกษาวิจัยอย่างใกล้ชิดจนเสร็จสมบูรณ์ อีกทั้ง ขอขอบพระคุณคณาจารย์ทุกท่านที่ได้ให้ความรู้ตลอดระยะเวลาที่ผู้วิจัยได้ศึกษาหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต ทำให้ผู้วิจัยมีพื้นฐานความรู้ในการคิดวิเคราะห์และนำความรู้ที่ได้รับมาใช้ประโยชน์ในการทำสารนิพนธ์ครั้งนี้ ผู้วิจัยรู้สึกเป็นพระคุณยิ่งจึงขอกราบขอบพระคุณทุกท่าน เป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอขอบพระคุณ บิดา มารดา พี่น้องและบุคคลในครอบครัว ที่คอยให้การช่วยเหลือสนับสนุนและเป็นกำลังใจมาโดยตลอด ทำให้ข้าพเจ้าผ่านพ้นปัญหาและอุปสรรคไปได้ด้วยดี ขอขอบคุณเพื่อนๆ นักศึกษารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต (MPA 18) ที่คอยให้คำปรึกษา รวมทั้งขอขอบคุณพนักงานเทศบาลและพนักงานองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอสิงหนคร จังหวัดสงขลาที่ให้ความอนุเคราะห์ในการเก็บข้อมูล สุดท้ายนี้ ผู้วิจัยใคร่ขอขอบคุณทุกท่านที่ไม่ได้กล่าวถึงซึ่งได้ให้ความช่วยเหลือและเป็นกำลังใจจนทำให้สารนิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงด้วยดี

ผู้วิจัยหวังเป็นอย่างยิ่งว่า สารนิพนธ์ฉบับนี้จะมีประโยชน์ต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้องและผู้สนใจ และขอมอบความดีอันพึงมีแก่ผู้มีพระคุณที่ให้การสนับสนุนทุกท่าน หากสารนิพนธ์ฉบับนี้มีข้อผิดพลาดประการใด ผู้วิจัยต้องขออภัยและน้อมรับไว้ ณ ที่นี้ด้วย

จักราวุธ แคล้วอาวุธ

สารบัญ

หน้า ๑

บทคัดย่อ	(3)
Abstract	(5)
กิตติกรรมประกาศ	(6)
สารบัญ	(7)
สารบัญตาราง	(9)
สารบัญภาพ	(11)

บทที่ 1 บทนำ

ความสำคัญของประเด็นปัญหา	1
ปัญหาการวิจัย	5
วัตถุประสงค์การวิจัย	5
นิยามศัพท์เฉพาะ	6
ขอบเขตของการศึกษา	6
ผลที่คาดว่าจะได้รับ	9

บทที่ 2 แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการนำนโยบายไปปฏิบัติ	10
แนวคิดเกี่ยวกับนโยบายการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด	27
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	50
กรอบแนวคิดในการวิจัย	56

บทที่ 3 ระเบียบวิธีการศึกษา

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	57
เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล	57
การเก็บรวบรวมข้อมูล	59
การวิเคราะห์ข้อมูล	60

(7)

สารบัญ (ต่อ)

หน้า 1

บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ ข้อมูล	
ส่วนที่ 1 การวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม	62
ส่วนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยด้านการบริหาร และปัญหา และอุปสรรคในการนำนโยบายป้องกันและแก้ไข ปัญหาสาเหตุดีไปปฏิบัติขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	65
ส่วนที่ 3 การทดสอบความสัมพันธ์ (Correlation) เพื่อหา ความสัมพันธ์ระหว่าง ปัจจัยด้านการบริหารกับ ปัญหาและอุปสรรคในการนำนโยบายป้องกันและ แก้ไขปัญหาสาเหตุดีไปปฏิบัติขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	72
บทที่ 5 สรุปผลการวิจัย และข้อเสนอแนะ	
สรุปผลการวิจัย	75
อภิปรายผล	
ข้อเสนอแนะ	
บรรณานุกรม	86
ภาคผนวก	88
แบบสอบถาม	89
ค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถาม	98
ประวัติ ผู้เขียน	108

สารบัญญัตราง

ตาราง		หน้า
1	จำนวนและร้อยละ คุณลักษณะส่วนบุคคลของพนักงานองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตอำเภอสิงหนคร จังหวัดสงขลา ที่ปฏิบัติหน้าที่อยู่ในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเกี่ยวกับนโยบายการป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติด	63
2	แสดงค่าเฉลี่ยคะแนน และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยด้านบริหารของพนักงานองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตอำเภอสิงหนคร จังหวัดสงขลา ที่ปฏิบัติหน้าที่อยู่ในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเกี่ยวกับนโยบายการป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติด	65
3	แสดงค่าเฉลี่ยคะแนน และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาทางด้านสมรรถภาพขององค์กร ของพนักงานองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตอำเภอสิงหนคร จังหวัดสงขลา ที่ปฏิบัติหน้าที่อยู่ในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเกี่ยวกับนโยบายการป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติด	66
4	แสดงค่าเฉลี่ยคะแนน และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาทางการควบคุม ของพนักงานองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตอำเภอสิงหนคร จังหวัดสงขลา ที่ปฏิบัติหน้าที่อยู่ในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเกี่ยวกับนโยบายการป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติด	67
5	แสดงค่าเฉลี่ยคะแนน และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาทางด้านความร่วมมือและการต่อต้านการเปลี่ยนแปลงของพนักงานองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตอำเภอสิงหนคร จังหวัดสงขลา ที่ปฏิบัติหน้าที่อยู่ในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเกี่ยวกับนโยบายการป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติด	68
6	แสดงค่าเฉลี่ยคะแนน และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาทางด้านอำนาจและความสัมพันธ์กับองค์กรอื่นที่เกี่ยวข้อง ของพนักงานองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตอำเภอสิงหนคร จังหวัดสงขลา ที่ปฏิบัติหน้าที่อยู่ในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเกี่ยวกับนโยบายการป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติด	69

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตาราง		หน้า
7	แสดงค่าเฉลี่ยคะแนน และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาทางด้านการสนับสนุนและความผูกพันขององค์กรหรือบุคคลสำคัญของพนักงานองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตอำเภอสิงหนคร จังหวัดสงขลา ที่ปฏิบัติหน้าที่อยู่ในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเกี่ยวกับนโยบายการป้องกันและแก้ไขปัญหาเสาพตติ	70
8	แสดงค่าเฉลี่ยคะแนน และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาทางและอุปสรรคในการนํานโยบายป้องกันและแก้ไขปัญหาเสาพตติไปปฏิบัติของพนักงานองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตอำเภอสิงหนคร จังหวัดสงขลา ที่ปฏิบัติหน้าที่อยู่ในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเกี่ยวกับนโยบายการป้องกันและแก้ไขปัญหาเสาพตติ	71
9	แสดงค่าสหสัมพันธ์การทดสอบความสัมพันธ์ (Correlation) ระหว่างปัจจัยด้านการบริหารกับปัญหาและอุปสรรคทางด้านความร่วมมือและการต่อต้านการเปลี่ยนแปลงในการนํานโยบายป้องกันและแก้ไขปัญหาเสาพตติไปปฏิบัติขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	72

สารบัญ ญภาพ

ภาพที่		หน้า
1	ตัวแบบที่ยืดหลักเหตุผล จากทฤษฎีการนำนโยบายสาธารณะไปปฏิบัติ	13
2	ตัวแบบทางด้านการจัดการ จากทฤษฎีการนำนโยบายสาธารณะไปปฏิบัติ	14
3	ตัวแบบทางด้านการพัฒนาองค์การ จากทฤษฎีการนำนโยบายสาธารณะไปปฏิบัติ	15
4	ตัวแบบทางกระบวนการของระบบราชการจากทฤษฎีการนำนโยบายสาธารณะไปปฏิบัติ	16
5	ตัวแบบทางการเมืองจากทฤษฎีการนำนโยบายสาธารณะไปปฏิบัติ	17
6	ตัวแบบเชิงบูรณาการตัวแบบทางทฤษฎีการนำนโยบายไปปฏิบัติ	18

บทที่ 1

บทนำ

1. ปัญหา: ความเป็นมาและความสำคัญ

ประเทศไทยประสบกับปัญหายาเสพติดทั้งในด้านการเป็นพื้นที่ผลิต การเป็นพื้นที่การค้า การเป็นพื้นที่ที่แพร่ระบาด และการเป็นทางผ่านยาเสพติด โดยมีตัวยาหลักที่ประสบปัญหาคือ ฝิ่น เฮโรอีน กัญชา ยาบ้า สารระเหย โคเคน เอ็กซ์ตาซี และสารเสพติดประเภทวัตถุออกฤทธิ์บางชนิด จากข้อมูลสำนักงานป้องกันและปราบปรามยาเสพติด 2553 พบว่านับตั้งแต่วันที่ 1 ม.ค.-20 ธ.ค. 2553 พบว่ามียอดการจับกุมทั้งสิ้น 114,550 คดี มีผู้ต้องหา 124,481 คน โดยยาเสพติดที่จับกุมได้มากที่สุดคือ เมทแอมเฟตามีน (ยาบ้า) 91,799 คดี มีผู้ต้องหา 97,998 คน รองลงมาคือกัญชาแห้ง 8,279 คดี มีผู้ต้องหา 9,223 คน กระท่อม 4,457 คดี ผู้ต้องหา 5,921 คน ยาไอซ์ 4,345 คดี ผู้ต้องหา 5,126 คน และสารระเหย 3,138 คดี ผู้ต้องหา 3,180 คน สำหรับยาบ้าจากสถิติการจับกุมทั้งหมด 91,799 คดี ส่วนใหญ่ถูกจับกุมในฐานะผู้เสพถึง 54,055 คดี สถานการณ์ยาเสพติดตลอดปี 2553 พบว่ามีการลักลอบลำเลียงยาเสพติดผ่านประเทศไทย ขณะเดียวกันยังพบเจ้าหน้าที่ของรัฐเกี่ยวข้องกับขบวนการค้ายาเสพติดอย่างต่อเนื่อง ส่วนปัจจัยปัญหาเสพติดในประเทศเพื่อนบ้าน เช่น ชนกลุ่มน้อยที่อยู่ตามแนวชายแดนหรือแรงงานต่างด้าวที่ลักลอบลำเลียงยาเสพติดเข้ามาในประเทศ และกลุ่มเครือข่ายการค้ายาเสพติดรายสำคัญที่กลับเข้ามาเคลื่อนไหวทำการค้ายาเสพติดรายสำคัญที่กลับเข้ามาเคลื่อนไหวทำการค้ายาเสพติดอีกครั้ง โดยปัจจุบันพบว่าบางส่วนเชื่อมโยงกับกลุ่มนักค้ายาเสพติดรายสำคัญที่ถูกคุมขังอยู่ในเรือนจำด้วย (สำนักงานป้องกันและปราบปรามยาเสพติด, 2553)

ส่วนในภาคใต้ข้อมูลจาก กอรมน. และสำนักงานป้องกันและปราบปรามยาเสพติดภาค 9 (ปปส.ภาค 9) รับผิดชอบพื้นที่ 7 จังหวัดภาคใต้ตอนล่าง ระบุว่า กลุ่มขบวนการค้ายาเสพติดในภาคใต้เป็นเครือข่ายใหญ่ โดยจะลักลอบลำเลียงยาเสพติดมาจากทางภาคเหนือ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ภาคกลาง และภาคตะวันออก เพื่อจำหน่ายในพื้นที่สามจังหวัดต่าง ๆ รวมถึงส่งออกไปยังประเทศมาเลเซียและสิงคโปร์ ขณะที่ยาเสพติดประเภท Club Drug หรือ ยาเสพติดที่นิยมใช้ในสถานบันเทิง ได้แก่ ยาอี ไอซ์ โคเคน และยาเค จะนำเข้ามาจากประเทศมาเลเซีย โดยขบวนการยาเสพติดข้ามชาติชาวมาเลเซีย หรือลำเลียงมาจากเมืองท่องเที่ยวในภาคตะวันออก เช่น พัทยา จังหวัดชลบุรี เพื่อส่งให้ผู้ค้ายาเสพติดชาวไทยนำไปจำหน่ายต่อให้ก๊วนนักท่องเที่ยวตาม สถานบันเทิง การนำเข้าจากประเทศเพื่อนบ้าน จะผ่านมาทางด่านตรวจคนเข้าเมือง ด่านศุลกากร ด่านพรมแดน และเส้นทางธรรมชาติที่เป็นรอยต่อกับประเทศมาเลเซีย อาทิ

ในท้องที่ อำเภอสะเดา จังหวัดสงขลา อำเภอสุไหงโก-ลก อำเภอดากไบ จังหวัดนราธิวาส และ อำเภอเบตง จังหวัดยะลา

การป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในประเทศไทยจะดำเนินการให้เกิดประสิทธิผลจะต้องได้รับความร่วมมือจากทุกภาคส่วนในสังคมไทย รวมทั้งต้องมียุทธศาสตร์ความรู้ทางวิชาการสนับสนุนการดำเนินงาน ดังนั้น รัฐบาลจึงส่งเสริมให้องค์กรต่างที่เกี่ยวข้องได้ดำเนินการพัฒนาองค์ความรู้เกี่ยวกับยาเสพติด และพัฒนารูปแบบการดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดที่เหมาะสมกับกลุ่มเป้าหมายและสภาพสังคม จากการติดตามผลการดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดพบว่าการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดให้ประสบความสำเร็จนั้น จำเป็นต้องสร้างการมีส่วนร่วมตั้งแต่ระดับชุมชน หมู่บ้านและตำบล ดังนั้น ในปี 2550 รัฐบาลจึงจัดตั้งศูนย์อำนวยการต่อสู้เพื่อเอาชนะยาเสพติดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นขึ้น และในปี 2552 ได้มีข้อสั่งการให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องถ่ายโอนภารกิจด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในชุมชนให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรับผิดชอบโดยตรงแม้ว่าภารกิจการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในชุมชนจะเป็นภารกิจใหม่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

จากคำแถลงนโยบายของคณะรัฐมนตรี (นายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ, 29 ธันวาคม 2551) ได้เร่งรัดการแก้ไขปัญหายาเสพติดอย่างเป็นระบบครบวงจร ทั้งในด้านการป้องกันการปราบปราม การบำบัดรักษา การฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด ควบคู่กับการปรับปรุงกฎหมายให้สอดคล้องกับสถานการณ์ และมีการบังคับใช้กฎหมายโดยเคร่งครัด รวมทั้งขยายความร่วมมือกับประเทศเพื่อนบ้านและนานาชาติในการแก้ไขปัญหายาเสพติด รัฐบาลชุดนี้จึงได้ออกมาตรการ 5 รั่ว ในการป้องกันปราบปรามยาเสพติดมาตั้งแต่ปี 2552 ได้แก่ รั่วชายแดน รั่วชุมชน รั่วสังคม รั่วโรงเรียนและรั่วครอบครัว ซึ่งทุกรั่วที่มีการจัดทำแผนและมาตรการป้องกันปราบปรามยังมีช่องโหว่อยู่โดยเฉพาะรั่วป้องกันประเภทชุมชนและสังคมเพื่อลดจุดอ่อนทั้ง 5 ที่ส่งผลให้ปัญหายาเสพติดของประเทศมีแนวโน้มเพิ่มมากขึ้น จึงกำหนด ยุทธศาสตร์ 5 รั่วป้องกัน เพื่อเป็นเกราะคุ้มกันภัยยาเสพติดในแต่ละระดับ โดยในแต่ละรั่วป้องกัน จะมุ่งตรงไปสู่เป้าหมายการควบคุมผู้เสพ ผู้ค้ายาเสพติด และกลุ่มเสี่ยงที่มีโอกาสเข้ามาเกี่ยวข้องกับยาเสพติดให้มากที่สุด จึงจะเป็นการสร้างแนวป้องกันอย่างแท้จริง และสามารถควบคุมปัญหาได้ และได้มอบหมายให้หน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องนำไปปฏิบัติในแต่ละรั่ว สำหรับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้น จะมีส่วนเกี่ยวข้องในส่วนของรั่วชุมชน และรั่วสังคม ซึ่งรัฐบาลได้มอบนโยบายดังกล่าวให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนำไปปฏิบัติในการดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในทุกพื้นที่ทั่วประเทศ

คำว่า รั้ว หมายถึง การสร้างภูมิคุ้มกัน สร้างกิจกรรม สร้างกระบวนการทำงานเพื่อให้บุคคลที่เกี่ยวข้องทั้งภาครัฐและประชาชนได้ดำเนินการร่วมกันอย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งตามยุทธศาสตร์ 5 รั้วป้องกัน เป็นการสร้างกระบวนการทำงานเพื่อให้ทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้องได้มีการดำเนินการร่วมกันอย่างมีประสิทธิภาพ มีการบูรณาการการทำงานให้สามารถดำเนินการต่อผู้เสพ ผู้ค้ายาเสพติด และกลุ่มเสี่ยงมิให้เข้ามาเกี่ยวข้องกับยาเสพติดได้ โดยกำหนด 5 รั้วป้องกัน ในการควบคุมและลดปัญหา ดังนี้

รั้วชายแดน คือ การสร้างกิจกรรม กระบวนการทำงานตามมาตรการ เสริมความเข้มแข็ง ป้องกันการลักลอบนำเข้ายาเสพติดตามแนวชายแดนที่กำหนดเป็นเป้าหมายที่จะดำเนินการ

รั้วชุมชน คือ การสร้างกิจกรรม กระบวนการทำงานทุกมาตรการ เสริมความเข้มแข็ง มีภูมิคุ้มกันยาเสพติดในระดับหมู่บ้าน/ชุมชนที่กำหนดเป็นเป้าหมาย

รั้วสังคม คือ การสร้างกิจกรรม กระบวนการทำงาน จัดระเบียบสังคมแบบบูรณาการ ขจัดปัจจัยเสี่ยงที่เป็นเงื่อนไขทางลบทุกประเภท เสริมสร้างปัจจัยทางบวกที่ส่งผลต่อการสร้างภูมิคุ้มกันต่อปัญหายาเสพติด เพื่อให้ทุกสังคมในทุกจังหวัดมีความเข้มแข็ง

รั้วโรงเรียน คือ การสร้างกิจกรรม กระบวนการทำงาน เสริมความเข้มแข็ง ในโรงเรียน สถานศึกษา และให้เยาวชนรุ่นใหม่มีภูมิคุ้มกันต่อต้านยาเสพติด

รั้วครอบครัว คือ การสร้างกิจกรรม กระบวนการทำงาน เสริมความเข้มแข็ง ให้กับสถาบันครอบครัว ให้มีภูมิคุ้มกันด้านยาเสพติดมากขึ้น เป็นหน่วยงานพื้นฐานของสังคมที่ดี

ศูนย์วิจัยความสุขชุมชน มหาวิทยาลัยอัสสัมชัญ (2552) ได้ทำการสำรวจ เรื่อง นโยบายและยุทธศาสตร์ 5 รั้วป้องกันยาเสพติดในมุมมองของสาธารณชนและเจ้าหน้าที่รัฐ ฝ่ายอำนวยการระดับจังหวัดทั้ง 76 จังหวัดทั่วประเทศ โดยการวิจัยครั้งนี้มีกลุ่มเป้าหมายได้แก่ ประชาชนอายุ 18 ปีขึ้นไปทั่วประเทศใน 1,347 ตัวอย่างครัวเรือน แกนนำชุมชนทั่วประเทศ จำนวน 828 ตัวอย่าง ประชาชนในเขตอำเภอเมืองและเทศบาล 1,523 ครัวเรือน และเจ้าหน้าที่รัฐฝ่ายอำนวยการระดับจังหวัดทั้ง 76 จังหวัด โดยผลการวิจัยพบว่า ประชาชนจำนวนมากยังไม่ทราบเกี่ยวกับนโยบายและยุทธศาสตร์ 5 รั้วป้องกันยาเสพติด แต่แกนนำชุมชนจะรับทราบถึงนโยบายแล้ว สิ่งที่น่าเป็นห่วงคือพบว่าในชุมชนยังพบเห็นผู้เสพยาเสพติด แหล่งมั่วสุมในการเสพยาและค้ายา นอกจากนี้ยังพบว่ามีเจ้าหน้าที่รัฐกระทำผิดเสียเอง รวมทั้งประชาชนยังระบุว่า สถานการณ์ยาเสพติดมีระดับรุนแรงและแนวโน้มที่สูงขึ้นเรื่อย ๆ ประชาชนมีความคาดหวังว่า เจ้าหน้าที่สำนักงานป้องกันและปราบปรามยาเสพติด ดำรวจและแกนนำในชุมชน จะเป็นผู้คอยผลักดันในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด และยังพบว่าการทำงานร่วมกันระหว่างชุมชนกับทหารยังพบได้น้อย

ส่วนจากการสำรวจเจ้าหน้าที่รัฐฝ่ายอำนาจการระดับจังหวัดทั่วประเทศพบว่า ปัญหาอุปสรรคสำคัญในการแก้ปัญหาสุขภาพจิต คือ กำลังคน ระบบฐานข้อมูล งบประมาณ วัสดุ อุปกรณ์ และแผนการดำเนินงานตามยุทธศาสตร์ เป็นต้น ที่น่าเป็นห่วงคือ เจ้าหน้าที่รัฐเหล่านี้เพียงเล็กน้อยที่ได้รับค่าตอบแทนเพิ่มขึ้น แต่ส่วนใหญ่มีภาระงานมากเกินไป ที่อาจส่งผลกระทบต่อประสิทธิภาพการแก้ปัญหาสุขภาพจิตระยะยาวได้ยิ่งไปกว่านั้น เมื่อดูผลวิจัยเกี่ยวกับ รั้วสังคมพบว่า ประชาชนในเขตอำเภอเมืองและเทศบาลยังคงพบปัจจัยเสี่ยง เช่น สถานบันเทิงแหล่งมั่วสุม ค้าและเสพยาตามบ้านเช่า อพาร์ตเมนต์ คอนโดมิเนียม กลุ่มแก๊งค์มอเตอร์ไซค์ซิ่ง และปล่อยให้เด็กซื้อเหล้าบุหรี่เองได้ แต่ผลสำรวจก็พบว่ามีการจัดกิจกรรมสร้างสรรค์ในชุมชนที่ตนเองพักอาศัยและสถานที่ออกกำลังกายมากขึ้น

สุริย์ บุญญานุกพงศ์ และคณะ (2552 : 2) ได้ทำการศึกษาและถอดบทเรียนจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ประสบความสำเร็จในการดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหาสุขภาพจิตในชุมชน พบว่าปัญหาอุปสรรคของการดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหาสุขภาพจิตขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นส่วนใหญ่ ได้แก่ ปัญหาเจ้าหน้าที่ที่มีอยู่ไม่เพียงพอ การขาดระบบการติดตามและประเมินผลการปฏิบัติงานอย่างต่อเนื่อง และการที่ประชาชนในท้องถิ่นไม่เข้ามามีส่วนร่วมในการป้องกันและแก้ไขปัญหา ในขณะที่กลุ่มเป้าหมายที่เป็นเทศบาลเมืองถึงร้อยละ 100 ระบุว่ามีปัญหาด้านโครงสร้างขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและบุคลากร กล่าวคือ การเปลี่ยนคณะผู้บริหารท้องถิ่นหรือสมาชิกสภาท้องถิ่น ผู้บริหาร/สมาชิกสภาท้องถิ่น ไม่เข้าใจสภาพปัญหาสุขภาพจิตในพื้นที่ หรือไม่ให้ความสำคัญกับการป้องกันแก้ไขปัญหา

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดสงขลาที่เช่นกันที่ประสบกับปัญหาและอุปสรรคในการนำนโยบายดังกล่าวไปปฏิบัติ จากข้อมูลการติดตามประเมินผลการดำเนินงานตามนโยบายเร่งด่วน หนาสุขภาพจิตอย่างยั่งยืน ภายใต้ยุทธศาสตร์ 5 รั้วป้องกัน ประจำปีงบประมาณ 2553 ศูนย์ปฏิบัติการต่อสู้เพื่อเอาชนะยาเสพติดจังหวัดสงขลา(ศตส.จ.สงขลา) พบว่าองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดสงขลามากกว่าร้อยละ 80 ประสบกับปัญหาและอุปสรรคในการขับเคลื่อนนโยบายดังกล่าว ทำให้การขับเคลื่อนนโยบายให้สำเร็จไม่ได้ตามวัตถุประสงค์ของนโยบายที่รัฐบาลได้วางไว้ รวมทั้งยังพบการระบาดของยาเสพติดเพิ่มขึ้นในพื้นที่ต่างๆ โดยจะเห็นได้จากข้อมูลจากสถิติการจับกุมยาเสพติดของสำนักงานป้องกันและปราบปรามยาเสพติดภาค 9 พบว่าในปี พ.ศ. 2552 จังหวัดสงขลาสามารถจับกุมได้ 3,271 ราย และในปี พ.ศ. 2553 จังหวัดสงขลาสามารถจับกุมได้ 3,468 ราย (สำนักงานป้องกันและแก้ไขปัญหาสุขภาพจิต ภาค 9,2553) ซึ่งพบการจับกุมดำเนินคดีได้เพิ่มขึ้นในทุกพื้นที่ของจังหวัดสงขลา ในพื้นที่อำเภอสิงหนครก็เป็นพื้นที่หนึ่งที่ประสบปัญหาในการดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหาสุขภาพจิต เพราะยังพบการจับกุม

ผู้กระทำความผิดทั้งผู้ค้าและผู้เสพได้มากขึ้น โดยในปีงบประมาณ 2554 ได้อย่างต่อเนื่อง อีกทั้งในพื้นที่อำเภอสิงหนครเป็นพื้นที่ที่มีความแตกต่างทางด้านวัฒนธรรมและศาสนา รายได้ไม่เพียงพอ มีสมาชิกในครอบครัวที่ต้องเลี้ยงดูจำนวนมาก ทำให้ในบางพื้นที่เยาวชนได้รับการศึกษาสูงสุดเพียงระดับประถมศึกษา ซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญที่จำเป็นสำหรับการแพร่ระบาดของยาเสพติดในพื้นที่เพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง

จากเหตุผลข้างต้นทำให้ผู้วิจัยมีความสนใจที่จะทำการศึกษาระดับและปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับปัญหาและอุปสรรคในการน่านโยบายการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดไปปฏิบัติขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตอำเภอสิงหนคร จังหวัดสงขลา เพื่อนำมาในเป็นข้อเสนอแนะแก่องค์กรต่าง ๆ ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการน่านโยบายดังกล่าวไปปฏิบัติให้บรรลุวัตถุประสงค์ของนโยบายต่อไป

2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับปัญหาและอุปสรรคในการน่านโยบายการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดไปปฏิบัติขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตอำเภอสิงหนคร จังหวัดสงขลา
2. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยการบริหารกับปัญหาและอุปสรรคในการน่านโยบายการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดไปปฏิบัติขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตอำเภอสิงหนคร จังหวัดสงขลา
3. เพื่อใช้ในการเสนอแนะในการดำเนินงานตามนโยบายการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดไปปฏิบัติขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

3. ขอบเขตการวิจัย

1. ขอบเขตด้านพื้นที่ ศึกษาเฉพาะอำเภอสิงหนคร จังหวัดสงขลา
2. ขอบเขตด้านประชากร ศึกษาเฉพาะพนักงานองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ปฏิบัติงานเกี่ยวกับนโยบายการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในเขตพื้นที่ อำเภอสิงหนคร จังหวัดสงขลา
3. ขอบเขตด้านเนื้อหา ศึกษาปัญหาและอุปสรรคในการน่านโยบายการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดไปปฏิบัติของพนักงานองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตอำเภอสิงหนคร จังหวัดสงขลา ซึ่งศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านการบริหารประกอบด้วย 5 ปัจจัย ได้แก่ 1. ปัจจัยด้านทรัพยากร(บุคคลากรงบประมาณและอุปกรณ์ เครื่องมือเครื่องใช้) 2. ปัจจัยด้านภาวะผู้นำ 3. ปัจจัยด้านการวางแผน 4. ปัจจัยด้านการประสานงาน/การสั่งการ 5. ปัจจัยด้านการติดตามประเมินผล กับ ปัญหาและอุปสรรคในการน่านโยบายการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด

ไปปฏิบัติของพนักงานองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตอำเภอสิงหนคร จังหวัดสงขลา ประกอบด้วย 5 ด้าน ได้แก่ 1. ปัญหาทางด้านสมรรถภาพขององค์กร 2. ปัญหาทางการควบคุม 3. ปัญหาทางด้านความร่วมมือและการต่อต้านการเปลี่ยนแปลง 4. ปัญหาทางด้านอำนาจและความสัมพันธ์กับองค์กรอื่นที่เกี่ยวข้อง และ 5. ปัญหาทางการสนับสนุนและความผูกพันขององค์กรหรือบุคคลสำคัญ

4. สมมติฐานการวิจัย

1. ปัจจัยทางการบริหารมีความสัมพันธ์ปัญหาและอุปสรรคในการนำนโยบายการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดไปปฏิบัติของพนักงานองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

5. นิยามศัพท์

ในการวิจัยครั้งนี้มีศัพท์ที่ใช้ในการวิจัย ดังจะได้อธิบายต่อไปนี้

1. องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หมายถึง เทศบาลเมือง เทศบาลตำบล องค์การบริหารส่วนตำบล ตั้งอยู่ในเขตอำเภอสิงหนคร จังหวัดสงขลา
2. พนักงานองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หมายถึง บุคคลซึ่งได้รับการบรรจุและแต่งตั้งให้ปฏิบัติงานโดยได้รับเงินเดือนจากงบประมาณหมวดเงินเดือนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ได้แก่ พนักงานเทศบาล พนักงานส่วนตำบล ลูกจ้างประจำ พนักงานจ้าง และให้หมายความรวมถึงพนักงานครุองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นหรือพนักงานองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่นที่รับเงินเดือนจากเงินงบประมาณหมวดเงินเดือนอุดหนุนของรัฐบาลและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนำมาจัดเป็นเงินเดือน ซึ่งมีหน้าที่รับผิดชอบเกี่ยวกับการปฏิบัติงานการป้องกันและแก้ไขยาเสพติดขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในอำเภอสิงหนคร จังหวัดสงขลา
3. พนักงานเทศบาล หมายถึง พนักงานเทศบาลเป็นเจ้าหน้าที่ท้องถิ่นของเทศบาลที่ปฏิบัติงานอันเป็นภารกิจประจำสำนักงานหรืออาจจะนอกสำนักงานก็ได้ ซึ่งมีความเกี่ยวข้องกับชีวิตความเป็นอยู่ของประชาชนอย่างใกล้ชิด เพราะหน้าที่ของเทศบาลนั้นต้องติดต่อและให้บริการแก่ประชาชนตั้งแต่เกิดจนตาย ทั้งในเรื่องงานการทะเบียน การสาธารณสุข โภค การศึกษา การรักษาความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน ซึ่งนับว่าเป็นภาระหน้าที่ที่ใกล้ชิดกับประชาชนในท้องถิ่นมาก พนักงานเทศบาลในการวิจัยครั้งนี้ คือ พนักงานเทศบาลได้รับบรรจุแต่งตั้งให้ปฏิบัติราชการที่เทศบาลในอำเภอสิงหนคร จังหวัดสงขลา
4. พนักงานส่วนตำบล หมายถึง พนักงานส่วนตำบลเป็นเจ้าหน้าที่ท้องถิ่นขององค์กรบริหารส่วนตำบลที่ปฏิบัติงานอันเป็นภารกิจประจำสำนักงานหรืออาจจะนอกสำนักงานก็ได้

ได้ ซึ่งมีความเกี่ยวข้องกับชีวิตความเป็นอยู่ของประชาชนอย่างใกล้ชิด เพราะหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนตำบลนั้นต้องติดต่อและให้บริการแก่ประชาชนตั้งแต่เกิดจนตาย ทั้งในเรื่องงานการสาธารณสุข โภค การศึกษา การรักษาความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน ซึ่งนับว่าเป็นภาระหน้าที่ที่ใกล้ชิดกับประชาชนในท้องถิ่นมาก พนักงานส่วนตำบลในการวิจัยครั้งนี้ คือ พนักงานส่วนตำบลที่ได้รับบรรจุแต่งตั้งให้ปฏิบัติราชการที่องค์การบริหารส่วนตำบลในอำเภอสิงหนคร จังหวัดสงขลา

5. ลูกจ้างประจำ หมายถึง ผู้ที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจ้างให้ทำงานบางอย่างแทนข้าราชการ ซึ่งยังไม่มีอัตรากำลังเปิดรองรับ โดยได้สิทธิประโยชน์เช่นเดียวกับพนักงานองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ลูกจ้างประจำในการวิจัยครั้งนี้ คือ ลูกจ้างประจำที่ได้รับบรรจุแต่งตั้งให้ปฏิบัติราชการที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในอำเภอสิงหนคร จังหวัดสงขลา

6. พนักงานจ้าง หมายถึง ผู้ที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจ้างให้ทำงานบางอย่างซึ่งโดยปกติแล้วไม่ถือเป็นการปฏิบัติราชการโดยตรง แต่สนับสนุนให้การปฏิบัติราชการเป็นไปได้โดยเรียบร้อย ประหยัด และมีกำหนดเวลาสิ้นสุด พนักงานในการวิจัยครั้งนี้ คือ พนักงานจ้างที่ปฏิบัติราชการที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในอำเภอสิงหนคร จังหวัดสงขลา

7. ข้อมูลส่วนบุคคล หมายถึง คุณลักษณะส่วนตัวของพนักงาน ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ ตำแหน่ง ของพนักงานองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในอำเภอสิงหนคร

7.1. เพศ หมายถึง คุณลักษณะส่วนบุคคลของเจ้าหน้าที่ จำแนกเป็นเพศชายและเพศหญิง

7.2. อายุ หมายถึง อายุของพนักงานองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นโดยนับตั้งแต่ปีที่พนักงานองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่เกิดจนถึงปีที่ตอบแบบสอบถาม

7.3. ระดับการศึกษา หมายถึง การศึกษาระดับสูงสุดของพนักงานเทศบาล พนักงานส่วนตำบล ลูกจ้างประจำและพนักงานจ้าง ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในอำเภอสิงหนคร จังหวัดสงขลา ที่ได้ปฏิบัติหน้าที่ราชการซึ่งแบ่งออกเป็น ประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) อนุปริญญา ปริญญาตรี และสูงกว่าปริญญาตรี

7.4. อาชีพ หมายถึง ระยะเวลา นับเป็นจำนวนปีเต็ม ที่พนักงานเทศบาล พนักงานส่วนตำบล ลูกจ้างประจำ และพนักงานจ้าง ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในอำเภอสิงหนคร จังหวัดสงขลา ที่ได้ปฏิบัติหน้าที่ราชการ

7.5. ตำแหน่ง หมายถึง ตำแหน่งของพนักงานเทศบาล พนักงานส่วนตำบล ลูกจ้างประจำ และพนักงานจ้าง ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในอำเภอสิงหนคร จังหวัดสงขลา ที่ได้ปฏิบัติหน้าที่ราชการตามกรอบตำแหน่งที่กำหนดตามระเบียบการบริหารงานบุคคลขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

8. ปัจจัยด้านการบริหาร หมายถึง ทรัพยากรหรือกระบวนการต่างๆ ที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนำมาใช้ในการดำเนินงานตามนโยบายการป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติด

8.1. ปัจจัยด้านทรัพยากร หมายถึง บุคลากร งบประมาณ อุปกรณ์เครื่องมือเครื่องใช้ที่ใช้ในการดำเนินงานตามนโยบายการป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติด ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในอำเภอสิงหนคร จังหวัดสงขลา

1. บุคลากร หมายถึง ผู้ปฏิบัติงานหรือผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับนโยบายการป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติดขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

2. งบประมาณ หมายถึง ค่าใช้จ่ายที่ใช้ในการดำเนินงานตามนโยบายการป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติดขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ของนโยบาย

3. อุปกรณ์ เครื่องมือเครื่องใช้ หมายถึง อุปกรณ์เครื่องมือเครื่องใช้ต่างๆ ที่อำนวยความสะดวกในการดำเนินงานตามนโยบายการป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติดขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้บรรลุตามเป้าหมายนโยบาย

8.2. ปัจจัยด้านภาวะผู้นำ หมายถึง การที่ผู้นำใช้อิทธิพลหรืออำนาจในการชักนำหรือโน้มน้าวให้ผู้ได้บังคับบัญชาปฏิบัติหน้าที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพมากที่สุดเพื่อให้บรรลุเป้าหมายตามนโยบายการป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติดขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

8.3. ปัจจัยด้านการวางแผน หมายถึง กระบวนการกำหนดวัตถุประสงค์สำหรับช่วงเวลาข้างหน้า และกำหนดสิ่งที่จะกระทำต่างๆ เพื่อให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ตามนโยบายการป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติดขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

8.4. ปัจจัยด้านการประสานงาน/การสั่งการ หมายถึง การจัดระเบียบวิธีการทำงาน เพื่อให้งานและเจ้าหน้าที่ฝ่ายต่างๆ ร่วมมือปฏิบัติงานเป็นน้ำหนึ่งใจเดียว ไม่ทำงานซ้อนกัน ขัดแย้งกัน หรือเหลื่อมล้ำกัน ทั้งนี้เพื่อให้งานดำเนินไปอย่างราบรื่น สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของนโยบายการป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติดขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอย่างสมานฉันท์ และมีประสิทธิภาพ

8.5. ปัจจัยด้านการติดตามประเมินผล หมายถึง กระบวนการประเมินความมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลของระบบงานต่าง ๆ ของหน่วยงาน ซึ่งรวมถึงการปฏิบัติตามกฎหมาย ระเบียบ หรือข้อบังคับ และการปฏิบัติงานตามภาระหน้าที่ความรับผิดชอบของเจ้าหน้าที่ฝ่ายต่าง ๆ ในหน่วยงาน ทั้งนี้เพื่อให้งานดำเนินไปอย่างราบรื่น สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของนโยบายการป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติดขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอย่างมีประสิทธิภาพ

9. การนำนโยบายไปปฏิบัติ หมายถึง กระบวนการที่องค์กร บุคคล หรือ กลุ่มบุคคลที่เกี่ยวข้องสามารถนำ และกระตุ้นให้ทรัพยากรทางการบริหารทั้งหมดปฏิบัติงานให้บรรลุตามนโยบายที่ระบุไว้หรือไม่แค่นั้นเพียงใด ซึ่งในการศึกษาครั้งนี้หมายถึงนโยบายการป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติด ตามยุทธศาสตร์ 5 ร้วป้องกัน

10. นโยบายป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติด หมายถึง นโยบายการป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติด ตามยุทธศาสตร์ 5 ร้วป้องกัน ได้แก่ ร้วชายแดน ร้วชุมชน ร้วสังคม ร้วโรงเรียน และร้วครอบครัว ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

11. ปัญหาและอุปสรรคในการนำนโยบายการป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติดไปปฏิบัติของพนักงานองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หมายถึง ปัจจัยหรือสิ่งที่ทำให้การนำนโยบายการป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติดไปปฏิบัติของพนักงานองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นไม่บรรลุเป้าหมายและวัตถุประสงค์ของนโยบาย ในด้านต่างๆต่อไปนี้ได้แก่ ปัญหาทางด้านสมรรถภาพขององค์กร ปัญหาทางด้านการควบคุม ปัญหาทางด้านความร่วมมือและการต่อต้านการเปลี่ยนแปลง ปัญหาทางด้านอำนาจและความสัมพันธ์กับองค์กรอื่นที่เกี่ยวข้อง และปัญหาทางด้าน การสนับสนุนและความผูกพันขององค์กรหรือบุคคลสำคัญ

6. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับการวิจัย

1. ได้ทราบถึงความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคลและปัจจัยด้านการบริหารกับปัญหาและอุปสรรคในการนำนโยบายป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติดไปปฏิบัติขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

2. เพื่อเป็นแนวทางในการบริหาร การพัฒนาองค์กร ในการเพิ่มประสิทธิภาพให้ผู้ที่เกี่ยวข้องกับการนำนโยบายป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติดไปปฏิบัติขององค์กรต่างๆ ในการปรับปรุงแก้ไขปัญหาและอุปสรรคที่เกิดขึ้นจากการปฏิบัติงาน

3. เป็นแนวทางในการศึกษาวิจัยในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับปัญหาและอุปสรรคในการนำนโยบายไปปฏิบัติในหน่วยงานหรือองค์กรอื่นๆ

บทที่ 2

แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาเรื่อง ปัญหาและอุปสรรคในการนำนโยบายป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดไปปฏิบัติขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น : กรณีศึกษาองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในเขตอำเภอสิงหนคร จังหวัดสงขลา ผู้ศึกษาได้ทำการศึกษาเอกสาร แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องต่างๆ ดังนี้

1. แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการนำนโยบายไปปฏิบัติ
2. แนวคิดเกี่ยวกับนโยบายการป้องกันและแก้ไขปัญหา ยาเสพติด
3. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
4. กรอบแนวคิดในการวิจัย

1. แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการนำนโยบายไปปฏิบัติ

1. ความหมายของการนำนโยบายไปปฏิบัติ

เพลสแมน และวิลด์ฟัสกี (Pressman & Wildavasky, 1993 อ้างถึงใน ณรงค์ชัย ุชรัตน์ และคณะ, 2544 : 8) ให้ความหมายว่า ระดับการเกิดขึ้นของผลนโยบายที่คาดคะเนไว้ และการนำนโยบายไปปฏิบัติอาจได้รับการมองว่าเป็นกระบวนการของการปฏิสัมพันธ์ ระหว่างเป้าหมายที่กำหนดไว้กับการปฏิบัติทั้งหลายที่มุ่งไปสู่การกระทำให้บรรลุผล การนำนโยบายไปปฏิบัติ คือความสามารถที่จะจัดการและประสานสิ่งที่จะเกิดขึ้นมาภายหลังในลักษณะที่เป็นลูกโซ่เชิงสาเหตุและผล ทั้งนี้เพื่อให้ได้รับผลลัพธ์ที่พึงปรารถนา

มิเตอร์ และฮอร์น (Meter & Horn, 1975 อ้างถึงใน ณรงค์ชัย ุชรัตน์ และคณะ, 2544 : 9) ให้ความหมายว่า การนำนโยบายไปปฏิบัติหมายความว่า ความรวมถึงการดำเนินการโดยบุคคลหรือกลุ่มบุคคลในภาครัฐหรือเอกชน ซึ่งการดำเนินการดังกล่าวมุ่งที่จะก่อให้เกิดความสำเร็จ โดยตรงตามวัตถุประสงค์จากการตัดสินใจดำเนินนโยบายที่ได้กระทำก่อนหน้านั้นแล้ว

แบร์เรตต์ และฟัดจ์ (Barrett & Fudge, 1981 อ้างถึงใน ณรงค์ชัย ุชรัตน์ และคณะ, 2544 : 9) เห็นว่านิยามการนำนโยบายไปปฏิบัติจะมองเฉพาะเรื่องการผลักดันให้นโยบายเกิดผลเพียงด้านเดียวคงไม่ได้ แต่คำว่า การนำนโยบายไปปฏิบัติจะหมายความรวมถึงการสังเกตปรากฏการณ์เป็นจริงที่เกิดขึ้นหรือถูกกระทำให้เกิดขึ้น และเป็นการแสวงหาคำอธิบายต่อไป อีกว่าปรากฏการณ์หรือการกระทำนั้นเกิดขึ้นได้อย่างไร มีอะไรเกิดขึ้นบ้าง ศูนย์กลางความสนใจ การนำนโยบายไปปฏิบัติลักษณะนี้จะอยู่ที่ว่าอะไรคือสิ่งที่ถูกกระทำ (what is done) จุดสนใจ

ของการมองจึงอยู่ที่การกระทำของกลุ่มของบุคคลและของผู้ที่มีหน้าที่กำหนดพฤติกรรมกระทำขึ้น นอกจากนี้ยังสนใจที่จะตรวจสอบระดับของการกระทำว่ามีความสัมพันธ์กับตัวนโยบายอย่างไร มากกว่าการตรวจสอบลักษณะเพียงการคาดคะเน มุมมองการนำนโยบายไปปฏิบัติในแง่นี้ได้รับพิจารณาว่าเป็นลำดับขั้นของการตอบสนอง (series of responses) ต่ออุดมการณ์ของข้อผูกพันต่อการกีดกันจากสภาพแวดล้อมหรือต่อแรงกดดันจากหน่วยงาน หรือกลุ่มต่าง ๆ ที่พยายามจะเข้ามา มีอิทธิพลหรือเข้ามาควบคุมการกระทำนั้น

ควอด (Quade, 1982 อ้างถึงใน ณรงค์ชัย ุขารัตน์ และคณะ, 2544 : 9) ได้ นิยามว่าการนำนโยบายไปปฏิบัติ คือ การเปลี่ยนแปลงโดยตรงที่เกิดขึ้นตามอณัติของนโยบาย เป็นกระบวนการจัดการกับแบบแผนของการทำเพื่อให้เกิดขึ้นต่อข้อกำหนดเกิดขึ้นจากการที่ได้ ตัดสินใจไปแล้ว ดังนั้น การนำนโยบายไปปฏิบัติจึงเริ่มขึ้นภายหลังที่ตัดสินใจยอมรับวิธีการ ปฏิบัติเฉพาะเรื่องนั้น ๆ ไปแล้ว

แฮมเบิลตัน (Hambleton, 1983 อ้างถึงใน ณรงค์ชัย ุขารัตน์ และคณะ, 2544 : 9) ได้ อธิบายเกี่ยวกับการนำนโยบายไปปฏิบัติจากลำดับของการเกิดขึ้น โดยได้มองว่ารากลึกของทฤษฎี นโยบายและการนำนโยบายไปปฏิบัติ นั้น แยกกันอยู่คนละส่วนคนละชั้นการกำหนดนโยบาย คล้ายกับทฤษฎีการบริหารที่ว่า นโยบายคือการตัดสินใจว่าจะทำอะไร (decision as to what to do) ส่วนการบริหาร คือการทำให้งานที่ตัดสินใจทำนั้นดำเนินไปได้ (getting it done) แต่เป็นการ ยากที่จะบอกได้ว่าที่ใดคือที่ที่นโยบายสิ้นสุด แล้วการนำนโยบายไปปฏิบัติจึงเริ่มขึ้นประเด็นสำคัญ คือ นโยบายกับการนำนโยบายไปปฏิบัติจะต้องสัมพันธ์กัน

อเล็กซานเดอร์ (Alexander, 1985 อ้างถึงใน ณรงค์ชัย ุขารัตน์ และคณะ, 2544 : 9) ได้ให้นิยาม ว่าการนำนโยบายไปปฏิบัติ คือ ชุดการปฏิบัติซึ่งเป็นแผนการทำงานที่ถูก ส่งไปยังผู้ที่ตั้งใจจะให้ได้รับประโยชน์จากนโยบายเป็นการเฉพาะและเป็นการปฏิบัติในภาคสนาม

สมพร เฟื่องจันทร์ (2539 : 150) ได้ให้ความหมายของการนำเอานโยบายไป ปฏิบัติว่า “เป็นกระบวนการ เป็นผลต่อเนื่องมาจากขั้นตอนการกำหนดนโยบายมีความต่อเนื่อง นอกจากนี้ยังเป็นกิจกรรมที่มีการกำหนดคนเป้าหมายไว้ล่วงหน้าว่าเราต้องการผลสุดท้ายเป็นเช่นไร”

จุมพล หนิมพานิช (2547 : 140) ได้ให้ความหมายของการนำนโยบายไปสู่การ ปฏิบัติว่า หมายถึง การบริหารนโยบายที่ครอบคลุมถึงการวิเคราะห์พฤติกรรมองค์การ ปฏิสัมพันธ์ของบุคคลและกลุ่มบุคคล สมรรถนะและความร่วมมือของพนักงานภาครัฐ และ ภาคเอกชน สภาพแวดล้อมของระบบ และปัจจัยอื่นๆ ที่มีผลกระทบต่อการบรรลุเป้าหมายของ นโยบาย

กล้า ทองขาว (2548 : 7) ได้สรุปความหมายของการนำนโยบายไปปฏิบัติว่า หมายถึงกระบวนการจัดการและการประสานกิจกรรม เพื่อนำการเปลี่ยนแปลงไปสู่ผลลัพธ์ที่พึงประสงค์ ให้บรรลุความสำเร็จตรงตามเจตจำนงของนโยบาย โดยกลุ่มบุคคลหรือองค์กรภาครัฐ หรือเอกชน

วเรศ จันทรศร (2548 : 18) ได้กล่าวไว้ว่ากระบวนการนำนโยบายไปปฏิบัติ หมายถึงกระบวนการที่ทำให้เกิดการกระตุ้นทรัพยากรทางการบริหารมาบริหารจัดการเพื่อปฏิบัติงานให้บรรลุตามเป้าหมายของนโยบายที่กำหนดไว้

โดยสรุปจากทัศนะของนักวิชาการที่กล่าวถึงดังกล่าวข้างต้น การนำนโยบายไปปฏิบัติหมายถึง กระบวนการที่องค์กรบุคคล หรือกลุ่มบุคคลที่เกี่ยวข้อง ผู้สามารถนำพาและการกระตุ้นให้มีการใช้ทรัพยากรทางการบริหารทั้งหมดมาใช้ในการปฏิบัติงานเพื่อให้บรรลุตามนโยบายที่ตั้งเป้าหมายไว้ หรือกล่าวอีกนัยหนึ่งได้ว่าการนำนโยบายสาธารณะไปปฏิบัติ เป็นกระบวนการผลักดันที่จะให้การทำงานของกลไกระบบการปฏิบัติงานทั้งหมดสามารถบรรลุตามนโยบายที่ได้ตั้งเป้าหมายไว้

2. การวัดความสำเร็จและความล้มเหลวของการนำนโยบายไปปฏิบัติของนโยบาย

ความสำเร็จและความล้มเหลวของการนำไปปฏิบัติ คือการวัดระดับของความสามารถของการนำนโยบายไปปฏิบัติ หรือการขาดประสิทธิผลของการนำนโยบายไปปฏิบัติ โดยมีนักวิชาการ อาทิ บาเดซ (Bardach,1977) อ้างถึงใน วเรศ จันทรศร,2548; 109) ได้กล่าวถึงการวัดความล้มเหลวของนโยบายนั้น สามารถมองได้สามมิติคือ

1. ความไม่สามารถในการบรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้
2. เกิดความล่าช้าในการนำนโยบายไปปฏิบัติ
3. การใช้งบประมาณในการดำเนินการเกินที่กำหนด

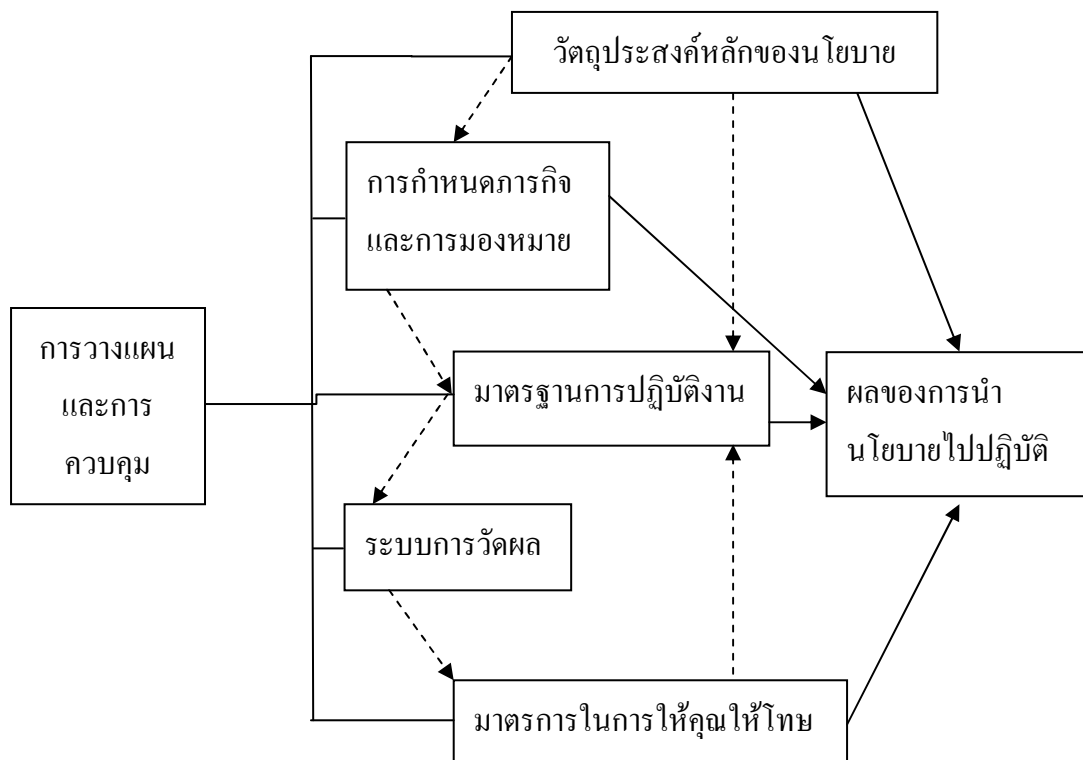
อินแกรมและแมน (Helen M.Ingram and Dean E.Mann 1980 อ้างถึงใน วเรศ จันทรศร, 2548 : 109) ได้ทำการศึกษาถึงปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความสำเร็จและความล้มเหลวของการนำนโยบายไปปฏิบัติได้สรุปปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความสำเร็จและความล้มเหลวของการนำนโยบายไปปฏิบัติไว้ 6 ด้าน ได้แก่

1. ความขัดแย้งของกลุ่มประโยชน์ที่เกี่ยวข้อง
2. ความต้องการของสังคม
3. นโยบายแต่ละอย่างมีข้อดีข้อเสียต่างกัน
4. ปัญหาจากการเปลี่ยนแปลงของสภาพแวดล้อม
5. ความสัมพันธ์ระหว่างนโยบายหนึ่งกับนโยบายอื่น ๆ

6. การกำหนดขอบเขตของปัญหาและวัตถุประสงค์ไม่ชัดเจน

แนวคิดความคิดนี้เป็นการศึกษาว่า องค์กรต่าง ๆ สามารถนำนโยบายไปปฏิบัติได้ จะต้องมียุทธศาสตร์อะไรเป็นเงื่อนไขสำคัญ ที่จะทำให้โครงการสำเร็จบรรลุความมุ่งหมายของการพัฒนาโดยแยกประเด็นความสนใจในการศึกษาออกเป็น 6 แนวทาง หรือ 6 ตัวแบบด้วยกัน ดังนี้

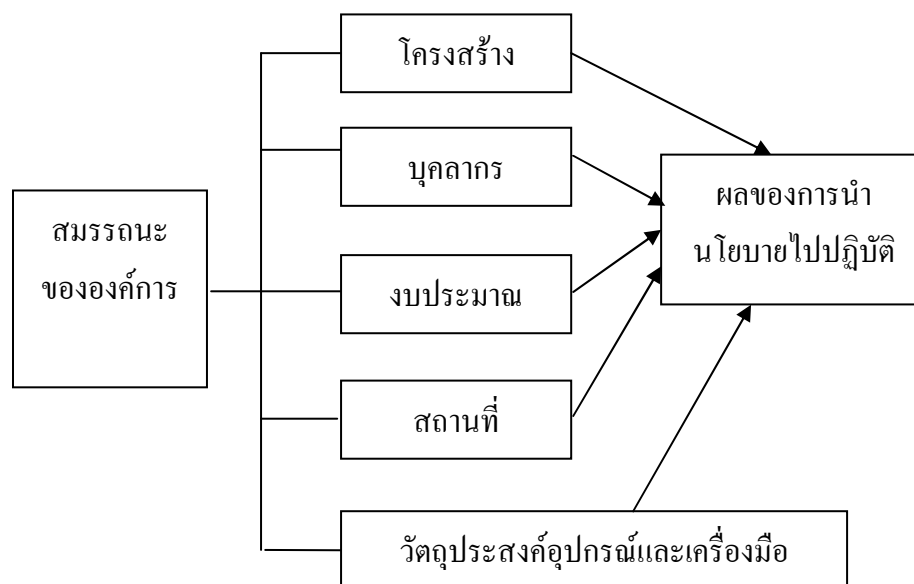
1. ตัวแบบที่ยึดหลักเหตุผล (rational model) เพราะเชื่อว่าการนำนโยบายไปที่ที่ประสบผลสำเร็จมียุทธศาสตร์จากนโยบายที่มีการกำหนดวัตถุประสงค์ที่ละการกิจที่ชัดเจน การมอบหมายงาน การกำหนดมาตรฐานการทำงาน การมีระบบวัดผลการปฏิบัติงานและการจัดระบบให้คนให้โทษที่เหมาะสมและชัดเจน คือเมื่อนโยบายมีวัตถุประสงค์ที่ชัดเจนผู้บริหารสามารถมอบหมายงานให้รับผิดชอบได้ง่ายและชัดเจน เพื่อให้การประสานการทำงานได้ดีขึ้น แล้วง่ายต่อการกำหนดมาตรฐานงาน เมื่อมีมาตรฐานงานทำให้เกิดการประเมินผลที่มีประสิทธิภาพ ง่ายต่อการควบคุมตรวจสอบ นอกจากนี้ยังสามารถสร้างความเป็นธรรมในระบบการให้คนให้โทษ ซึ่งจะนำไปสู่ความสำเร็จของนโยบายดังกล่าว

ภาพที่ 1 การนำนโยบายไปปฏิบัติโดยใช้ตัวแบบที่ยึดหลักเหตุผล (วรเดช จันทรศร, 2548 : 138)

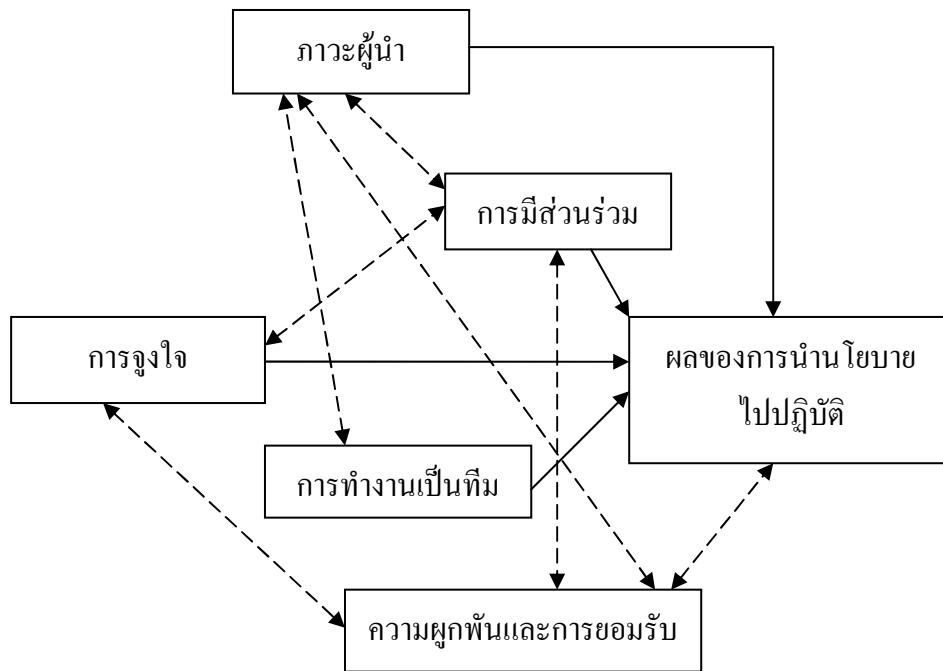

2. ตัวแบบด้านการจัดการ (management model) ตัวแบบนี้ให้ความสำคัญไปที่สมรรถนะขององค์กร เพราะเชื่อว่านโยบายจะประสบความสำเร็จได้จะต้องอาศัยองค์กรที่มีโครงสร้างองค์กรที่เหมาะสม บุคลากรในองค์กรต้องมีความรู้ความสามารถทั้งทางด้านบริหาร และเทคนิคอย่างเพียงพอรวมทั้งองค์กรจะต้องมีการจัดเตรียมวัสดุอุปกรณ์ สถานที่ เครื่องมือ เครื่องใช้ และงบประมาณให้พร้อม และเพียงพอ (ภาพที่ 2) ดังนี้

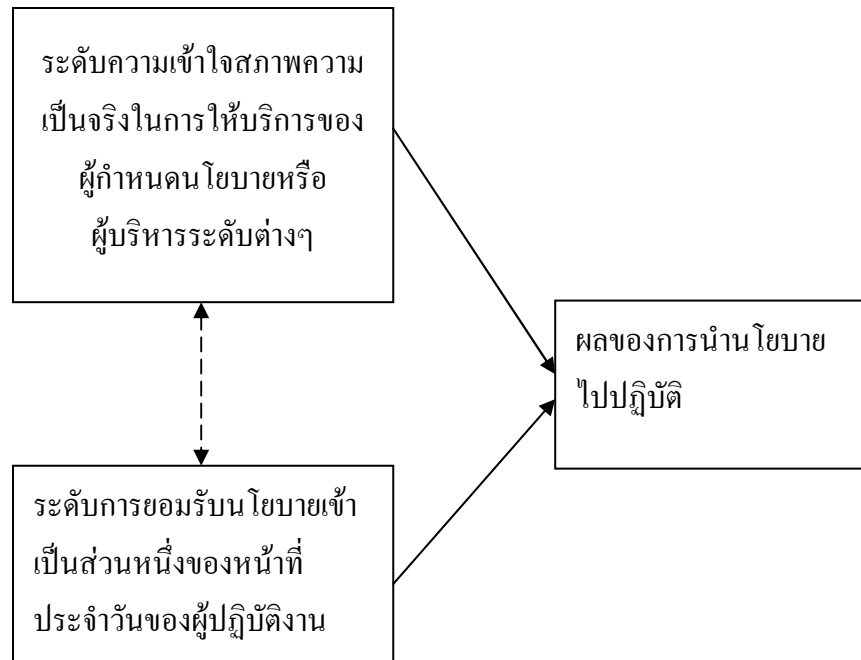
ภาพที่ 2 การนำนโยบายไปปฏิบัติโดยใช้ตัวแบบด้านการจัดการ (วรเดช จันทรศร, 2548 : 141)

3. ตัวแบบทางการพัฒนาองค์กร (organization development model) ตัวแบบนี้มุ่งเน้นการมีส่วนร่วม การสร้างความผูกพัน และการยอมรับการมีส่วนร่วมจะทำให้เกิดการดำเนินงานเป็นทีมที่มีประสิทธิภาพ การนำนโยบายหรือโครงการมาปฏิบัติให้เกิดความสำเร็จจึงเป็นเรื่องของการจูงใจ การใช้ภาวะผู้นำที่เหมาะสม การสร้างความผูกพันโดยวิธีการให้สมาชิกในองค์กรมีส่วนร่วมเพื่อให้เกิดการยอมรับตลอดจนการสร้างทีมงานมากกว่าการมุ่งการใช้การควบคุม หรือใช้อำนาจทางรูปนัยของผู้บังคับบัญชา การนำนโยบายไปปฏิบัติ จึงเป็นเรื่องของกระบวนการที่ทำให้ผู้ปฏิบัติสามารถเข้าไปมีส่วนเกี่ยวข้องในการกำหนด หรือวางกรอบนโยบายเหล่านี้มาจากตัวผู้ปฏิบัติเองโดยตรง (ภาพที่ 3) ดังนี้

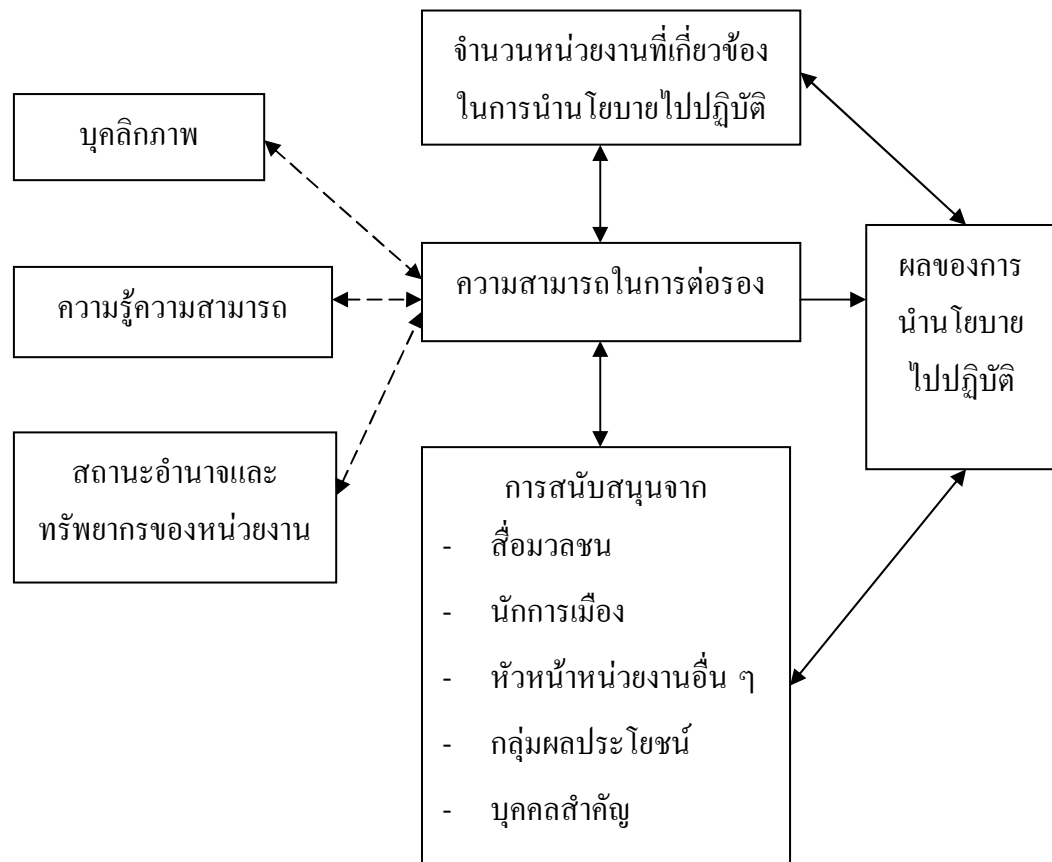
ภาพที่ 3 การนำนโยบายไปปฏิบัติโดยใช้ตัวแบบทางด้านการพัฒนาองค์กร (วรเดช จันทรศร, 2548 : 143)

4. ตัวแบบทางกระบวนการของระบบราชการ (bureaucratic processes model) ตัวแบบนี้เชื่อว่าอำนาจในองค์กรไม่ได้อยู่ในตำแหน่งทางรูปนัย (formal position) ซึ่งไม่ได้อยู่ที่บุคคลใดบุคคลหนึ่งโดยเฉพาะ แต่จะมีกระจัดกระจายทั่วไปในองค์กร หมายความว่าสมาชิกทุกคนมีอำนาจใช้วิจารณญาณในการปฏิบัติหน้าที่โดยผู้บังคับบัญชาควบคุมไม่ได้ การขัดแย้งนโยบายใหม่ๆ จะมีผลกระทบหรือเปลี่ยนแปลงการปฏิบัติในวิถีชีวิตประจำวันของข้าราชการเหล่านี้มักจะไร้ผล นอกจากข้าราชการหรือผู้ปฏิบัติจะยอมรับ หรือปรับแผนนโยบายแนวทางการปฏิบัติเหล่านั้นเป็นส่วนหนึ่งของหน้าที่ประจำ (ภาพที่ 4) ดังนี้

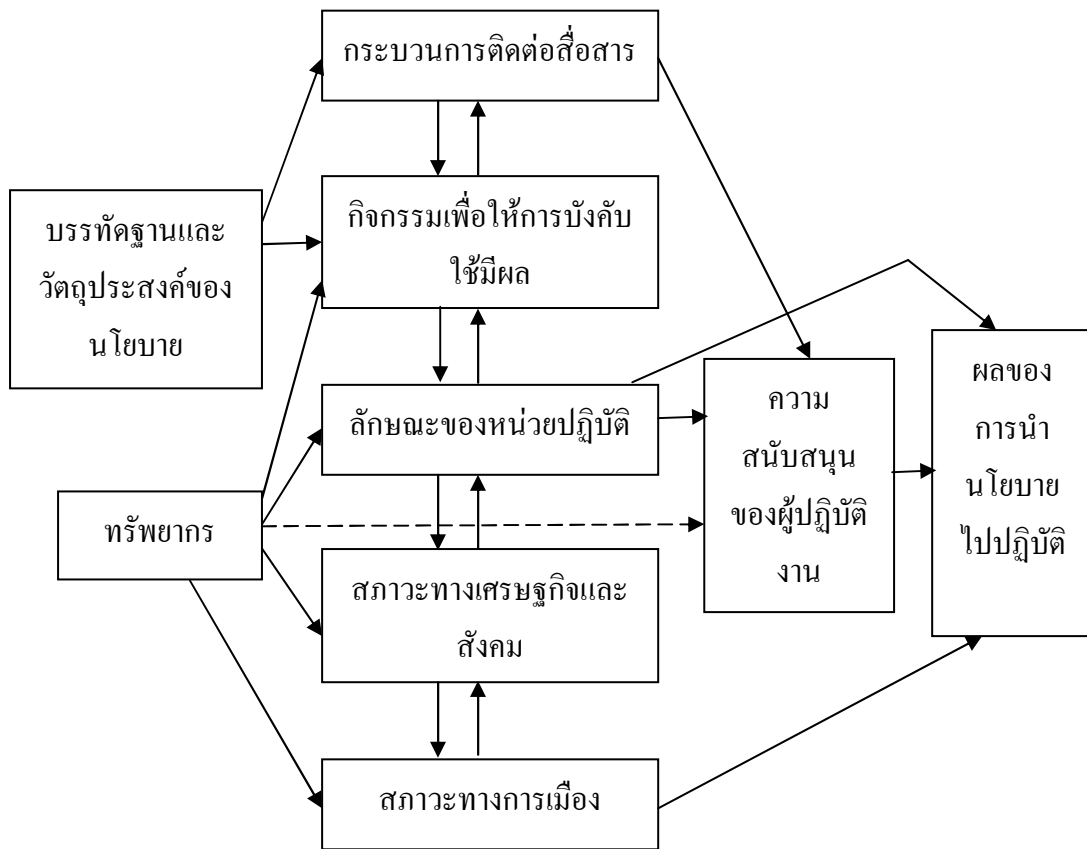
ภาพที่ 4 การนำนโยบายไปปฏิบัติโดยใช้ตัวแบบทางด้านกระบวนการระบบราชการ
(วรเดช จันทรศร, 2548 : 145)

5. ตัวแบบทางการเมือง (political model) ตัวแบบนี้เชื่อว่าความสำเร็จของการนำนโยบายหรือโครงการไปปฏิบัติเกิดจากความสามารถของผู้ผลิต (players) หรือบุคคลที่เป็นตัวแทนองค์กรกลุ่มหรือสถาบัน และความสัมพันธ์กับปัจจัยภายนอกองค์กร การนำนโยบายไปปฏิบัติเป็นเรื่องการเผชิญหน้า การบริหารความขัดแย้ง การแสวงหาการสนับสนุน การโฆษณาชวนเชื่อการสร้างเงื่อนไขและการต่อรองในการจัดสรรทรัพยากร (ภาพที่ 5) ดังนี้

ภาพที่ 5 การนำนโยบายไปปฏิบัติโดยใช้ตัวแบบทางการเมือง(วรเดช จันทรศร, 2548 : 147)

6. ตัวแบบทั่วไป (general model) ตัวแบบนี้ อาศัยพื้นฐานความรู้จาก 3 แนวใหญ่ ๆ ด้วยกัน คือ ทฤษฎีองค์กร ผลกระทบของนโยบายสาธารณะและความสัมพันธ์ระหว่างหน่วยงานต่าง ๆ ของรัฐ แต่แนวความคิดที่มีอิทธิพลที่สุดและมีประโยชน์มากที่สุดต่อการนำนโยบายไปปฏิบัติ คือแนวความคิดทฤษฎีองค์กรที่ให้ความสำคัญต่อกระบวนการในการสื่อสาร ปัญหาด้านสมรรถนะขององค์กรที่นำนโยบายปฏิบัติและความสนับสนุนร่วมมือของผู้ปฏิบัติ แม้ว่าจะไม่ใช่การผสมผสานตัวแบบทั้ง 5 ตัว เข้าด้วยกัน แต่แนวของตัวแบบได้รวมตัวแปรตัวอื่นๆ เข้าไว้มากพอที่จะช่วยให้การศึกษาสภาพต่างๆ ไปของปัญหาการนำนโยบายไปปฏิบัติได้ในลักษณะที่กว้างขวางกว่าตัวแบบอื่นๆ แต่ก็ไม่ได้หมายความว่าตัวแบบนี้จะสามารถวิเคราะห์เจาะลึกเฉพาะส่วนได้เท่ากับตัวแบบอื่นของบางตัว ดังภาพ (ภาพที่ 6) ดังนี้

ภาพที่ 6 การนำนโยบายไปปฏิบัติโดยใช้ตัวแบบทั่วไป (วรเดช จันทรศร, 2544 : 148)

3. ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการนำนโยบายสาธารณะไปปฏิบัติ

สมพิศ สุขแสน (2542) การนำนโยบายไปสู่การปฏิบัตินั้นบางเรื่องเป็นเรื่องที่ง่าย แต่บางนโยบายเป็นเรื่องที่ดำเนินการด้วยความยุ่งยากและซับซ้อน เพราะแต่ละนโยบายมีกระบวนการกลไกการดำเนินงานที่ซับซ้อนไม่เหมือนกันจำเป็นต้องอาศัยปัจจัยในการนำนโยบายไปปฏิบัติเพื่อให้เกิดความสำเร็จ จากผลงานวิชาการของนักวิชาการพบว่าปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความสำเร็จ หรือความล้มเหลวในการนำนโยบายไปปฏิบัติได้แก่

1. มาตรฐานและวัตถุประสงค์ของนโยบาย

วัตถุประสงค์ของนโยบายจะต้องมีความชัดเจน สามารถวัดได้ (Measurable) และมีความเป็นไปได้ในการนำไปปฏิบัติ (Sensible) การวัดได้และปฏิบัติได้ถือว่าเป็นมาตรฐานสำคัญสำหรับวัดความสำเร็จหรือความล้มเหลวของนโยบายได้ ถ้าวัตถุประสงค์ของนโยบายกำหนดไว้ไม่ชัดเจน ย่อมเป็นปัญหาและอุปสรรคในการนำนโยบายไปปฏิบัติได้ เช่น นโยบายเผยแพร่ประชาธิปไตย เป็นนโยบายที่วัดได้ยาก เพราะไม่รู้ว่าจะใช้อะไรเป็นเครื่องวัดว่าประชาชนรู้และเข้าใจประชาธิปไตย ที่ผ่านมามีผู้กำหนดเครื่องวัดประชาธิปไตย โดยใช้เปอร์เซ็นต์ของผู้ไปใช้

สิทธิ์ออกเสียงเลือกตั้ง ถ้ามีคนไปใช้สิทธิ์มาก แสดงว่าคนมีความรู้เรื่องประชาธิปไตยดี ซึ่งการพิจารณาเพียงเปอร์เซ็นต์ของผู้ไปใช้สิทธิ์ออกเสียงเลือกตั้งนั้น อาจทำให้การวิเคราะห์หรือการประเมินผลคลาดเคลื่อนได้ เพราะประชาชนบางแห่งไปใช้สิทธิ์ออกเสียงเลือกตั้งเพราะสาเหตุใจอื่นที่มีใช้การมีจิตสำนึกเรื่องประชาธิปไตยอย่างแท้จริง แต่อาจไปใช้สิทธิ์เลือกตั้งด้วยอารมณ์สันทันจั้งนั้นเราจะต้องพิจารณาว่าควรจะใช้อะไรเป็นเครื่องวัด จึงจะบ่งชี้ถึงความสำเร็จของนโยบาย หรือความล้มเหลวของนโยบายได้ ดังนั้นจึงอาจกล่าวได้ว่าปัจจัยแรกของความล้มเหลวในการนำนโยบายไปปฏิบัติ เพราะผู้ปฏิบัติไม่ทราบแน่ชัดว่าวัตถุประสงค์ของนโยบายคืออะไร เพราะกำหนดวัตถุประสงค์อย่างกว้างๆ บางครั้งผู้ปฏิบัติจึงต้องตีความวัตถุประสงค์เอง แต่ถ้าหากกำหนดวัตถุประสงค์ไว้ชัดเจน หรือมีรายละเอียดมากเกินไปก็อาจทำให้ผู้คุมและไม่มีขีดหุ่นในการปฏิบัติเท่าที่ควร

2. งบประมาณและแรงจูงใจอื่น ๆ

งบประมาณและแรงจูงใจอื่น ๆ ที่จะกล่าวถึงในที่นี้คือ

2.1. ความสำคัญของงบประมาณ งบประมาณมีความสำคัญดังนี้คือ

2.1.1. งบประมาณเป็นเครื่องชี้วัดขีดความสามารถขององค์กรที่สำคัญประการหนึ่ง

2.1.2. งบประมาณช่วยให้การนำนโยบายไปปฏิบัติบรรลุผล ดังคำกล่าวที่ว่า“เครื่องยนต์ทำงานได้ ต้องมีน้ำมันหล่อลื่น” ฉะนั้นก็ดี “การนำนโยบายไปปฏิบัติถ้าจะให้บรรลุผลสำเร็จก็ต้องมีงบประมาณสนับสนุนอย่างเพียงพอฉนั้น”

2.2. ความสำคัญของแรงจูงใจ

“แรงจูงใจ” (Motive) หมายถึงสิ่งจูงใจหรือสิ่งกระตุ้นให้บุคคลหรือผู้ปฏิบัติงานมีพฤติกรรมตอบสนองต่อความต้องการขององค์กรและของตนเอง ให้บรรลุผลสำเร็จ นักวิชาการเชื่อว่าการให้แรงจูงใจที่เพียงพอจะทำให้ผู้ปฏิบัติในการนำนโยบายไปปฏิบัติอย่างต่อเนื่อง โดยเฉพาะแรงจูงใจทางบวก ทำให้ผู้ปฏิบัติเกิดขวัญกำลังใจในการปฏิบัติงานเต็มกำลังเต็มความสามารถ สิ่งจูงใจมีความสำคัญดังนี้คือ

2.2.1. ช่วยจูงใจให้ผู้ปฏิบัติงานทำงานด้วยความเต็มใจ และเต็มความสามารถต่าง ๆ

2.2.2. สอดคล้องกับทฤษฎีการจูงใจ ที่เชื่อว่า “องค์กรที่มีการใช้แรงจูงใจ จะมีประสิทธิภาพในการทำงานสูงกว่าหน่วยงานที่ยึดกฎระเบียบมาก”

2.2.3. จะนำไปสู่การพัฒนาองค์กรที่นำนโยบายไปปฏิบัติพร้อมทั้งส่งผลสะท้อนกลับไปยังผู้รับบริการในเชิงบวกด้วย

3. การมีส่วนร่วมของผู้ปฏิบัติและผู้รับบริการ

องค์การที่เปิดโอกาสให้ผู้ปฏิบัติงานมีส่วนร่วมในการกำหนดมาตรฐาน และมีความรู้สึกเต็มใจในการทำงานจะทำให้ประสิทธิผลในการนำนโยบายไปปฏิบัติ เช่น มีส่วนร่วมในการกำหนดวัตถุประสงค์ขององค์การ ร่วมดำเนินกิจกรรม ร่วมติดตามและการควบคุม ตลอดจนการร่วมให้ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับนโยบายนั้น ๆ ย่อมทำให้การนำนโยบายไปปฏิบัติบรรลุวัตถุประสงค์ได้ง่าย

4. การติดต่อสื่อสารระหว่างหน่วยงาน

ถ้าการติดต่อสื่อสารชัดเจน ไม่คลุมเครือ และเปิดโอกาสให้มีการติดต่อสื่อสารแบบสองทาง และมีเครื่องมือติดต่อสื่อสารที่ทันสมัยในการปฏิบัติงาน อาทิ โทรศัพท์ แฟกซ์ อินเทอร์เน็ต ย่อมจะเอื้ออำนวยต่อการนำนโยบายไปปฏิบัติให้บรรลุผลสำเร็จได้โดยง่าย เพราะจะทำให้เกิดความเข้าใจอันดีต่อกันระหว่างผู้ปฏิบัติและผู้บริหาร และประชาชนหรือผู้รับบริการที่เกี่ยวข้องกับนโยบายนั้น ๆ ในทางตรงกันข้ามถ้าระบบการติดต่อสื่อสารไม่คล่องตัว เครื่องมือสื่อสารไม่ทันสมัย หน่วยงานที่นำนโยบายไปปฏิบัติย่อมปฏิบัติงานล่าช้า ให้บริการประชาชนไม่เป็นที่พึงพอใจ นโยบายนั้นอาจไม่ประสบความสำเร็จเท่าที่ควร

5. คุณลักษณะของหน่วยงานที่ปฏิบัติ

คุณลักษณะที่เหมาะสมของหน่วยงานในการนำนโยบายไปปฏิบัติให้บรรลุผลสำเร็จมีเครื่องชี้วัดได้ดังนี้คือ

- 5.1. มีบุคลากรผู้ร่วมปฏิบัติงานเพียงพอและมีคุณภาพ
- 5.2. มีสายการบังคับบัญชาที่ชัดเจน รู้ว่าใครมีหน้าที่อะไร ระดับไหน ขึ้นตรงต่อใคร
- 5.3. มีปฏิสัมพันธ์ระหว่างสมาชิกภายในองค์การที่ดี
- 5.4. ความกระตือรือร้นของหน่วยปฏิบัติงาน
- 5.5. ระดับการติดต่อสื่อสารแบบเปิดของหน่วยปฏิบัติ
- 5.6. ความสัมพันธ์ของหน่วยปฏิบัติกับองค์การที่กำหนดนโยบาย

6. สภาวะทางด้านเศรษฐกิจ สังคม และการเมือง

ในการนำนโยบายไปปฏิบัติต้องคำนึงถึงปัจจัยด้านสภาวะทางเศรษฐกิจ สังคม และการเมืองในขณะนั้นด้วย อาทิ ถ้าสภาวะทางเศรษฐกิจ และการเงินของประเทศในดีรัฐบาลก็สามารถสนับสนุนงบประมาณที่เพียงพอให้กับหน่วยงานไปปฏิบัติ ในการดำเนินงานการนำนโยบายไปปฏิบัติย่อมสำเร็จได้ง่าย แต่หากสภาวะทางเศรษฐกิจตกต่ำทำให้งบประมาณแผ่นดินที่มีถูกตัดตอนทำให้งบประมาณน้อยลง ซึ่งส่งผลกระทบต่อการทำงานตามนโยบาย หรือหากสถานการณ์ทางการเมืองไม่มีเสถียรภาพ มีการเปลี่ยนแปลงรัฐบาลย่อมมีการแสวงหา

ผลประโยชน์ทางการเมืองสูง ทำให้เกิดปัญหาการทุจริตในการปฏิบัติตามนโยบาย หรือส่งผลให้ความต่อเนื่องของนโยบายขาดลง ซึ่งจะส่งผลให้การปฏิบัติตามนโยบายไม่บรรลุผลสำเร็จได้

7. การสนับสนุนของหน่วยปฏิบัติ

หน่วยปฏิบัติในระบบราชการ ถือว่าเป็นหน่วยงานที่มีความสำคัญยิ่งในการนำนโยบายไปปฏิบัติ ถ้าทิศทางของการสนับสนุนเป็นลักษณะการยอมรับและเต็มใจปฏิบัติตาม การนำนโยบายไปปฏิบัติ ก็ย่อมสำเร็จได้ง่าย แต่ถ้าหากการสนับสนุนของหน่วยปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลางหรือระดับต่ำ ก็ย่อมจะเป็นเครื่องชี้ให้เห็นว่าการนำนโยบายไปปฏิบัตินั้นคงจะสำเร็จตามวัตถุประสงค์ได้ยาก หรือบางครั้งยินยอมรับนโยบายไปปฏิบัติ แต่ขาดความรับผิดชอบ ขาดจิตสำนึก ขาดความรอบคอบ ละเลยต่อหน้าที่ ประพฤติกมิชอบ หรืออาจตกอยู่ภายใต้อิทธิพลของกลุ่มต่าง ๆ ก็ย่อมจะส่งผลทำให้การนำนโยบายไปปฏิบัติไม่บรรลุผลสำเร็จ หรือนโยบายล้มเหลวได้

ส่วนเอดเวิร์ด และชาร์แคนสกี (Edwards & Sharkansky อ้างถึงใน อุทัย เลหาวิเชียร. 2544 : 343 -350) เสนอว่าปัจจัยสำคัญที่มีผลกระทบต่อ การนำนโยบายไปปฏิบัติ ที่ผู้เกี่ยวข้องจะต้องตระหนักถึงมีหลายประการในที่นี้ขอนำเสนอเพียงบางประการ คือ

1. ปัจจัยเกี่ยวกับระบบการติดต่อสื่อสาร นั่นคือผู้นำนโยบายไปปฏิบัติ จะต้องมีความรู้และความเข้าใจว่าจะต้องทำอะไรบ้าง การสั่งงานต้องสั่งให้ตรงจุด และต้องมีความชัดเจน (Clarity) ถูกต้อง (Accurate) และมีความสอดคล้องกัน โดยเฉพาะในเรื่องหนึ่ง ๆ ที่มีหลายคำสั่งงานจึงจะเดินไปด้วยดี หากแต่ละคำสั่งขัดกัน ผู้ปฏิบัติก็จะปฏิบัติด้วยความยากลำบาก การนำนโยบายไปปฏิบัติอาจไม่บรรลุผลสำเร็จได้

2. ทรัพยากรและอำนาจในการจัดสรรทรัพยากร อันได้แก่อัตรากำลัง ความรู้ความสามารถของบุคลากร งบประมาณ ข่าวสารข้อมูล รวมทั้งสิ่งจูงใจต่างๆ เช่น การเลื่อนขั้นเลื่อนเงินเดือนเป็นกรณีพิเศษ การเลื่อนตำแหน่ง ตลอดจนมาตรการในการลงโทษกรณีที่ไม่ปฏิบัติตามนโยบายล้มเหลว แต่มาตรการดังกล่าวต้องประกาศให้ทุกคนที่เกี่ยวข้องทราบล่วงหน้า

3. ลักษณะของหน่วยงานที่นำนโยบายไปปฏิบัติจะต้องไม่มี มีระบบการเมืองเข้าไปแทรกแซงการปฏิบัติงาน จนทำให้ผู้ปฏิบัติงานขาดจิตสำนึกในการบริการสาธารณะที่ดี แต่มุ่งประโยชน์ของฝ่ายการเมืองหรือความก้าวหน้าในหน้าที่การงานของตนเองเป็นที่ตั้ง การนำนโยบายไปปฏิบัตินั้นก็อาจสำเร็จ แต่ผลประโยชน์ไม่ได้ตกอยู่ที่ประชาชนอย่างแท้จริง เพราะหน่วยงานที่นำนโยบายไปปฏิบัติทำงานเพื่อเอาใจฝ่ายการเมืองอย่างเดียวจนไม่คำนึงถึงประชาชนส่วนรวม

4. มาตรฐานของระเบียบวิธีการที่ใช้ในการปฏิบัติงาน ซึ่งมาตรฐานของระเบียบบางครั้ง อาจเป็นประโยชน์ในการทำงานที่มีลักษณะเป็นงานประจำ แต่ไม่อาจเอื้ออำนวยต่อการทำงานลักษณะใหม่

5. การติดตามผลจะทำให้ทราบว่าการปฏิบัติตามแผนจริงหรือไม่ มีปัญหาและอุปสรรคอย่างไร ควรหามาตรการในการแก้ไขและปรับปรุงวิธีการนำนโยบายไปสู่การปฏิบัติให้ได้ผลดียิ่งขึ้น หน่วยงานที่นำนโยบายไปปฏิบัติ มีการติดตามประเมินผลนโยบาย / แผนงาน / โครงการที่เป็นระบบ ย่อมทำให้การปฏิบัติงานมีโอกาสสำเร็จตามวัตถุประสงค์ได้

จากปัจจัยต่างๆ ที่ได้กล่าวมาแล้วข้างต้น จะเห็นได้ว่าการนำนโยบายไปปฏิบัติ นั้น ต้องอาศัยทั้งปัจจัยภายในและปัจจัยภายนอกองค์กร ปัจจัยภายในองค์กรที่สำคัญก็คือทรัพยากรในการบริหารจะต้องเพียงพอ มีมาตรฐานในการปฏิบัติงานที่ดี มีระบบการติดต่อสื่อสารที่ดี การมีภาวะผู้นำที่ดี การร่วมมือของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องภายใน การสนับสนุนจากผู้บังคับบัญชา และมีระบบการติดตามประเมินผลที่ดี ส่วนปัจจัยภายนอกได้แก่ การสนับสนุนจากฝ่ายการเมือง สถานะเศรษฐกิจ และสังคมขณะนั้น การมีส่วนร่วมของประชาชน ชุมชน และสังคม ตลอดจนความเจริญก้าวหน้าทางด้านเทคโนโลยี

4. ความสำเร็จและความล้มเหลวในการนำนโยบายสาธารณะไปปฏิบัติ

การนำนโยบายสาธารณะไปปฏิบัติบางครั้งอาจจะประสบความสำเร็จ บางครั้งอาจประสบความล้มเหลว ปัญหาก็คือ จะใช้อะไรเป็นตัวชี้วัด ความสำเร็จ และความล้มเหลว ในประเด็นนี้ริพลีย์และ แฟรงคลิน (Ripley & Franklin อ้างถึงใน จุมพล หนิมพานิช, 2547 : 156-157) ได้เสนอเครื่องชี้วัดหรือแนวทางที่จะวัดความสำเร็จการนำนโยบายไปสู่การปฏิบัติดังนี้

แนวทางแรก สามารถวัดได้จากระดับของความร่วมมือที่ผู้นำนโยบายสาธารณะไปปฏิบัติมีต่อผู้ออกคำสั่งหรือผู้กำหนดนโยบาย ถ้าระดับของความร่วมมือสูง ระดับความสำเร็จในการนำนโยบายไปปฏิบัติย่อมสูงไปด้วย และในทางกลับกันถ้าระดับความร่วมมือมีต่ำ นั้นย่อมหมายความว่าระดับของความล้มเหลวในการนำนโยบายไปปฏิบัติก็จะมีสูง

แนวทางที่สอง สามารถพิจารณาได้จากเงื่อนไขที่ว่า ได้มีการบรรลุผลการปฏิบัติตามนโยบายนั้นตามภาระหน้าที่ขององค์กรที่รับผิดชอบอย่างราบรื่น และปราศจากปัญหา ถ้าการปฏิบัติตามนโยบายเต็มไปด้วยความขัดแย้งหรือมีอุปสรรคเกิดขึ้นมากเท่าใด ระดับของความล้มเหลวก็น่าจะมีสูงขึ้นไปเท่านั้น

แนวทางที่สาม สามารถวัดได้จากการที่นโยบายนั้นก่อให้เกิดผลการปฏิบัติในระยะสั้นและหรือก่อให้เกิดผลกระทบที่พึงปรารถนาหรือไม่ ถ้าการนำนโยบายไปปฏิบัตินั้นเกิดผลในทางปฏิบัติอย่างรวดเร็วและเป็นไปตามที่คาดหวัง ระดับความสำเร็จก็ย่อมมีสูง

นอกจากนั้น ปิยะนุช คล้ายเงิน (2550 : 85) ได้เสนอว่าการวัดความสำเร็จของการนำนโยบายไปปฏิบัติยังขึ้นอยู่กับบทบาทของฝ่ายต่าง ๆ ในการนำนโยบายไปปฏิบัติ เช่น บทบาทของฝ่ายการเมือง ซึ่งเป็นฝ่ายควบคุมกำกับดูแลระบบราชการและข้าราชการซึ่งเป็นฝ่ายรับผิดชอบในการปฏิบัติโดยตรง และผู้รับบริการทั้งในแง่บุคคลและกลุ่มซึ่งเป็นผู้รับผลจากการนำนโยบายไปปฏิบัติ ซึ่งบทบาทขององค์กรและผู้เกี่ยวข้องจะมีความแตกต่างกัน หากฝ่ายต่างๆที่เกี่ยวข้องมีความจริงจังและจริงใจในการปฏิบัติงานนโยบายนั้นย่อมสำเร็จได้ง่าย และยิ่งขึ้นอยู่กับคุณลักษณะต่าง ๆ ของนโยบายเช่น ความชัดเจนของนโยบาย การกำหนดภารกิจและการมอบหมายงาน กระบวนการให้ผู้นำให้โทษ ตลอดจนการติดตามประเมินผล

จากการพิจารณาแนวทางการวัดความสำเร็จของการนำนโยบายไปปฏิบัติข้างต้น วิเคราะห์ได้ว่าแนวทางแรกนั้นเน้นปัญหาของพฤติกรรมของระบบราชการ ซึ่งสอดคล้องกับตัวแบบการพัฒนาองค์กร ที่เน้นภาวะผู้นำ และการมีส่วนร่วมของของผู้ที่นำนโยบายไปปฏิบัติซึ่งการวัดเช่นนี้เป็นการมองเพียงแค่การมีส่วนร่วมมิได้มองที่ผลการปฏิบัติตามนโยบาย สำหรับแนวทางที่สองมองการปราศจากปัญหาและความขัดแย้ง จึงจะถือได้ว่าการนำนโยบายนั้นปฏิบัติสำเร็จ ซึ่งเป็นการวัดที่มีข้อบกพร่อง เพราะในโลกของความเป็นจริงการนำนโยบายไปปฏิบัติหลายนโยบายมักเผชิญกับปัญหาและความขัดแย้งไม่มากนักน้อย เพราะการนำนโยบายไปปฏิบัติต้องเกี่ยวข้องกับบุคคลและหน่วยงานหลายฝ่าย ซึ่งแนวทางการปฏิบัติและวัฒนธรรมการทำงานย่อมแตกต่างกันบ้างเป็นธรรมดา ตลอดจนหลายนโยบายเกี่ยวข้องกับประชาชนด้วย ซึ่งความขัดแย้งอาจเป็นเรื่องเกี่ยวข้องกับการจัดสรรผลประโยชน์ หรือเหตุผลทางการเมือง ซึ่งผู้บริหารหรือผู้นำจะต้องมีวิธีลดความขัดแย้ง และเปลี่ยนวิกฤติให้เป็น โอกาส โดยถือว่าความขัดแย้งเป็นเรื่องธรรมดา มิใช่สิ่งเลวร้าย ถ้าที่ใดมีความขัดแย้งอย่างอ่อนๆ ที่นั่นนำมาซึ่งความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ การนำนโยบายไปปฏิบัติอาจสำเร็จได้ไม่ยาก ส่วนแนวทางที่สามนั้นมองความสำเร็จของนโยบายในลักษณะที่กว้าง เพราะมองเพียงแก่นนโยบายนั้นเกิดผลกระทบตามที่พึงปรารถนาหรือผลกระทบเชิงบวก และถ้าเห็นผลระยะสั้นก็ถือว่านโยบายนั้นมีระดับความสำเร็จสูง ซึ่งความเป็นจริงแล้วความสำเร็จของนโยบายมิใช่มองเพียงแค่ผลผลิต (Output) เท่านั้น ควรมองถึงผลลัพธ์ (Outcomes) และผลกระทบ (Impact) เชิงลบในระยะยาวด้วย

5. สภาพปัญหา/อุปสรรคในการนำนโยบายสาธารณะไปปฏิบัติ

บุญฤทธิ เพ็ชรวิศิษฐ์ (2549 :68 -78)สภาพปัญหา/อุปสรรคในการนำ นโยบายสาธารณะไปปฏิบัติ จำแนกเป็น 5 ด้าน คือ

1. ปัญหาทางด้านสมรรถภาพขององค์กร
2. ปัญหาทางการควบคุม

3. ปัญหาทางด้านความร่วมมือและการต่อต้านการเปลี่ยนแปลง
4. ปัญหาทางด้านอำนาจและความสัมพันธ์กับองค์กรอื่นที่เกี่ยวข้อง
5. ปัญหาทางการสนับสนุนและความผูกพันขององค์กรหรือบุคคลสำคัญ

1. ปัญหาทางด้านสมรรถนะของหน่วยงาน

ความสำเร็จของการนำนโยบายไปปฏิบัติ ย่อมขึ้นอยู่กับหน่วยงานที่รับผิดชอบในการนำนโยบายไปปฏิบัติมีความสามารถในการดำเนินการให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของนโยบายนั้นได้มากน้อยแค่ไหนเพียงใด ดังนั้น ปัญหาหลักของการนำนโยบายไปปฏิบัติจึงได้แก่ ปัญหาทางด้านสมรรถนะของหน่วยงาน ซึ่งหมายถึงปัจจัยอื่นๆที่ประกอบกันเข้าเป็นสมรรถนะของหน่วยงานได้แก่

1. ปัจจัยทางด้านบุคลากร
2. ปัจจัยทางด้านเงินทุน
3. ปัจจัยทางด้านวัสดุอุปกรณ์ เครื่องมือเครื่องใช้ หรือเทคโนโลยีที่เกี่ยวข้องกับนโยบาย

1. ปัจจัยด้านบุคลากร ปัญหาทางด้านสมรรถนะจะมีมากหรือน้อยขึ้นอยู่กับเงื่อนไขดังนี้

1. นโยบายที่จะถูกนำไปปฏิบัตินั้นต้องการบุคลากรจำนวนเท่าใด ต้องการบุคลากรประเภทใด และต้องการบุคลากรที่มีคุณสมบัติอย่างไร

2. บุคลากรที่ต้องการนั้นมีอยู่แล้วในระบบราชการหรือไม่ ถ้ามีบุคลากรเหล่านั้นมีคุณภาพ ความรู้ ความสามารถที่จะปฏิบัติตามนโยบายได้หรือไม่ บุคลากรเหล่านี้มีความยินดีหรือความตั้งใจที่จะมาร่วมเป็นผู้ปฏิบัติในนโยบายนั้นหรือไม่ หน่วยงานที่มีบุคลากรสังกัดอยู่จะยินยอมที่จะให้บุคลากรเหล่านั้นมาเป็นผู้ร่วมปฏิบัติในนโยบายนั้นหรือไม่

3. หากไม่มีบุคลากรที่ต้องการเหล่านั้นอยู่ในระบบราชการหรือมีไม่เพียงพอ หน่วยงานที่รับผิดชอบในการนำนโยบายไปปฏิบัติจะสามารถหาบุคลากรจากภาคเอกชนได้หรือไม่ จะมีวิธีการสร้างแรงจูงใจให้บุคลากรเหล่านั้นปฏิบัติงานในนโยบาย/โครงการได้อย่างไร

2. ปัจจัยด้านเงินทุน ปัญหาและอุปสรรคจะมีมากขึ้นหากหน่วยงานที่รับผิดชอบในการนำนโยบายไปปฏิบัติถูกจำกัดโดยเงื่อนไขของการใช้เงินทุน ข้อจำกัดในด้านเงินทุนจะมีมาก หากมีระเบียบข้อบังคับ กำหนดไว้มากจนขาดความยืดหยุ่นก็ยิ่งเป็นการบั่นทอนสมรรถนะของหน่วยปฏิบัติมากขึ้นหากหน่วยปฏิบัติมีความต้องการที่จะใช้เงินเพิ่มมากขึ้นกว่าที่กำหนดไว้เป็นไปได้หรือไม่เพียงใดที่รัฐบาลหรือหน่วยงานจากส่วนกลางจะสามารถให้การ

ตอบสนองได้ทันต่อกำหนดเวลา หากไม่สามารถตอบสนองได้ ความล่าช้าในการปฏิบัติก็อาจจะเกิดขึ้นและอาจส่งผลกระทบต่อความล้มเหลวในการนำนโยบายไปปฏิบัติโดยส่วนรวม

3. ปัจจัยด้านวัสดุอุปกรณ์ เครื่องมือเครื่องใช้ หรือเทคโนโลยีที่เกี่ยวข้องกับนโยบายปัญหาทางด้านสมรรถนะจะมีมากขึ้นถ้าหากหน่วยงานที่รับผิดชอบ ไม่ได้ได้รับการสนับสนุนทางด้านวัสดุอุปกรณ์ เครื่องมือเครื่องใช้อย่างเพียงพอหรือทันต่อเวลา ในบางกรณี การปฏิบัติตามนโยบายมีลักษณะที่ต้องใช้วิทยาการหรือเทคโนโลยีเข้ามาเกี่ยวข้องด้วย ปัญหาทางด้านสมรรถนะจะมีมากขึ้นถ้าหากผู้ปฏิบัติขาดความรู้หรือความเข้าใจในเทคโนโลยีที่เกี่ยวข้อง

2. ปัญหาทางการควบคุม

ความสำเร็จของการนำนโยบายไปปฏิบัติขึ้นอยู่กับความสามารถในการควบคุม ซึ่งหมายถึงความสามารถในการวัดความก้าวหน้าหรือผลการปฏิบัติของนโยบาย แผนงาน หรือโครงการ ปัญหาของการนำนโยบายไปปฏิบัติจะเพิ่มมากขึ้น ถ้าหากผู้รับผิดชอบในนโยบายขาดความสามารถที่จะทำการวัดผลหรือควบคุมผลงานของหน่วยปฏิบัติ ปัญหาทางการควบคุมมีมากหรือน้อยขึ้นอยู่กับเงื่อนไข หลายประการ อาทิเช่น

1. ความสามารถของหน่วยงานที่รับผิดชอบในการแปลงนโยบายว่าจะสามารถแปลงนโยบาย ออกมาเป็นแนวทางปฏิบัติ แผนงาน หรือโครงการที่สอดคล้องกับความต้องการของนโยบาย
2. กิจกรรมของนโยบาย แผนงาน หรือโครงการนั้นมีวัตถุประสงค์ที่ชัดเจนเพียงใด
3. การกำหนดภารกิจตลอดจนมาตรฐานในการปฏิบัติงานที่สอดคล้องกับแนวทางปฏิบัติงาน แผนงาน หรือโครงการ

3. ปัญหาด้านความร่วมมือและการต่อต้านการเปลี่ยนแปลง

ปัญหาในการนำนโยบายไปปฏิบัติ อาจกล่าวได้ว่า มีเงื่อนไขหรือเหตุผลหลักอย่างน้อย 7 ประการที่ส่งผลให้สมาชิกในองค์กรหรือหน่วยปฏิบัติไม่ให้ความร่วมมือหรือต่อต้านการเปลี่ยนแปลงที่เป็นผลมาจากนโยบาย กล่าวคือ

1. สมาชิกในองค์กรหรือหน่วยปฏิบัติเห็นว่านโยบายไม่ได้มีรากฐานความต้องการของตนที่แท้จริง (felt need) หรือการไม่เห็นความสำคัญของนโยบายนั้น
2. สมาชิกในองค์กรหรือหน่วยปฏิบัติทำการต่อต้านเพราะเห็นว่านโยบายนั้นมีผลทำให้ดุลยพินิจในการปฏิบัติงานตลอดจนพฤติกรรมในการปฏิบัติงานประจำของตนต้องเปลี่ยนแปลงไป
3. หัวหน้าของหน่วยปฏิบัติไม่ได้ให้การสนับสนุนในนโยบายนั้น เพราะหัวหน้าหน่วยปฏิบัติไม่ให้ความร่วมมือ การปฏิบัติตามนโยบายจึงเป็นแบบทำไปให้พ้นมือ

4. สมาชิกในองค์กรหรือหน่วยปฏิบัติทำการต่อต้าน เพราะเห็นว่าการปฏิบัติตามนโยบายนั้นจะส่งผลทำให้งบประมาณ อัตรากำลังของหน่วยต้องลดลงในระยะยาว อีกทั้งยังอาจจะก่อให้เกิดการปรับเปลี่ยนในภารกิจและหน้าที่ของบุคลากรเป็นอย่างมาก

5. สมาชิกในองค์กรหรือหน่วยปฏิบัติเห็นว่า นโยบายนั้นถูกกำหนดขึ้นโดยฝ่ายบริหารที่ไม่เข้าใจว่าสภาพความเป็นจริงในการปฏิบัติงานหรือการให้บริการของผู้ปฏิบัติเป็นอย่างไร

6. สมาชิกในองค์กรหรือหน่วยปฏิบัติไม่เห็นด้วยกับสาระหรือวิธีการปฏิบัติในโครงการหรือนโยบาย เพราะไม่ได้เข้าไปมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ

7. สมาชิกในองค์กรหรือหน่วยปฏิบัติไม่ให้ความร่วมมือและทำการต่อต้าน เนื่องจากขาดความรู้ความเข้าใจที่จะปฏิบัติตามนโยบาย

4. ปัญหาด้านอำนาจและความสัมพันธ์กับองค์กรอื่นที่เกี่ยวข้อง

ปัญหาในการนำนโยบายไปปฏิบัติซึ่งเกิดจากเรื่องอำนาจและความสัมพันธ์ระหว่างองค์กรที่รับผิดชอบในการนำนโยบายไปปฏิบัติกับองค์กรอื่นที่เกี่ยวข้อง จะมีมากน้อยเพียงใดขึ้นอยู่กับเงื่อนไขหลายประการ คือ

1. การติดต่อและความสัมพันธ์ที่หน่วยปฏิบัติมีกับหน่วยงานที่ควบคุมนโยบาย ดังกล่าวการนำนโยบายไปปฏิบัติจะมีความยากลำบากยิ่งขึ้นหากการทำงานของหน่วยปฏิบัติต้องผ่านขั้นตอนการควบคุมกั้นกรองจากหน่วยงานที่ควบคุมนโยบาย ในบางครั้งปัญหาจะยิ่งมีมากขึ้นถ้าหากความสัมพันธ์ระหว่างหน่วยงานไม่ราบรื่นเท่าที่ควร กล่าวคือ การขออนุมัติดำเนินการของหน่วยปฏิบัติอาจจะไม่ได้รับความเห็นชอบจากหน่วยเหนือ ซึ่งจะมีผลทำให้หน่วยปฏิบัติไม่สามารถดำเนินการได้ นโยบายในภาพรวมก็จะเกิดความเสียหาย

2. ความจำเป็นที่หน่วยปฏิบัติต้องแสวงหาความร่วมมือ หรือทำความตกลงกับหน่วยงานอื่นปัญหาของการนำนโยบายไปปฏิบัติขึ้นอยู่กับระดับความจำเป็นที่หน่วยปฏิบัติจะต้องแสวงหาความร่วมมือ พึ่งพาหรือทำความตกลงกับหน่วยงานอื่น ยิ่งนโยบายใดมีความจำเป็นที่จะต้องอาศัยความร่วมมือ พึ่งพาหรือทำความตกลงกับหน่วยงานอื่น มากเท่าใด โอกาสที่จะนำนโยบายไปปฏิบัติจะประสบความสำเร็จก็จะมีน้อยลง ทั้งนี้เพราะหน่วยงานที่เกี่ยวข้องจะมีวิสัยทัศน์ วัตถุประสงค์หลักตลอดจนการให้ความสำคัญในความเร่งด่วนของนโยบายที่แตกต่างกัน บางครั้งแม้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องจะมีความเห็นที่สอดคล้องกันในวัตถุประสงค์ของนโยบาย แต่ก็อาจมีความเห็นที่ไม่สอดคล้องต้องกันในด้านวิธีการที่จะบรรลุนโยบาย ซึ่งอาจจะทำให้เกิดความขัดแย้งระหว่างหน่วยงาน และนำความล้มเหลวมาสู่นโยบาย

3. ความเป็นไปได้ที่เจ้าหน้าที่ของแต่ละหน่วยงานจะสามารถทำงานร่วมกันได้ หากเป็นการทำงานร่วมกันของหน่วยงานที่รับผิดชอบในการนำนโยบายไปปฏิบัติ โดยวิธีการบรรลุ

นโยบายนั้นกำหนดให้มีหลายหน่วยงานที่ต้องปฏิบัติงานร่วมกัน ความล้มเหลวของการนำนโยบายไปปฏิบัติจะมีแนวโน้มสูงขึ้นถ้าหากเจ้าหน้าที่ของแต่ละหน่วยไม่สามารถทำงานร่วมกันได้ ปัจจัยที่เป็นผลที่ทำให้เกิดปัญหาดังกล่าวมีหลาย ๆ ปัจจัย นับตั้งแต่ความแตกต่างกันระหว่างสภาพแวดล้อมของหน่วยงานแต่ละแห่ง รูปแบบของการบริหารที่แตกต่างกันของแต่ละหน่วยงาน เป้าหมายหลักของหน่วยงานที่แตกต่างกันและ โครงสร้างของระบบการให้รางวัลที่แตกต่างกัน เป็นต้น

5. ปัญหาทางด้านความสนับสนุนและความผูกพันขององค์กรหรือบุคคลสำคัญ

ความยากลำบากของการนำนโยบายไปปฏิบัติจะมีมากขึ้นเรื่อยๆ ใจขึ้นอยู่กับเงื่อนไขดังต่อไปนี้

1. ผู้รับผิดชอบหรือหน่วยราชการที่รับผิดชอบในการนำนโยบายไปปฏิบัติมีความสัมพันธ์ที่ดีกับฝ่ายการเมืองและฝ่ายบริหารหรือไม่ บางครั้งพบว่าเมื่อมีการเปลี่ยนแปลงตัวบุคคลในฝ่ายการเมืองหรือฝ่ายบริหาร ความผูกพันของกลุ่มบุคคลเหล่านี้ต่อนโยบายจะเปลี่ยนแปลงไป การขาดความสัมพันธ์ที่ดีต่อกันจึงเป็นเงื่อนไขที่นำมาซึ่งอุปสรรคของนโยบายนั้นไม่มากนัก ซึ่งถ้านักการเมืองหรือฝ่ายบริหารผู้ใดมีอำนาจทางการเมืองสูงพอที่จะมีอิทธิพลต่อนโยบายก็จำเป็นจะต้องระวังและเอาใจใส่อย่างจริงจังมากขึ้น

2. กลุ่มอิทธิพล กลุ่มผลประโยชน์ที่เกี่ยวข้องทั้งในระดับชาติและระดับท้องถิ่นมีความเข้าใจตลอดจนสูญเสียประโยชน์ในนโยบายเพียงใด ในบางครั้ง การสูญเสียประโยชน์และการขาดความเข้าใจในนโยบายอย่างเพียงพออาจนำมาซึ่งปัญหา หรือทำให้กลุ่มเหล่านั้นทำการต่อต้านคัดค้านนโยบายได้

3. เงื่อนไขของระดับความสัมพันธ์ระหว่างหน่วยงานที่รับผิดชอบในนโยบายกับสื่อมวลชนมีความสำคัญมาก หากขาดความสัมพันธ์หรือความเข้าใจอันดีต่อกัน สื่อมวลชนก็อาจจะใช้อิทธิพลของตนที่มีอยู่โจมตีหรือทำลายความน่าเชื่อถือของนโยบายได้

4. การให้ความสนับสนุนในนโยบายของบุคคลสำคัญในระดับท้องถิ่นและในระดับชาติ

2. แนวคิดเกี่ยวกับยุทธศาสตร์การแก้ไขปัญหาเสพติดตามนโยบายของรัฐบาล (ยุทธศาสตร์ 5 ร้วป้องกัน)

1. สถานการณ์

1.1. สถานการณ์ยาเสพติดประเทศไทย นับตั้งแต่ปี 2547 เริ่มมีแนวโน้มเพิ่มมากขึ้นจากประมาณการผู้เสพยาเสพติด เมื่อปี 2546 ประมาณ 460,000 คน เพิ่มขึ้นเป็น 570,000 คน ในปี

2550 และ ประมาณ 605,000 คน ในปี 2551 และอาจมีแนวโน้มเพิ่มมากขึ้นในอนาคต หากมีเงื่อนไขและปัจจัยเอื้ออำนวย

1.2. ปัจจัยที่ส่งผลทำให้ปัญหายาเสพติดมีแนวโน้มเพิ่มมากขึ้น ซึ่งถือเป็นจุดอ่อนสำคัญที่ส่งผลต่อการขยายตัวของปัญหาเสพติด มาจาก 5 ปัจจัยสำคัญ หากไม่สามารถแก้ไขจุดอ่อนได้อย่างมีประสิทธิภาพ ปัญหาเสพติดก็จะทวีความรุนแรงมากขึ้น ดังนี้

1.2.1. จุดอ่อนทางด้านชายแดน ยาเสพติดส่วนใหญ่ที่สุด มาจากแหล่งผลิตในประเทศเพื่อนบ้าน และลักลอบเข้ามาแพร่ระบาดในประเทศไทย เช่น ยาบ้า กัญชา เฮโรอีน ยาเสพติดบางตัวประเภท club drugs ฯลฯ พื้นที่ลักลอบนำเข้ายาเสพติดหลัก กว่า 80% ของพื้นที่นำเข้าทั้งหมด อยู่ใน 18 อำเภอสำคัญ จาก 8 จังหวัด

1.2.2. จุดอ่อนในด้านพื้นที่ปัญหาที่ยังดำรงอยู่ ผลของมาตรการแก้ไขปัญหาที่ผ่านมา แม้จะทำให้ยาเสพติดลดปริมาณลง แต่ก็ยังมีบางพื้นที่ที่ยังมีสัดส่วนของปัญหาเสพติดมากกว่าพื้นที่อื่น และส่งผลกระทบต่อสถานการณ์ทั้งหมด ได้แก่

1.2.2.1. พื้นที่จังหวัดแพร่ระบาดหลัก ประมาณ 26 จังหวัด ที่มีสัดส่วนของปัญหาเสพติดเกือบ 70 % ของทั้งประเทศ หากสามารถลดระดับปัญหาในพื้นที่เหล่านี้ได้ ย่อมจะส่งผลกระทบต่อสถานการณ์ทั้งหมด

1.2.2.2. หมู่บ้าน/ชุมชนที่ปรากฏข้อมูลว่ามีปัญหาเสพติด เฉพาะในปี 2551 จากฐานข้อมูลสำนักงาน ป.ป.ส.ที่ได้จากหน่วยงานต่างๆ ยังคงมีปัญหาเสพติด ประมาณ 15,000 หมู่บ้าน/ชุมชน หรือ คิดเป็น 15 % ของจำนวนหมู่บ้าน/ชุมชนทั้งประเทศ

1.2.3. จุดอ่อนทางด้านปัจจัยเสี่ยงของสังคม เช่น ค่านิยมและพฤติกรรมทางลบ ของเยาวชน แหล่งมั่วสุ่มและสถานบันเทิง/สถานบริการต่างๆ ฯลฯ ที่เป็นจุดอ่อนและเป็นปัจจัยยั่ว ให้เยาวชนมีพฤติกรรมเสี่ยงและก้าวไปสู่ปัญหาเสพติด จากการเฝ้าระวังปัจจัยเสี่ยงทางสังคมนี้ในช่วง 2-3 ปีที่ผ่านมา พบว่า แนวโน้มของปัญหานี้ยังอยู่ในเกณฑ์สูง

1.2.4. ความอ่อนแอของครอบครัวและชุมชน ที่ส่งผลให้ภูมิคุ้มกันของหน่วยพื้นฐานของสังคม ไม่สามารถป้องกันยาเสพติดได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยเฉพาะครอบครัวและหมู่บ้าน/ชุมชนที่มีปัญหาเสพติด และครอบครัวกลุ่มเสี่ยงที่ยังคงมีจำนวนมาก

1.2.5. ปัจจัยทางเศรษฐกิจ-สังคม สภาพแวดล้อม โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ในปี 2552 เป็นปีที่ประเทศต้องประสบกับปัญหาต่างๆ มากมาย เช่น วิกฤติเศรษฐกิจของโลกที่มีส่วนกระทบกับประเทศไทย วิกฤติทางการเมืองและความสมานฉันท์ของคนในชาติ วิกฤติทางด้านสังคม-อาชญากรรมที่มีแนวโน้มเพิ่มมากขึ้น ปัญหาการว่างงาน ความยากจน ฯลฯ วิกฤติปัญหาเหล่านี้ ทำให้ปัจจัยเสี่ยงที่ส่งผลต่อการเพิ่มขึ้นของยาเสพติดจะมีมากขึ้น คาดหมายได้ว่า จำนวน

และปัญหาอันเกิดจากยาเสพติดก็จะมีแนวโน้มในเกณฑ์สูง หากไม่มีทิศทางและยุทธศาสตร์ที่มีประสิทธิภาพเพียงพอ ปัญหาเสพติดก็จะเป็นส่วนสำคัญหนึ่งในการลดรั้งประเทศไทยทั้งประเทศ

จากการพิจารณาสถานะของปัญหาเสพติดในภาพรวม ประมาณว่า ในแต่ละปี ผลจับกุมและบำบัดของหน่วยงานต่างๆ รวมกัน ประมาณ 160,000 คน หรือ คิดเป็น 25 % ของประมาณการผู้เกี่ยวข้องกับยาเสพติดทั้งหมด ในขณะที่อีกจำนวนหนึ่ง เป็นผู้ค้าและผู้เสพทั่วไปที่ยังคงอยู่ในพื้นที่ต่างๆทั่วประเทศ บางส่วนเป็นเครือข่ายรายสำคัญที่พัฒนารูปแบบการค้า และส่งผลกระทบต่อการกระจายตัวของยาเสพติดทั่วประเทศ

1.3. จุดอ่อนทั้ง 5 ข้างต้น ล้วนส่งผลต่อการเพิ่มขึ้นของปัญหาเสพติด ในขณะที่ประมาณการผู้เสพยาเสพติดรายใหม่ ในแต่ละปี ประมาณ 70,000 คน และผู้ที่กลับไปมีพฤติกรรมซ้ำ ประมาณ 30,000-40,000 คน หรือรวมกันประมาณ 100,000-110,000 คน ซึ่งมีสัดส่วนของตัวเลขที่ไม่แตกต่างกันมากนักกับจำนวนที่ถูกจับกุมและบำบัดรักษารวมกัน หากทิศทางการแก้ปัญหา ยังคงอยู่ในลักษณะนี้ จึงย่อมเป็นไปได้ยากที่จะลดระดับปัญหาเสพติดให้น้อยลงได้

การที่จะหยุดยั้งและลดระดับปัญหาเสพติดได้อย่างมีประสิทธิภาพ จึงจะต้องมีการปรับกรอบความคิด ยุทธศาสตร์ กระบวนการบริหารจัดการ ให้สอดคล้องกับความมุ่งหมายและเจตจำนงทางการเมืองที่มุ่งมั่นของรัฐบาล เพื่อให้ปัญหาเสพติดลดลงให้ได้มากที่สุด

2. วัตถุประสงค์หลัก

เมื่อปัญหาเสพติดเป็นความต้องการของประชาชนทั้งประเทศที่จะแก้ไขให้ลดลงให้ได้มากที่สุด จึงกำหนดวัตถุประสงค์หลัก คือ ลดปัญหาเสพติดทั่วประเทศ ขจัดความเดือดร้อนประชาชน

3. กรอบความคิดการปฏิบัติ

การที่จะหยุดยั้งอัตราเพิ่มขึ้นของปัญหาเสพติดที่มีมาอย่างต่อเนื่องในช่วง 5 ปีที่ผ่านมา จะต้องมีการปรับกรอบความคิดในการปฏิบัติ 4 กรอบความคิดสำคัญ ดังนี้

3.1. กรอบความคิด 4 ควบคุม เพื่อหยุดการขยายตัวของปัญหาเสพติด โดย

3.1.1. ควบคุมตัวยา ได้แก่ การสกัด ควบคุม มิให้มียาเสพติดเข้ามาแพร่ระบาดในประเทศไทย ซึ่งเป็นการควบคุมยาเสพติดและผู้นำยาเสพติดออกนอกพื้นที่

3.1.2. ควบคุมพื้นที่การแก้ไขปัญหาที่ทับซ้อนกันหลายมิติ เช่น การแพร่ระบาด จะต้องใช้หลายมาตรการควบคู่ หนุนเนื่องกันไปเป็นกระบวนการ การดำเนินด้วยมาตรการเดี่ยว ย่อมไม่สามารถแก้ไขปัญหาได้อย่างมั่นคง ดังนั้น กรอบความคิดในการมองปัญหา พื้นที่ เป็นหลัก จึงเป็นสิ่งที่จำเป็นในการกำหนดยุทธศาสตร์ในครั้งใหม่นี้

3.1.3. ควบคุมเงื่อนไข ได้แก่ ควบคุมเงื่อนไข ปัจจัยที่ส่งผลให้เกิดการเพิ่มขึ้นของปัญหาสุขภาพเสพติดให้ได้มากที่สุด โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ปัจจัยเสี่ยง

3.1.4. ควบคุมผู้เสพ ได้แก่ การลดจำนวนผู้เสพให้น้อยลงจากสังคมและชุมชน เพื่อตัดเงื่อนไขของอุปทาน (demand)

3.2. สร้างความสมดุลให้กับมาตรการแก้ไขปัญหาทั้งระบบ ให้มีความสัมพันธ์สามารถรองรับซึ่งกันและกันได้เหมาะสม หากเน้นมาตรการด้านใดด้านหนึ่ง และไม่ได้จัดความสมดุลให้อีกมาตรการหนึ่งรองรับได้ทัน ก็จะเกิดปัญหาขึ้น เช่น การดำเนินมาตรการจับกุมปราบปรามอย่างหนัก จะส่งผลให้มีผู้ถูกจับกุมจำนวนมาก ทำให้เกิดปัญหาจำนวนที่คุมขังล้นเกินและสถานที่บังคับบำบัดไม่เพียงพอ จึงจำเป็นต้องจัดความสมดุลของมาตรการเหล่านี้

3.3. เพิ่มกลยุทธ์ที่จะนำบุคคลเป้าหมายเข้าสู่ระบบแก้ไขปัญหาให้ได้มากที่สุด หากต้องการเพิ่มจำนวนกลุ่มเป้าหมายที่จะต้องดำเนินการ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ผู้เสพ ด้วยกลยุทธ์แบบเดิม จะต้องใช้กำลังปราบปรามเพิ่มขึ้นอีก รวมทั้งต้องเพิ่มงบประมาณสร้างที่คุมขัง และสถานบังคับบำบัดอีกเป็นจำนวนมาก หากปรับกลยุทธ์ใหม่ โดยเน้นกลยุทธ์ภาคประชาสังคม และการมีส่วนร่วมของชุมชน เพิ่มขึ้น ก็จะสามารถได้จำนวนผู้เกี่ยวข้องกับยาเสพติดเข้าสู่ระบบดังกล่าวได้ โดยมีการลงทุนที่น้อยกว่าการคงกลยุทธ์แบบเดิม

3.4. กำหนดเป้าหมายชัดเจน จัดลำดับความเร่งด่วนในการแก้ไขปัญหาให้สอดคล้องกับเป้าหมาย โดยให้ความสำคัญ กำหนดจุดเน้นพิเศษ ในการแก้ไขปัญหาในพื้นที่หรือกลุ่มที่มีระดับปัญหามากกว่าเกณฑ์ปกติ หากสามารถลดระดับปัญหาดังกล่าวได้ ก็จะส่งผลรวมต่อการลดปัญหาสุขภาพเสพติด ในภาพรวมทั้งหมด ไม่แก้ปัญหโดยไม่มีจุดเน้นหนัก

4. ยุทธศาสตร์

เพื่อลดจุดอ่อนทั้ง 5 ที่ส่งผลให้ปัญหาสุขภาพเสพติดของประเทศไทยแนวโน้มเพิ่มมากขึ้น จึงกำหนด ยุทธศาสตร์ 5 รั้วป้องกัน เพื่อเป็นเกราะคุ้มกันภัยสุขภาพเสพติดในแต่ละระดับ โดยในแต่ละรั้วป้องกัน จะมุ่งตรงไปสู่เป้าหมายการควบคุมผู้เสพ ผู้ค้ายาเสพติด และ กลุ่มเสี่ยงที่มีโอกาสเข้ามาเกี่ยวข้องกับยาเสพติดให้มากที่สุด จึงจะเป็นการสร้างแนวป้องกันอย่างแท้จริง และสามารถควบคุมปัญหาได้

คำว่า รั้ว หมายรวมถึง การสร้างภูมิคุ้มกัน สร้างกิจกรรม สร้างกระบวนการทำงานเพื่อให้บุคคลที่เกี่ยวข้องทั้งภาครัฐและประชาชนได้ดำเนินการร่วมกันอย่างมีประสิทธิภาพ และบูรณาการมาตรการ ให้สามารถดำเนินการต่อผู้เสพ ผู้ค้ายาเสพติด และกลุ่มเสี่ยงมิให้เข้ามาเกี่ยวข้องกับยาเสพติดได้ โดยกำหนด 5 รั้วป้องกัน ในการควบคุมและลดปัญหา ดังนี้

รั้วชายแดน คือ การสร้างกิจกรรม กระบวนการทำงานตามมาตรการ เสริมความเข้มแข็ง ป้องกันการลักลอบนำเข้ายาเสพติดตามแนวชายแดนที่กำหนดเป็นเป้าหมายที่จะดำเนินการ

รั้วชุมชน คือ การสร้างกิจกรรม กระบวนการทำงานทุกมาตรการ เสริมความเข้มแข็ง มีภูมิคุ้มกันด้านยาเสพติดในระดับหมู่บ้าน/ชุมชนที่กำหนดเป็นเป้าหมาย

รั้วสังคม คือ การสร้างกิจกรรม กระบวนการทำงาน จัดระเบียบสังคมแบบบูรณาการ ขจัดปัจจัยเสี่ยงที่เป็นเงื่อนไขทางลบทุกประเภท เสริมสร้างปัจจัยทางบวกที่ส่งผลต่อการสร้างภูมิคุ้มกันต่อปัญหาเสพติด เพื่อให้ทุกสังคมในทุกจังหวัดมีความเข้มแข็ง

รั้วโรงเรียน คือ การสร้างกิจกรรม กระบวนการทำงาน เสริมความเข้มแข็งในโรงเรียน สถานศึกษา และให้เยาวชนรุ่นใหม่มีภูมิคุ้มกันต่อต้านยาเสพติด

รั้วครอบครัว คือ การสร้างกิจกรรม กระบวนการทำงาน เสริมความเข้มแข็งให้กับสถาบันครอบครัว ให้มีภูมิคุ้มกันด้านยาเสพติดมากขึ้น เป็นหน่วยพื้นฐานของสังคมที่ดี

5. เป้าหมายปฏิบัติการ

เพื่อให้บรรลุผลต่อการลดระดับปัญหาเสพติดของประเทศ จึงกำหนด 3 เป้าหมายหลักที่จะต้องดำเนินการอย่างจริงจัง หากบรรลุผลตามนี้ เชื่อมั่นได้ว่า ปัญหาเสพติดของประเทศ จะต้องลดระดับลงอย่างแน่นอน ดังนี้

เป้าหมายที่ 1 เป้าหมายพื้นที่เน้นหนัก ได้แก่ เป้าหมายที่ต้องลดระดับปัญหาให้ได้เมื่อสิ้นสุดการดำเนินงานตามแผนฯ โดยเน้นไปที่กลุ่มพื้นที่ที่มีระดับปัญหาเสพติดอยู่ในสัดส่วนที่สูงกว่าพื้นที่ทั่วไป หากสามารถลดระดับปัญหาเสพติดในกลุ่มพื้นที่เหล่านี้ได้ ก็จะส่งผลต่อการลดระดับปัญหาเสพติดในขอบเขตทั่วประเทศ โดยมี 4 กลุ่มพื้นที่หลัก จำนวน 26 จังหวัด ที่มีสัดส่วนของปัญหาเสพติดเกือบ 70 % ของปัญหาทั้งประเทศ ประกอบด้วย

พื้นที่หลักที่ 1 พื้นที่นำเข้ายาเสพติดหลักตามแนวชายแดน จำนวน 18 อำเภอ ใน 8 จังหวัด ซึ่งเป็นพื้นที่หลักที่มีการลักลอบนำเข้ายาเสพติดอย่างต่อเนื่องมากที่สุด ได้แก่

จังหวัดเชียงราย (อ.แม่สาย อ.เชียงแสน อ.แม่จัน อ.แม่ฟ้าหลวง)

จังหวัดเชียงใหม่ (อ.ฝาง อ.เชียงดาว อ.เวียงแหง อ.ไชยปราการ

อ.แม่อาย)

จังหวัดแม่ฮ่องสอน (อ.ปาย อ.ปางมะผ้า)

จังหวัดหนองคาย (อ.เมือง อ.บึงกาฬ)

จังหวัดนครพนม (อ.ท่าอุเทน อ.บ้านแพง)

จังหวัดมุกดาหาร (อ.เมือง)

จังหวัดอุบลราชธานี (อ.เขมราฐ)

จังหวัดสระแก้ว (อ.อรัญประเทศ)

พื้นที่หลักที่ 2 พื้นที่ กทม.และจังหวัดปริมณฑล โดย กทม.ถือเป็นพื้นที่
ใจกลาง(heartland) ของการแพร่ระบาดของเสพติดของประเทศ และจังหวัดปริมณฑลที่เกี่ยวข้องอีก
5 จังหวัด ได้แก่ สมุทรปราการ นนทบุรี นครปฐม ปทุมธานี สมุทรสาคร

พื้นที่หลักที่ 3 พื้นที่แพร่ระบาดของเสพติดสำคัญ จำนวน 12 จังหวัด ได้แก่

ภาคเหนือ ได้แก่ เชียงราย เชียงใหม่

ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ได้แก่ อุบลราชธานี

ภาคกลาง ได้แก่ พระนครศรีอยุธยา สุพรรณบุรี กาญจนบุรี

ราชบุรี ชลบุรี ฉะเชิงเทรา

ภาคใต้ ได้แก่ นครศรีธรรมราช สุราษฎร์ธานี สงขลา

พื้นที่หลักที่ 4 พื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ ซึ่งเป็นพื้นที่ปัญหาเสพติด
ซ้อนทับกับปัญหาความมั่นคง ได้แก่ นราธิวาส ปัตตานี ยะลา

เป้าหมายที่ 2 เพิ่มจำนวนผู้เสพเสพติดเข้าสู่ระบบบำบัดรักษาให้มากขึ้น หากลด
จำนวนผู้เสพเสพติดจากหมู่บ้าน/ชุมชน และสังคมได้มากเท่าใด ปัญหาเสพติดก็จะลดลงมากขึ้น
เท่านั้น โดย

1. กำหนดเป้าหมายนำผู้เสพเข้าสู่บำบัดฯโดยกระบวนการชุมชน ประชา
สังคม และในระบบสมัครใจ ให้ได้จำนวนไม่น้อยกว่า 120,000 คน ในระยะ 6 เดือน

2. ผู้เสพเสพติดที่ต้องเข้าสู่ระบบบังคับบำบัดฯในพื้นที่ กลุ่มที่ 2 และ
พื้นที่กลุ่มที่ 3 จะต้องได้รับการบำบัดฯตามความเหมาะสมกับเงื่อนไขการเสพติดให้ได้มากที่สุด

เป้าหมายที่ 3 ลดจำนวนเครือข่าย/กลุ่มการค้าเสพติดรายสำคัญ และกลุ่มผู้ค้า
แพร่ระบาดของเสพติดที่ก่อความเดือดร้อนให้กับชุมชน โดย

1. จับกุมปราบปรามเครือข่าย/กลุ่มผู้ค้ารายสำคัญที่กำหนดเป็นเป้าหมายให้ได้
มากที่สุด

2. จับกุมปราบปรามผู้ค้าเสพติดที่สร้างความเดือดร้อนกับชุมชนให้ได้มากที่สุด

เป้าหมายที่ 4 ลดระดับปัญหาเสพติดให้ลดลงในทุกจังหวัด โดยให้ทุกจังหวัด
กำหนดเป้าหมาย กิจกรรมการดำเนินงานให้สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ 5 รั้วป้องกันและ 7 โครงการหลัก

6. การปฏิบัติการ

เพื่อให้บรรลุเป้าหมายลดระดับปัญหายาเสพติดของประเทศ และให้มีการปฏิบัติการที่สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ 5 ร้วป้องกัน และกลุ่มเป้าหมายที่จะดำเนินการ จึงกำหนด 7 โครงการหลัก ให้ทุกหน่วยที่เกี่ยวข้องใช้เป็นแนวทาง กิจกรรมการปฏิบัติ ดังต่อไปนี้

- 6.1. โครงการ ร้วชายแดน : การสกัดกั้นการนำเข้ายาเสพติดตามแนวชายแดน
- 6.2. โครงการ ร้วชุมชน : การเสริมสร้างการมีส่วนร่วมของชุมชน ประชาสังคม ป้องกันยาเสพติด
- 6.3. โครงการ ร้วสังคม : การจัดระเบียบสังคมแบบบูรณาการ
- 6.4. โครงการ ร้วโรงเรียน : โรงเรียนป้องกันยาเสพติด
- 6.5. โครงการ ร้วครอบครัว : ครอบครัวสีขาว ครอบครัวเข้มแข็ง
- 6.6. โครงการ ปราบปรามยาเสพติดสำคัญและลดความเดือดร้อนของประชาชน
- 6.7. โครงการ บำบัดรักษาและฟื้นฟูสมรรถภาพผู้เสพ/ผู้ติดยาเสพติดแบบบูรณาการ

โดยมีสาระสำคัญของแต่ละโครงการ/กิจกรรมหลัก ดังต่อไปนี้

7. สาระสำคัญของโครงการ/กิจกรรมหลัก

- 7.1. โครงการ ร้วชายแดน : การสกัดกั้นการนำเข้ายาเสพติดตามแนวชายแดน
  - 7.1.1. เป้าหมาย
    1. กำหนดพื้นที่นำเข้ายาเสพติดหลัก
    2. สกัดกั้นยาเสพติดในพื้นที่อำเภอชายแดนอื่น ที่มีการลักลอบนำเข้ายาเสพติดในสัดส่วนรองลงมา เป็นพื้นที่เป้าหมายรอง
  - 7.1.2. การปฏิบัติ เสริมความเข้มแข็งในพื้นที่เป้าหมายหลักให้มีขีดความสามารถในการสกัดกั้นมากยิ่งขึ้น ดังนี้
    1. จัดกำลังปฏิบัติการลาดตระเวน สกัดกั้นตามแนวชายแดน โดยให้ กำลังของหน่วยทหาร กำลังกึ่งหน่วยทหาร ทั้งที่เป็นหน่วยทหารพราน หน่วยตำรวจตระเวนชายแดน หน่วยปฏิบัติการของตำรวจภูธรพื้นที่ ฯลฯ เข้าลาดตระเวนพื้นที่หมู่บ้าน เส้นทาง ช่องทาง ที่มีความเสี่ยงต่อการนำเข้ายาเสพติด รวมทั้ง ดำเนินการตรวจค้น ปิดล้อม จับกุม บุคคล พื้นที่ หมู่บ้านที่มีข่าวสารด้าน ยาเสพติดอย่างจริงจัง ต่อเนื่อง

2. จัดจุดตรวจ/จุดสกัดเส้นทางตามแนวชายแดน ที่มีความเสี่ยงต่อการนำเข้ายาเสพติด โดยให้ กำลังของหน่วยทหาร/กึ่งทหาร ดำรวจตระเวนชายแดน ดำรวจภูธรพื้นที่ ฯลฯ และให้มีการตรวจค้นบุคคล ยานพาหนะที่ต้องสงสัยว่าซุกซ่อนและลำเลียงยาเสพติดอย่างจริงจัง

3. จัดกำลังปฏิบัติการสกัดกั้นยาเสพติด ณ ด่านถาวร ที่มีความเสี่ยงต่อการนำเข้ายาเสพติด โดย ให้กำลังของ หน่วยศุลกากรพื้นที่ หน่วยตำรวจตรวจคนเข้าเมือง กำลังผสมของหน่วยต่างๆที่จัดให้มีขึ้น ฯลฯ เข้าดำเนินการตรวจค้น จับกุมบุคคล ยานพาหนะที่ซุกซ่อนยาเสพติด เข้า-ออกนอกประเทศอย่างจริงจัง รวมทั้ง ให้ความสำคัญในจุดผ่อนปรนตามแนวชายแดน มิให้เป็นพื้นที่ลักลอบนำเข้ายาเสพติด

4. จัดตั้งอาสาสมัครประชาชนในหมู่บ้านตามแนวชายแดนเป็นกำลังเฝ้าระวังและป้องกันยาเสพติด และเป็นผู้ช่วยเจ้าพนักงาน โดย คัดเลือก อาสาสมัครประชาชน ในทุกหมู่บ้านตามแนวชายแดน ประมาณ หมู่บ้านละ 10-20 คนหรือตามความเหมาะสม ทำหน้าที่ เฝ้าระวัง ป้อมปราม เฝ้าตรวจ สอดส่อง ดูแล จัดเวรยามหมู่บ้าน ร่วมกับ กำลังปฏิบัติการของ หน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้องในการร่วมสกัดกั้นยาเสพติดตามแนวชายแดน

5. จัดทำแผนยุทธการสกัดกั้นยาเสพติดเฉพาะบริเวณ ในกรณีที่มีบางพื้นที่ มีสถานการณ์การนำเข้ายาเสพติดในระดับรุนแรงมากขึ้น เกินกว่ากำลังปฏิบัติปกติที่มีอยู่ จะสามารถดำเนินการได้ ให้มีการกำหนดและจัดทำแผนยุทธการเฉพาะ และสนับสนุนกำลังปฏิบัติการที่มีอยู่ตามความเหมาะสม

6. ปฏิบัติการสกัดกั้นยาเสพติดเชิงรุก ด้วยการดำเนินมาตรการทางการข่าว การร่วมมือกับประเทศเพื่อนบ้านทั้งในด้านการข่าว ปรามปราม สกัดกั้น ลาดตระเวนร่วม การสร้างความร่วมมือระหว่างชุมชนตามแนวชายแดน การปฏิบัติการพิเศษ ฯลฯ

7.1.3. ความรับผิดชอบ

1. ผู้รับผิดชอบหลัก : ผู้บัญชาการทหารสูงสุด
2. เจ้าภาพหลัก : กองบัญชาการกองทัพไทย กอ.รมน.
3. เจ้าภาพร่วม : สำนักงานตำรวจแห่งชาติ กระทรวงมหาดไทย (สำนักงานปลัดกระทรวงฯ กรมการปกครอง กรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น)
4. หน่วยงานรอง : กรมศุลกากร
5. กลไกประสานงาน : คณะอำนวยการปฏิบัติการสกัดกั้นยาเสพติดตามแนวชายแดน หรือ อนุกรรมการ ตามเหมาะสม
6. ผู้รับผิดชอบระดับพื้นที่ : ผอ.รมน.ภาคที่ 1 / 2 / 3 / 4

7.2. โครงการ รั้วชุมชน : การเสริมสร้างการมีส่วนร่วมของชุมชน ประชาสังคม ป้องกันยาเสพติด

7.2.1. เป้าหมาย

1. เสริมสร้างชุมชนที่ยังปรากฏปัญหาเสพติดให้มีบทบาทป้องกันและแก้ไข ปัญหาเสพติดทั่วประเทศ โดยเน้นชุมชนที่มีปัญหาเสพติด ในปี 2551 ประมาณ 15,000 หมู่บ้าน/ชุมชน เป็นเป้าหมายแรกที่จะต้องดำเนินการ ส่วนหมู่บ้าน/ชุมชนที่นอกเหนือจากนี้ กำหนดเป็นเป้าหมายรอง
2. ส่งเสริมภาคเอกชน ภาคประชาสังคมให้มีบทบาทในการป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติดอย่างเป็นรูปธรรมทุกจังหวัด

7.2.2. การปฏิบัติ

ฟื้นฟูและเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็งด้วย 7 ปัจจัยสำคัญในหมู่บ้าน/ชุมชน โดยเน้นบทบาทของจังหวัดและอำเภอ รวมทั้ง หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เสริม 7 ปัจจัยความเข้มแข็งให้กับหมู่บ้าน/ชุมชน ดังนี้

1. จัดประชุม ประชาคมหมู่บ้าน โดยให้จัดทีมวิทยากรของอำเภอ/ตำบลหรือกลไกอื่นที่ปฏิบัติงานในหมู่บ้าน/ชุมชน เข้าประชุมประชาคมหมู่บ้านที่กำหนดเป็นเป้าหมายลำดับแรก เพื่อสำรวจตรวจสอบผู้มีพฤติกรรมด้านยาเสพติดทั้งค้าและเสพ ด้วยกระบวนการประชาคมในชุมชน เป็นการคัดกรองปัญหาเสพติดในหมู่บ้าน/ชุมชนขั้นต้น
2. เสริมบทบาทกำนัน ผู้ใหญ่บ้านและกรรมการหมู่บ้านตามกฎหมายปกครองท้องที่ พ.ศ. 2551 มีภารกิจในการป้องกันและเฝ้าระวังปัญหาเสพติดในหมู่บ้านเพิ่มมากขึ้น โดย จัดให้มีกลไกที่ชัดเจนภายในกรรมการหมู่บ้าน รับผิดชอบงานด้านยาเสพติด และให้ทุกอำเภอจัดอบรม ให้ความรู้ ภารกิจ หน้าที่ให้กับบุคคลในกลไกของกรรมการหมู่บ้านได้ทราบ
3. มอบหมาย หน้าที่ให้กับอาสาสมัครสาธารณสุขหมู่บ้าน(อสม.) ในงานด้านยาเสพติดในหมู่บ้าน/ชุมชน โดย มอบหมายให้ อสม. แต่ละหมู่บ้านรับผิดชอบสำรวจ ค้นหาผู้เสพยาเสพติดในหมู่บ้าน/ชุมชน ชักชวนผู้เสพ/ผู้ติดยาเสพติดเข้าบำบัด และติดตามช่วยเหลือผู้ผ่านการบำบัดฯ และรายงานผลการติดตามให้กับกรรมการหมู่บ้าน หรือ สถานพยาบาลที่รับผิดชอบ
4. ฟื้นฟูอาสาสมัครประชาชนในหมู่บ้านๆ ละ 10-20 คนตามความเหมาะสม ทำหน้าที่ในการป้องกัน เฝ้าระวัง ค้นหาผู้เสพยาเสพติดในหมู่บ้าน โดยให้ทุกอำเภอมีกะบวนการคัดเลือก อบรม ขึ้นทะเบียนรายชื่อและมอบหมายภารกิจให้กับอาสาสมัครดังกล่าว

อย่างเป็นทางการ และให้อาสาสมัครประชาชนดังกล่าวอยู่ในกลไกของกรรมการหมู่บ้านฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งตามเหมาะสม

5. ส่งเสริมบทบาทขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแต่ละระดับให้มีบทบาทสนับสนุนกิจกรรมด้านยาเสพติดเพิ่มขึ้น โดยให้ความสำคัญในกิจกรรมป้องกันยาเสพติด การจัดกิจกรรมทางเลือกให้กับเยาวชน การสนับสนุนงบประมาณและทรัพยากรให้กับผู้เคยมีพฤติการณ์ด้าน ยาเสพติด ทั้งที่เป็นผู้ผ่านการบำบัดฯ ผู้ผ่านกระบวนการทางกฎหมาย ฯลฯ รวมทั้งเสริมสร้างความเข้มแข็งให้กับกลไกประสานงานด้านยาเสพติดขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการป้องกันยาเสพติดในตำบล

6. ส่งเสริมกระบวนการรวมกลุ่มเป็นเครือข่ายชุมชนจากระดับหมู่บ้าน/ชุมชนสู่ตำบลในพื้นที่ที่มีความพร้อม เพื่อขยายความร่วมมือของชุมชนจากหมู่บ้านไปถึงระดับตำบล โดยบูรณาการกลไกผู้นำในแต่ละหมู่บ้าน ทั้งที่เป็นผู้นำทางการ ผู้นำธรรมชาติ ผู้นำองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นเครือข่ายระดับตำบล และจัดให้มีกิจกรรมเฝ้าระวังป้องกันยาเสพติดระดับตำบล มีการเรียนรู้ แลกเปลี่ยนประสบการณ์ซึ่งกันและกัน สร้างหมู่บ้าน/ตำบลที่เป็นศูนย์เรียนรู้ในทุกจังหวัดตามจำนวนที่เหมาะสม ยึดหลักคุณภาพ

7. เสริมสร้างแนวความคิดของชุมชนในพื้นที่เป้าหมาย ใช้การรวมกลุ่มของชุมชนจากการแก้ไขยาเสพติด พัฒนาไปสู่การเสริมสร้างสมานฉันท์ และเชิดชูสถาบันหลักของชาติ โดยใช้บทบาทของวิทยากรกระบวนการอาสา อบรม ให้ความรู้แก่นำชุมชนประชาชนในหมู่บ้าน/ชุมชนเป้าหมาย ให้มีแนวความคิด อุดมการณ์ เสริมสร้างสมานฉันท์ จงรักภักดีต่อสถาบันหลักของชาติ และนำ โครงการ หมู่บ้านกองทุนแม่ของแผ่นดิน ซึ่งเป็นโครงการที่น้อมนำพระบารมีของสถาบันพระมหากษัตริย์ และพระราชินี มาเป็นขวัญกำลังใจในการแก้ไขปัญหาเสพติดในหมู่บ้าน/ชุมชน

8. นำปัจจัยที่เสริมสร้างในหมู่บ้าน/ชุมชนทั้ง 7 ข้างต้นร่วมกันลดปัญหาเสพติดในหมู่บ้าน/ชุมชน โดย รวมพลังกัน ร่วมสำรวจ ค้นหาผู้เสพยาเสพติดในหมู่บ้าน/ชุมชน และนำเข้าบำบัดรักษาตามรูปแบบที่เหมาะสม เป็นภารกิจแรก เพื่อลดจำนวนผู้เสพยาเสพติดในชุมชนให้ได้ จากนั้น จัดระบบติดตาม ช่วยเหลือผู้ผ่านการบำบัดฯ มิให้มีพฤติการณ์ด้านยาเสพติดอีก และจัดระบบเฝ้าระวังปัญหาเสพติดในหมู่บ้าน/ชุมชน ด้วยการจัดระบบเวรยาม เฝ้าระวังในชุมชน เสริมระบบตรวจสอบ ในชุมชน จัดตั้งกลุ่มครอบครัว กลุ่มเยาวชน ฯลฯ

9. ใช้มาตรการทางกฎหมายดำเนินการต่อผู้ค้าและผู้เสพยาเสพติดในหมู่บ้าน/ชุมชนเป้าหมาย ผสมผสานกับมาตรการชุมชน โดยใช้มาตรการปราบปราม ปิด

ล้อม ตรวจสอบ อย่างต่อเนื่อง เพื่อลดทอนโครงสร้างทางการค้าในพื้นที่ และจับกุมผู้เสพยาเสพติดที่ไม่ยินยอมสมัครใจเข้าบำบัดฯ เข้าสู่ระบบบังคับฯ

10. สนับสนุนองค์กรภาคธุรกิจมีส่วนร่วมในงานด้านยาเสพติดตามความเหมาะสม ได้แก่ การรณรงค์ป้องกันยาเสพติด การสนับสนุนกิจกรรมด้านยาเสพติดให้กับองค์กรต่างๆ การใช้บทบาททางธุรกิจ สนับสนุนเงินทุนช่วยเหลือบุคคล หมู่บ้าน พื้นที่ที่ทำงานด้านยาเสพติด ทั้งทางตรงและทางอ้อม (C S R)

11. ส่งเสริมให้องค์กร สมาคม สาขาอาชีพต่างๆ สนับสนุนงานด้านยาเสพติด ได้แก่ การรณรงค์ป้องกันยาเสพติดให้สมาชิก/พนักงานในกลุ่ม/องค์กร/สมาคม จัดกิจกรรมป้องกันยาเสพติด สอดส่อง ดูแลและแจ้งข้อมูลด้านยาเสพติดเท่าที่กระทำได้

12. ส่งเสริมบทบาทขององค์กรพัฒนาเอกชนในการป้องกันยาเสพติด ทั้งโดยการบูรณาการร่วมกับภารกิจที่ทำอยู่แล้ว หรือ การมีบทบาทด้านยาเสพติดเป็นการเฉพาะ

7.2.3. ความรับผิดชอบ

1. ผู้รับผิดชอบหลัก : ปลัดกระทรวงมหาดไทย
2. เจ้าภาพหลัก : กระทรวงมหาดไทย (สำนักงานปลัดกระทรวงฯ/กรมการปกครอง/กรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น/กรมการพัฒนาชุมชน/ กทม.)
3. เจ้าภาพร่วม : กอ.รมน./สำนักงาน ป.ป.ส./กระทรวงพัฒนาสังคมฯ
4. หน่วยรอง : กระทรวงสาธารณสุข (สำนักงานปลัดกระทรวงฯ)
5. กลไกประสานงาน : คณะอำนวยการปฏิบัติการเสริมสร้างชุมชนเข้มแข็งฯหรือ อนุกรรมการฯ
6. ผู้รับผิดชอบพื้นที่ : ผู้ว่าราชการจังหวัด/ ผอ.รมน.จว.

7.3. โครงการ รื้อสังคม : การจัดระเบียบสังคมแบบบูรณาการ

7.3.1. เป้าหมาย

กำหนดให้ทุกจังหวัด โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ในเขตเทศบาลนคร เทศบาลเมืองของอำเภอเมือง และอำเภอสำคัญ ดำเนินการจัดระเบียบสังคมแบบบูรณาการ เพื่อให้สังคมมีสภาพแวดล้อมทางกายภาพและทางสังคมสงบสุข ไม่ส่งเสริมอบายมุข ให้เยาวชนอยู่ในสังคมและสภาพแวดล้อมที่ปลอดภัย ปราศจากแหล่งมั่วเมาที่ชักนำไปในทางที่ผิด โดย

1. ลดพื้นที่เสี่ยง หรือปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อเยาวชน 6 ประเภท ได้แก่ สถานบริการ/สถานบันเทิง ที่พักอาศัยเชิงพาณิชย์ ร้านเกม/ร้านอินเทอร์เน็ต/โต๊ะสนุก/ร้านกาแฟ/โต๊ะพนันบอล แหล่งมั่วเมาต่างๆ กลุ่มแก๊งค์อื่นๆ เยาวชนออกนอกบ้านในยามวิกาล

2. เพิ่มพื้นที่บวก/พื้นที่ดี เพื่อเป็นทางเลือกและทำกิจกรรมสร้างสรรค์ของเยาวชนให้มากขึ้น

7.3.2. การปฏิบัติ

1. ให้ทุกจังหวัดส่งเสริมและจัดตั้งคณะทำงานป้องกันและจัดระเบียบสังคมแบบบูรณาการจังหวัดขึ้น ประกอบด้วย หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อดำเนินการลดพื้นที่เสี่ยง/ปัจจัยลบที่ยังคงมีอยู่ในจังหวัด และเสริมสร้างพื้นที่บวกให้กับเยาวชนเพิ่มขึ้น

2. คณะทำงานฯ ดำเนินการปฏิบัติด้วยมาตรการทางสังคม มาตรการป้องปรามและมาตรการทางกฎหมาย ในการลดพื้นที่เสี่ยงหรือปัจจัยลบต่อเยาวชน แนะนำ ตักเตือน และลงโทษผู้ประกอบการที่ไม่ปฏิบัติตามกฎหมาย

3. ให้ทุกจังหวัดเพิ่ม/ขยายพื้นที่และกิจกรรมทางบวกให้มากขึ้น กว่าที่มีมาแต่เดิม เพื่อเปิดทางเลือกให้กับเยาวชน สามารถทำกิจกรรมเชิงสร้างสรรค์ โดยขอความร่วมมือกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ได้แก่ ลานกีฬา ลานดนตรี ลานกิจกรรมสร้างสรรค์ของเยาวชน ห้องสมุด ศูนย์เยาวชน กิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์ การอบรมค่ายคุณธรรม กิจกรรมประกวดต่างๆ กิจกรรมฝึกอาชีพ เป็นต้น ฯลฯ

4. รณรงค์ ประชาสัมพันธ์ สร้างการมีส่วนร่วมของสังคมในกิจกรรมการจัดระเบียบสังคมแบบบูรณาการ เพื่อให้ชุมชนและสังคมช่วยกันเอาใจใส่ดูแลปัญหาของเยาวชน โดยใช้ช่องทางของสื่อวิทยุ วิทยุชุมชน โทรทัศน์ สื่อสิ่งพิมพ์ ไปสเตอร์ แผ่นพับ ฯลฯ เพื่อรณรงค์ ให้ความรู้ แจ้งผลงาน รวมทั้ง ใช้เป็นช่องทางในการแจ้งข่าวของประชาชนต่อปัญหาอันเกิดจากการจัดระเบียบสังคม โดยเฉพาะอย่างยิ่ง การลดปัจจัยลบ

5. สร้างแกนนำกลุ่มต่างๆ ในจังหวัดให้เป็นพลังขับเคลื่อนการจัดระเบียบสังคมแบบบูรณาการ โดยแกนนำที่มีบทบาทสำคัญ ได้แก่ แกนนำครูอาสา แกนนำผู้ประกอบการ แกนนำเยาวชนกลุ่มต่างๆ แกนนำเจ้าหน้าที่ของรัฐ แกนนำชุมชน ฯลฯ แกนนำเหล่านี้เมื่อรวมตัวกันจะเป็นพลังทางสังคมที่เข้มแข็งในแต่ละจังหวัด

7.3.3. ความรับผิดชอบ

1. ผู้รับผิดชอบหลัก : ปลัดกระทรวงมหาดไทย
2. เจ้าภาพหลัก : กระทรวงมหาดไทย (สำนักงานปลัดกระทรวงฯ /กรมการปกครอง /กรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น / กทม.)
3. เจ้าภาพร่วม : สำนักงานตำรวจแห่งชาติ
4. หน่วยรอง : กระทรวงวัฒนธรรม / กระทรวงพัฒนาสังคมฯ

5. กลไกประสานงาน : คณะอำนวยการปฏิบัติการจัดระเบียบ
สังคมแบบบูรณาการ หรือ อนุกรรมการฯ

6. ผู้รับผิดชอบพื้นที่ : ผู้ว่าราชการจังหวัด/ผอ.รณ.จว.

7.4. โครงการ รั้วโรงเรียน : โรงเรียนป้องกันยาเสพติด

7.4.1. เป้าหมาย

1. กำหนดเป้าหมายโรงเรียน/สถานศึกษาที่จะดำเนินการ ในทุก
จังหวัด ให้มีภูมิคุ้มกันที่เข้มแข็งในการป้องกันยาเสพติดและปัญหาอื่น โดยมุ่งเน้น สถานศึกษาใน
ระดับประถมศึกษา(ขยายโอกาส) มัธยมศึกษา อาชีวศึกษา อุดมศึกษาและสถานศึกษาของเอกชน

2. กำหนดกลุ่มเยาวชนในโรงเรียน/สถานศึกษาตามความ
เร่งด่วนที่จะต้องดำเนินการ ออกเป็น 3 กลุ่ม โดยมีความเร่งด่วนตามลำดับ ดังนี้

เร่งด่วนที่สุด ได้แก่ เยาวชนที่มีพฤติกรรมเกี่ยวข้องกับ
ยาเสพติดแล้ว ทั้งที่เป็น ผู้เสพ/ผู้ใช้ ผู้มีอาการเสพติด และผู้ค้ายา ถือเป็นเป้าหมายที่จะดำเนินการแรกสุด

เร่งด่วนรองลงมา ได้แก่ เยาวชนที่มีพฤติกรรมเสี่ยงต่อ
ปัญหาต่างๆ ดังที่กล่าวมาแล้ว และมีโอกาสสูงที่จะเกี่ยวข้องกับปัญหายาเสพติด

ปกติทั่วไป ได้แก่ เยาวชนทั่วไปที่ยังไม่มีพฤติกรรม
เสี่ยงหรือเกี่ยวข้องกับยาเสพติด ซึ่งถือเป็นเยาวชนที่มีจำนวนมากที่สุด

7.4.2. การปฏิบัติ

1. ให้ถือเป็นนโยบายว่า การป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด
ในโรงเรียน/สถานศึกษา เป็นนโยบายสำคัญที่จะต้องดำเนินการอย่างจริงจัง และ สถานศึกษาใดที่
สำรวจพบข้อมูลปัญหาดังกล่าว จะไม่ถือเป็นข้อบกพร่องของผู้บริหาร

2. แต่ละโรงเรียน/สถานศึกษา สำรวจและจัดทำข้อมูล ค้นหาผู้
เสพ/ผู้ติด/ผู้ค้ายาเสพติด และเยาวชนกลุ่มเสี่ยง เพื่อใช้ประโยชน์ในการวางแผน และติดตามผล
จำแนกสถานะของเด็กและเยาวชน ตามลักษณะของความเสี่ยงเกี่ยวข้องกับยาเสพติด ได้แก่ ผู้เสพ ผู้ติด และ
ผู้ค้า ยาเสพติด

3. แก้ไขปัญหาเยาวชนที่มีพฤติกรรมด้านยาเสพติดแล้วโดย
เร่งด่วน โดยแบ่งเป็น 2 ประเภท คือ

เยาวชนที่มีพฤติกรรมเสพยาเสพติด ให้ถือ เยาวชน
เหล่านี้เป็นผู้ป่วยที่จะต้องนำเข้าสู่การบำบัดรักษาทุกคนในรูปแบบที่เหมาะสมในแต่ละพื้นที่ เช่น
จัดค่ายปรับเปลี่ยนพฤติกรรมระยะสั้นทั้งภายในสถานศึกษาหรือสถานที่ภายนอก

เยาวชนที่มีพฤติกรรมซ้ำ ซึ่งจะต้องดำเนินการอย่างจริงจัง มิให้เป็นผู้จัดหาและกระจายยาในโรงเรียน/สถานศึกษา โดยการว่ากล่าว ตักเตือนในกรณีที่เห็นว่า กระทำได้ หรือให้เจ้าหน้าที่ปราบปรามฯ ใช้มาตรการลงโทษตามกฎหมายเป็นกรณี

4. แก้ไขปัญหาเยาวชนที่มีพฤติกรรมเสี่ยงและมีโอกาสสูงต่อการเข้ามาเกี่ยวข้องกับยาเสพติด โดย แต่ละสถานศึกษาจะต้องมีวิธีการที่เหมาะสมในการเข้าถึงกลุ่มเยาวชนเหล่านี้ เพื่อลดพฤติกรรมเสี่ยงให้ได้มากที่สุด

5. สร้างภูมิคุ้มกัน ป้องกันยาเสพติดให้กับเยาวชนทั่วไป เพื่อให้เยาวชนเหล่านี้ก้าวสู่พฤติกรรมเสี่ยงและเข้าไปเกี่ยวข้องกับยาเสพติด โดยมีกิจกรรมสำคัญที่แต่ละโรงเรียน/สถานศึกษา สามารถดำเนินการได้ คือ การพัฒนาและสร้างเสริมทักษะชีวิต กิจกรรมทางเลือก ขึ้นกับความสนใจของเยาวชน กิจกรรมสร้างกลไกสอดส่อง ดูแล กิจกรรมที่จะดำเนินการกับเยาวชนทั่วไป สามารถนำไปใช้กับเยาวชน 2 ประเภทข้างต้น ได้ตามความเหมาะสม

6. ให้ทุกจังหวัด จัดให้มีระบบ กลไก กิจกรรมร่วมที่สนับสนุนเยาวชนในโรงเรียน/สถานศึกษา 4 กิจกรรมสำคัญ ดังนี้

กิจกรรมที่ 1 จัดกลไกเฝ้าระวัง สอดส่อง ความประพฤติของนักเรียน นักศึกษา

กิจกรรมที่ 2 จัดทำโครงการบ้านหลังเรียน โดยจัดหาพื้นที่ สถานที่ที่เหมาะสม สำหรับสนับสนุนกิจกรรมทางเลือกตามความสนใจของเยาวชนภายหลังเลิกเรียน ในการใช้เวลาว่างที่เป็นประโยชน์

กิจกรรมที่ 3 จัดกิจกรรมส่งเสริมจริยธรรม คุณธรรม โดยใช้พระวิทยากร พระสงฆ์ที่ประจำโรงเรียน นักบวชหรือผู้แทนศาสนาอื่นที่เหมาะสม

กิจกรรมที่ 4 จัดให้มีสภาเยาวชนในจังหวัด ตาม พ.ร.บ. ส่งเสริมการพัฒนาเด็กและเยาวชนแห่งชาติ พ.ศ. 2550 เพื่อเป็นจุดรวมการประสานงานของเยาวชนในจังหวัด โดยให้ มีกิจกรรมในด้านสังคม การบำเพ็ญประโยชน์ การป้องกันยาเสพติด และมีเวทีเสนอความคิดเห็นต่อผู้บริหารและผู้เกี่ยวข้อง

7. จัดกิจกรรมรณรงค์ สร้างกระแสการป้องกันยาเสพติดวงกว้าง ให้เป็นกระแสนทางสังคมในการร่วมกันเฝ้าระวังปัญหายาเสพติด โดยเฉพาะในกลุ่มเยาวชน โดย ให้นหน่วยงานส่วนกลางและจังหวัด ระดมความร่วมมือจากสื่อสารมวลชนต่างๆ เช่น วิทยุชุมชน หนังสือพิมพ์ เคเบิลทีวี ฯลฯ ร่วมกันสร้างกระแสอย่างจริงจัง

8. เสริมความเข้มแข็งให้กับกลไกการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในสถานศึกษา ทั้งในระดับส่วนกลาง และจังหวัด ให้มีประสิทธิภาพ สามารถหยุดยั้งสถานการณ์ปัญหาของเยาวชนได้

7.4.3. ความรับผิดชอบ

1. ผู้รับผิดชอบหลัก : ปลัดกระทรวงศึกษาธิการ
2. เจ้าภาพหลัก : กระทรวงศึกษาธิการ (สำนักงานปลัดกระทรวง/สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน/สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา/สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาภาคเอกชน/สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา)
3. เจ้าภาพร่วม : กระทรวงมหาดไทย (กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น / กทม.)
4. หน่วยรอง : กระทรวงพัฒนาสังคมฯ / กระทรวงวัฒนธรรม
5. กลไกประสานงาน : คณะอำนวยการการปฏิบัติการแก้ไขปัญหายาเสพติดในสถานศึกษา หรืออนุกรรมการ
6. ผู้รับผิดชอบพื้นที่ : ผู้ว่าราชการจังหวัด/ผอ.รมน.จว.

7.5. โครงการ รั้วครอบครัว : โครงการ ครอบครัวสีขาว ครอบครัวเข้มแข็ง

7.5.1. เป้าหมาย

1. มุ่งเน้นครอบครัวที่มีบุคคลมีส่วนเกี่ยวข้องกับยาเสพติด ทั้งที่ถูกจับกุม หรือที่บำบัดรักษาในทุกระบบ เพื่อเป็นการป้องกันบุคคลอื่น เป็นเป้าหมายประเภทแรก
2. ครอบครัวที่มีบุคคลมีพฤติกรรมเสี่ยงและมีโอกาสสูงต่อการเข้ามาเกี่ยวข้องกับยาเสพติด จัดเป็นเป้าหมายที่ 2
3. ครอบครัวทั่วไป จัดเป็นเป้าหมายอันดับสุดท้าย

7.5.2. การปฏิบัติ

1. ส่งเสริมการจัดตั้งศูนย์พัฒนาครอบครัวในชุมชน(ศพค.) ในพื้นที่เป้าหมาย เพื่อเป็นกลไก สํารวจ เฝ้าระวัง ป้องกันและแก้ไขปัญหายา รวมทั้งเสริมสร้างความเข้มแข็งของสถาบันครอบครัว โดยจัดทำแผนพัฒนา ป้องกันและแก้ไขปัญหายาครอบครัว ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของแผนพัฒนาตำบล และให้หน่วยงานส่วนกลางที่ดูแลบุคคลเหล่านี้กับจังหวัด ดำเนินการ

2. การปฏิบัติต่อครอบครัวประเภทที่ 1

หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง สํารวจ คัดเลือกครอบครัวของบุคคลที่ถูกจับในคดีเสพ/ครอบครองหรือจำหน่ายระดับย่อย และที่บำบัดรักษาแบบสมัครใจ หรือ บังคับบำบัดฯ เพื่อกำหนดเป็นเป้าหมายที่จะดำเนินงาน

อบรมความรู้ครอบครัว นำคนในครอบครัวตามที่กำหนดเป็นเป้าหมาย ได้แก่ พ่อแม่ผู้ปกครอง ญาติพี่น้อง มารับการอบรมความรู้การป้องกันยาเสพติด เพื่อป้องกันผู้ที่ยังเหลืออยู่ในครอบครัว ไม่ให้มีพฤติกรรมด้านยาเสพติด

การรวมกลุ่มครอบครัว ภายหลังการอบรม ให้ใช้เงื่อนไขที่เหมาะสมรวมกลุ่ม จัดตั้งกลุ่มครอบครัว-ผู้ปกครอง ตามเงื่อนไขทางสังคมที่มีอยู่

3. การปฏิบัติต่อครอบครัวประเภทที่ 2 ซึ่งถือเป็นกลุ่มเสี่ยง ให้ดำเนินการ ดังนี้

หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง สํารวจ คัดเลือกครอบครัวจากเยาวชนที่มีพฤติกรรมเสี่ยงต่อปัญหาเสพติด ที่ได้จากการสำรวจ การจัดทำประชาคม ฯลฯ และกำหนดเป็นเป้าหมายดำเนินการ

อบรมความรู้ครอบครัว นำคนในครอบครัวที่มีพฤติกรรมเสี่ยงต่อปัญหา ยาเสพติดเข้ารับการอบรมในหลักสูตร การป้องกันภัยยาเสพติด เพื่อให้เกิดความตระหนักและไม่เข้าไปเกี่ยวข้องกับยาเสพติด

4. การปฏิบัติต่อครอบครัวประเภทที่ 3 ซึ่งเป็นกลุ่มประชาชนทั่วไป ให้มุ่งเน้นการใช้สื่อรณรงค์ ประชาสัมพันธ์ ให้ความรู้การป้องกันยาเสพติด เพื่อสร้างภูมิคุ้มกันของครอบครัวต่อปัญหาเสพติดและปัญหาที่เกี่ยวข้องอื่น

5. ทุกจังหวัดรณรงค์ เชิญชวน ประกาศเจตนารมณ์ เป็นครอบครัวสีขาว ป้องกันยาเสพติด โดย ครอบครัวที่จะมีเงื่อนไขดังกล่าวได้ มีการดำเนินการ ดังนี้

คนในครอบครัวได้รับการอบรมในหลักสูตรป้องกันยาเสพติด เพื่อเป็นสร้างภูมิคุ้มกันต่อปัญหาเสพติดในขั้นต้น

ได้รับการรับรองจากครอบครัวเพื่อนบ้าน หรือครอบครัวอื่นๆ ตามจำนวนที่แต่ละจังหวัดกำหนด

มีความสมัครใจที่จะเข้าร่วมเป็นครอบครัวสีขาว ไม่ใช้การบังคับใดๆ

สามารถเข้าร่วมกิจกรรมครอบครัวสัมพันธ์ได้ เพื่อเป็นกิจกรรมเสริมสร้างความเข้มแข็งของครอบครัว

มีการขึ้นทะเบียนในอำเภอ หรือ ตำบล หรือที่เหมาะสม
ตามที่จังหวัดกำหนด เพื่อสามารถทราบจำนวนอย่างชัดเจน

7.5.3. ความรับผิดชอบ

1. ผู้รับผิดชอบหลัก : ปลัดกระทรวงพัฒนาสังคมฯ
2. เจ้าภาพหลัก : กระทรวงพัฒนาสังคมฯ /
3. เจ้าภาพร่วม : กระทรวงมหาดไทย (สำนักงานปลัดกระทรวงฯ /
กรมการปกครอง / กรมการพัฒนาชุมชน / กทม.) / สำนักงาน ป.ป.ส.
4. หน่วยรอง : กระทรวงสาธารณสุข (สำนักงานปลัดกระทรวงฯ /
กรมการแพทย์ / กรมสุขภาพจิต) กระทรวงศึกษาธิการ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน /
สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา / สำนักงานคณะกรรมการการส่งเสริมการศึกษาภาคเอกชน /
สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา) กระทรวงยุติธรรม (กรมคุมประพฤติ / กรมพินิจฯ / กรมราชทัณฑ์)
5. กลไกประสานงาน : คณะอำนวยการปฏิบัติการส่งเสริมความ
เข้มแข็งครอบครัว หรืออนุกรรมการ
6. ผู้รับผิดชอบพื้นที่ : ผู้ว่าราชการจังหวัด / ผ.อ.รณ.จว. พัฒนาสังคม
จังหวัด

7.6. โครงการปราบปรามยาเสพติดร้ายสำคัญและลดความเดือดร้อนประชาชน

7.6.1. เป้าหมาย

1. กำหนดเป้าหมายการปราบปราม ทำลายโครงสร้างเครือข่าย
การค้าที่ยังหลงเหลืออยู่ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง กลุ่มเครือข่ายการค้ายาเสพติดรายใหญ่ ที่เชื่อมโยงกับ
การกระทำความผิดอาชญากรรม เครือข่ายการค้ายาเสพติดที่เชื่อมโยงกับเรือนจำ ฯลฯ
2. ดำเนินการขอความร่วมมือกับประชาชน เพื่อการป้องกันและ
ปราบปรามยาเสพติดให้ได้ผลในระดับที่น่าพอใจ
3. สกัดกั้น จับกุมยาเสพติดที่ลำเลียงผ่านเส้นทางสำคัญในพื้นที่
ตอนในที่เสี่ยง ต่อการลำเลียงยาเสพติดให้ได้มากยิ่งขึ้น

7.6.2. การปฏิบัติ

1. กำหนดการปราบปรามเครือข่าย/กลุ่มการค้ายาเสพติดที่
เชื่อมโยงกับเรือนจำ เป็นเป้าหมายลำดับแรก โดย จัดชุดปฏิบัติการ โดยเฉพาะ จัดระบบการป้องกัน
และปราบปรามการค้ายาเสพติดภายในเรือนจำให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น จัดชุดปฏิบัติการ ตรวจค้น
กักกัน ป้องปรามและปราบปราม เรือนจำและสถานที่ควบคุมอย่างต่อเนื่อง และปรับระบบภายใน

เรือนจำ โดยให้กรมราชทัณฑ์จัดระบบบริหารจัดการภายในเรือนจำที่เป็นเป้าหมายให้มีประสิทธิภาพ

2. เร่งรัดปราบปรามนักค้ายาเสพติดเครือข่ายระดับสำคัญ โดยใช้มาตรการทางกฎหมาย ในการสืบสวน ปราบปรามกลุ่มการค้ายาเสพติดระดับต่างๆ เพื่อตัดโครงสร้างการกระจายยาเสพติดไปยังผู้เสพ ให้ความสำคัญในงานการข่าว การสืบสวนขยายผล รวบรวมพยานหลักฐาน และดำเนินการมาตรการทรัพย์สินแบบบูรณาการต่อเครือข่ายการค้าอย่างจริงจัง รวมทั้ง ให้ความสำคัญในการบูรณาการการทำงานร่วมกันระหว่างหน่วยปราบปรามฯ ทุกหน่วยที่เกี่ยวข้อง

3. พัฒนาการประสานงานในกระบวนการยุติธรรมให้มีประสิทธิภาพ บนพื้นฐานของหลักนิติธรรม โดยให้หน่วยปราบปรามฯ ทุกหน่วยให้ความสำคัญในการประสานงานกระบวนการยุติธรรมในแต่ละขั้นตอน ไม่ว่าจะเป็น ขั้นตอนการสอบสวน ฟ้องคดี การตัดสินโทษ และการบังคับโทษ เพื่อมิให้เกิดปัญหาที่กลุ่มผู้ค้ายาเสพติดที่ถูกจับกุม ใช้ช่องว่างในขั้นตอนต่างๆ ที่อาจมีขึ้น และกลับไปมีพฤติกรรมซ้ำอีก ทำให้เกิด ความไม่เชื่อมั่นของชุมชนต่อเจ้าหน้าที่ของรัฐ

4. ให้ทุกจังหวัดเร่งรัดการสืบสวน ปราบปรามผู้ค้ายาเสพติดที่ประชาชนร้องเรียนอย่างจริงจัง ให้ได้ผลมากที่สุด เพื่อลดความเดือดร้อนของประชาชนจากปัญหา ยาเสพติด โดย มอบหมายชุดปฏิบัติการที่ชัดเจนในทุกจังหวัด รับผิดชอบในการสืบสวน จับกุม ปราบปรามตามความเหมาะสม และหารูปแบบการประชาสัมพันธ์ตามเหมาะสม ให้ประชาชน ได้รับทราบเป็นภาพรวม เพื่อสร้างความเชื่อมั่นของประชาชนต่อเจ้าหน้าที่ของรัฐ รวมทั้ง จัดกำลัง เข้าปฏิบัติการสืบสวน ปราบปราม ปิดล้อมตรวจค้นพื้นที่เป้าหมาย เพื่อลดปัญหาการแพร่ระบาดในชุมชนอย่างจริงจัง

5. จัดให้มีและเสริมความเข้มแข็งให้กับจุดตรวจเส้นทางตอนใน ทุกจังหวัด ที่มีความเสี่ยงต่อการใช้เป็นเส้นทางลำเลียงยาเสพติด โดยให้กำลังของตำรวจภูธรจังหวัด หน่วยตำรวจทางหลวง ฯลฯ เป็นจุดตรวจเส้นทาง และเพิ่มความพร้อมให้กับจุดตรวจเส้นทางที่มีความสำคัญ ทั้งในด้านกำลังปฏิบัติการ สถานที่ อุปกรณ์การตรวจ ข้อมูล ฯลฯ รวมทั้ง ให้แต่ละ ตำรวจภูธรภาค จัดทำแผนจุดตรวจสัมพันธ์

6. กำหนดมาตรการกำกับ ควบคุมเจ้าหน้าที่ของรัฐไม่ให้กระทำ ผิดเกี่ยวกับยาเสพติด และให้ดำเนินการ โดยเด็ดขาดต่อผู้กระทำผิด โดย

เร่งรัดดำเนินการ ทั้งในด้านบริหารและด้านวินัย หากมีเจ้าหน้าที่ของรัฐ เข้าไปสนับสนุนการกระทำผิดยาเสพติดและไม่ปรากฏหลักฐานที่จะดำเนินการตามกฎหมายได้

ดำเนินการทางกฎหมายอย่างเคร่งครัด ต่อผู้ที่กระทำผิดอย่างชัดเจน โดยเฉพาะอย่างยิ่ง เจ้าหน้าที่รัฐที่มีพฤติการณ์ผลิตและค้ายาเสพติด

กำกับ ควบคุมในระบบบังคับบัญชา ให้ผู้บังคับบัญชาทุกระดับสอดคล้อง คู่มือให้ผู้บังคับบัญชากระทำผิดด้านยาเสพติดอย่างเด็ดขาด

7.6.4. ความรับผิดชอบ

1. ผู้รับผิดชอบหลัก : ผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ
2. เจ้าภาพหลัก : สำนักงานตำรวจแห่งชาติ
3. เจ้าภาพร่วม : กระทรวงยุติธรรม (กรมสอบสวนคดีพิเศษ / สำนักงาน ป.ป.ส. / สำนักงาน ปปง. / สำนักงาน ป.ป.ท.)
4. เจ้าภาพรอง : กระทรวงมหาดไทย (สำนักงานปลัดกระทรวงฯ/ กรมการปกครอง) กองบัญชาการกองทัพไทย (กองทัพบก/กองทัพเรือ/กองทัพอากาศ/ กรมสรรพากร)
5. กลไกประสานงาน : คณะอำนวยการปฏิบัติการปราบปรามยาเสพติด หรืออนุกรรมการ
6. ผู้รับผิดชอบพื้นที่ : ผู้บังคับการตำรวจภูธรจังหวัด

7.7. โครงการบำบัดรักษาและฟื้นฟูสมรรถภาพผู้เสพยาเสพติดแบบบูรณาการ

7.7.1. เป้าหมาย

1. นำผู้เสพยาเข้าสู่ระบบบำบัดฯ โดยกระบวนการชุมชน ประชาสังคมเข้าค่ายปรับเปลี่ยนพฤติกรรมและบำบัดแบบสมัครใจ ให้ได้ 120,000 คนในระยะ 6 เดือน ในทุกจังหวัด
2. ขยายความพร้อมในมาตรการบังคับบำบัดฯ ให้สามารถรองรับผู้เสพยาที่ต้อง เข้ารับการบำบัดรักษา ตามพระราชบัญญัติฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด พ.ศ. 2545 ให้เพียงพอและตามเงื่อนไขการเสพยาของแต่ละบุคคล โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ในพื้นที่กลุ่มที่ 1 และพื้นที่กลุ่มที่ 2

7.7.2. การปฏิบัติ

1. ลดจำนวนผู้เสพยาเสพติดในแต่ละจังหวัด โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ในจังหวัดเน้นหนัก โดยเน้นการบูรณาการกลไกต่างๆ ที่มีอยู่เพื่อนำผู้เสพยาเข้าสู่การบำบัดฟื้นฟูตาม

รูปแบบที่เหมาะสมให้มากที่สุด ด้วยกระบวนการชุมชนและกระบวนการสมัครใจ กระบวนการนี้ หากสามารถดำเนินการได้มากเท่าใด จะส่งผลต่อการลดปัญหาเสพติดของประเทศมากขึ้น

2. ขยายศักยภาพของมาตรการบังคับบำบัดในจังหวัดที่มีความจำเป็นสูง เนื่องจากมีเป้าหมายผู้เสพที่จะรอเข้ารับบำบัดเป็นจำนวนมาก โดยให้ เพิ่มศักยภาพของแต่ละจังหวัดในการรองรับผู้เสพที่เข้าเงื่อนไขตาม พ.ร.บ. ฟื้นฟูฯ ให้มากที่สุด มิให้อยู่ในภาวะตกค้าง อันจะเกิดผลเสียต่อการบำบัดฟื้นฟูในภาพรวม โดยให้จังหวัดดำเนินการ เพิ่มศักยภาพระบบบังคับบำบัดในจังหวัด ดำรง ประเมินศักยภาพการบำบัดฟื้นฟูในจังหวัด จำแนก กัดครองผู้เสพที่เข้าเงื่อนไขตาม พ.ร.บ. ฟื้นฟูฯ ในจังหวัด ตามเกณฑ์การเสพยา และนำผู้เสพที่เข้าเงื่อนไขเหล่านี้ เข้าสู่กระบวนการบำบัดฟื้นฟูตามความเหมาะสม สำหรับผู้ที่มีอาการเสพยา ให้เข้าสู่ศูนย์ฟื้นฟูฯ (ค่าย วัฒนพลเมือง) ที่มีอยู่ในจังหวัด หรือ กลุ่มจังหวัดใกล้เคียง ส่วนผู้เข้าเงื่อนไข พ.ร.บ. ฟื้นฟูฯ ที่เป็น ผู้เสพยาเรื้อรัง (hard-core) ให้พิจารณานำเข้าบำบัดระยะยาว ณ สถานที่ที่กำหนด จัดหา สถานที่บำบัดเพิ่มเติม ให้หน่วยงานส่วนกลางที่เกี่ยวข้อง กำหนดแนวทางที่ชัดเจนสำหรับบุคคลที่เข้า พ.ร.บ. ฟื้นฟูฯ หลายครั้ง หรือที่เคยมีประวัติเคยกระทำผิดในคดีอาญาต่างๆ เพื่อปรับเปลี่ยนพฤติกรรม และสนับสนุนงบประมาณเพิ่มเติม

3. การเสริมกิจกรรมและปรับขั้นตอนการบังคับบำบัด เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการบังคับบำบัดรักษาให้มากขึ้น โดยมีแนวทางการปรับปรุง โดยลดขั้นตอนในการตรวจพิสูจน์ให้เร็วขึ้น จัดโปรแกรมเตรียมความพร้อมระหว่างรอตรวจพิสูจน์ ได้แก่ จัดให้มี โปรแกรมการตรวจสุขภาพ ให้ความรู้ระหว่างรอผล จัดอบรมให้ความรู้ด้านยาเสพติด ในกรณีที่ได้รับการปล่อยตัวชั่วคราว

4. ให้ความช่วยเหลือ ในการดำเนินชีวิตภายหลังผ่านการบำบัดฟื้นฟู แล้ว โดยให้การศึกษาเพิ่มเติม ให้อาชีพการงาน สนับสนุนเงินทุนประกอบอาชีพ รวมทั้ง จัดให้มีกลุ่มช่วยเหลือ ให้กำลังใจซึ่งกันและกัน

5. จัดกลไกติดตามผู้ผ่านการบำบัดฯ ให้สามารถกลับสู่สังคมตามปกติ ได้แก่ เตรียมความพร้อมให้กับผู้เสพยาเสพติด เตรียมความพร้อมครอบครัว เตรียมความพร้อมชุมชน โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ใช้กลไกของตำบล และ กรรมการหมู่บ้าน อาสาสมัครสาธารณสุข และ อาสาสมัครชุมชน เป็นกลไกติดตามร่วมกัน

7.7.3. ความรับผิดชอบ

1. ผู้รับผิดชอบหลัก : ปลัดกระทรวงสาธารณสุข
2. เจ้าภาพหลัก : กระทรวงสาธารณสุข (สำนักงานปลัดกระทรวงฯ/กรมการแพทย์/กรมสุขภาพจิต)

3. เจ้าภาพร่วม : กระทรวงยุติธรรม (กรมคุมประพฤติ/กรมราชทัณฑ์/กรมสถานพินิจ /สำนักงาน ป.ป.ส.)

4. เจ้าภาพรอง : กระทรวงมหาดไทย (กรมการปกครอง /กรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น/ กทม.) กองบัญชาการกองทัพไทย (กองทัพบก /กองทัพเรือ/กองทัพอากาศ/บก.สส) กระทรวงแรงงาน (สำนักงานปลัดกระทรวง/กรมพัฒนาฝีมือแรงงาน/กรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน/กรมพัฒนาฝีมือแรงงาน)

5. กลไกประสานงาน : คณะอำนวยการปฏิบัติการบำบัดรักษาและฟื้นฟูสมรรถภาพ หรืออนุกรรมการ

6. ผู้รับผิดชอบพื้นที่ : ผู้ว่าราชการจังหวัด /ผอ.รมน.จว.

นายแพทย์สาธารณสุขจังหวัด

8. การบูรณาการ

8.1. แผนปฏิบัติการ 5 รั้วป้องกัน 7 โครงการหลัก จะต้องบูรณาการใน 2 ลักษณะ ได้แก่

8.1.1. การบูรณาการในส่วนกลาง คือ ให้นำหน่วยงานที่ถูกกำหนดเป็นเจ้าภาพหลัก ร่วมกับหน่วยงานที่เป็นเจ้าภาพร่วมและหน่วยรองตามที่กำหนดในแต่ละโครงการทั้ง 7 โครงการ ร่วมกันบูรณาการการทำงานเข้าด้วยกัน ทั้งในส่วนของการกำหนดเป้าหมาย แนวทางการทำงาน การประสานงาน การอำนวยการร่วม การสนับสนุนการทำงานกับหน่วยปฏิบัติในจังหวัด การประสานงบประมาณ การกำกับติดตามการดำเนินงาน การมอบภารกิจให้กับหน่วยงานในพื้นที่รับไปปฏิบัติ ฯลฯ

8.1.2. การบูรณาการในระดับจังหวัด คือ จังหวัดทุกจังหวัด บูรณาการทุกโครงการหลักที่เกี่ยวข้อง มาเป็นการปฏิบัติในพื้นที่จังหวัด ซึ่งจะต้องมีการบูรณาการพื้นที่เป้าหมายที่กำหนดในแต่ละโครงการ และบูรณาการกิจกรรมลงในพื้นที่ที่กำหนดในแต่ละแผน ให้สอดคล้องกัน โดยในแต่ละโครงการมีการระบุเป้าหมาย แนวทางดำเนินงาน หน่วยงานรับผิดชอบเข้าร่วมงบประมาณอย่างชัดเจน โดยที่การ บูรณาการ ในจังหวัดเป็นเรื่องสำคัญ เพราะจะเป็นส่วนสำคัญของผลสำเร็จของแผน จึงให้ดำเนินการ ดังนี้

8.1.2.1. ผู้ว่าราชการจังหวัด/ผอ.รมน.จังหวัด/ผอ.ศตส.จังหวัด แต่งตั้งคณะทำงานบูรณาการแผนการปฏิบัติขึ้น 1 คณะ ประกอบด้วยหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเข้าร่วม มีหน้าที่แปลงยุทธศาสตร์ 5 รั้วป้องกัน สู่การปฏิบัติ โดยให้ระบุเป้าหมายที่จะดำเนินการในแต่ละจังหวัดให้ชัดเจน และให้มีการบูรณาการงบประมาณจากทุกแหล่งให้บรรลุเป้าหมาย

8.1.2.2. นำเสนอต่อที่ประชุมคณะกรรมการที่เกี่ยวข้องของจังหวัดเพื่อเห็นชอบและถือเป็นแนวทางการปฏิบัติต่อไป

8.1.2.3. ให้อำเภอเป็นกลไกบูรณาการในระดับปฏิบัติการ โดยให้อาเภอนำเป้าหมาย กิจกรรมที่กำหนดในแผนมาปฏิบัติในระดับอำเภอ

8.2. ให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องจัดทำแผนบูรณาการแก้ไขปัญหาเป็นการเฉพาะในพื้นที่เน้นหนัก 4 กลุ่มพื้นที่ 26 จังหวัด และปัญหาพิเศษ เพื่อลดระดับปัญหาสาเหตุให้ได้ในระยะของแผน อันจะส่งผลต่อการลดระดับปัญหาในขอบเขตทั่วประเทศ โดยมีแผนพิเศษ ดังนี้

8.2.1. แผนบูรณาการแก้ไขปัญหาสาเหตุในพื้นที่ กทม.และจังหวัดปริมณฑล โดยมี กรุงเทพมหานครและสำนักงาน ป.ป.ส. เป็นเจ้าภาพ ร่วมกับอีก 5 จังหวัดปริมณฑล

8.2.2. แผนบูรณาการสกัดกั้นยาเสพติดตามแนวชายแดน โดยมี กองบัญชาการกองทัพไทย (กองทัพภาค/กอ.รมน.ภาคแต่ละภาค) และสำนักงาน ป.ป.ส. เป็นเจ้าภาพร่วม

8.2.3. แผนบูรณาการแก้ไขปัญหาสาเหตุในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ โดยมี กอ.รมน.ภาค 4 ส่วนหน้า/ สอ.บต. /สำนักงาน ป.ป.ส. เป็นเจ้าภาพร่วม

8.2.4. แผนการปราบปรามเครือข่ายการค้ายาเสพติดที่เชื่อมโยงกับเรือนจำ

8.3. มอบหมายผู้รับผิดชอบและกลไกอำนวยการ ประสานงานในแต่ละโครงการ/กิจกรรมหลัก เพื่อสามารถกำกับ ติดตามการดำเนินงานอย่างใกล้ชิด ดังนี้

8.3.1. โครงการ รั้วชายแดน : การสกัดกั้นการนำเข้ายาเสพติดแนวชายแดน มี ผู้บัญชาการทหารสูงสุด เป็นผู้รับผิดชอบหลัก

8.3.2. โครงการ รั้วชุมชน : การเสริมสร้างการมีส่วนร่วมของชุมชนประชาสังคม มี ปลัดกระทรวงมหาดไทย เป็นผู้รับผิดชอบหลัก

8.3.3. โครงการ รั้วสังคม : การจัดระเบียบสังคมแบบบูรณาการ มี ปลัดกระทรวงมหาดไทย เป็นผู้รับผิดชอบหลัก

8.3.4. โครงการ รั้วโรงเรียน : โครงการ โรงเรียนป้องกันยาเสพติด มี ปลัดกระทรวงศึกษาธิการ เป็นผู้รับผิดชอบหลัก

8.3.5. โครงการ รั้วครอบครัว : ครอบครัวสีขาว ครอบครัวเข้มแข็ง มี ปลัดกระทรวงพัฒนาสังคม เป็นผู้รับผิดชอบหลัก

8.3.6. โครงการ ปราบปรามยาเสพติดสำคัญและลดความเดือดร้อนของประชาชน มี ผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ เป็นผู้รับผิดชอบหลัก

8.3.7. โครงการ บำบัดรักษาฟื้นฟูสมรรถภาพผู้เสพ/ติดยาเสพติดแบบบูรณาการ มี ปลัดกระทรวงสาธารณสุข เป็นผู้รับผิดชอบหลัก

8.4. เพื่อให้การปฏิบัติการในแต่ละโครงการ/กิจกรรมหลักมีผลในทางปฏิบัติ นอกจากจะมีการดำเนินการในภาพรวมแล้ว ให้มีการแยกแต่ละโครงการ/กิจกรรมออกมาปฏิบัติการต่างหากทั้งกระบวนการ ตั้งแต่ การประชุมชี้แจงหน่วยปฏิบัติ การจัดกลไกปฏิบัติและอำนาจการแสดงผลปฏิบัติ ฯลฯ ตามความเหมาะสมของแต่ละคณะที่จะกำหนดขึ้น

8.5. แผนปฏิบัติการฯตามนโยบายของรัฐบาล มีหลายกิจกรรม/โครงการ หรือ จุดเน้นที่แตกต่างไปจากที่กำหนดไว้แต่เดิม ทั้งนี้เป็นไปตามนโยบายของรัฐบาลที่แถลงไว้ต่อรัฐสภา ดังนั้น ขอให้ทุกหน่วยได้ปรับแผนการปฏิบัติให้เป็นไปตามจุดเน้นและ โครงการ/กิจกรรมหลักนี้ และขอให้มีการบูรณาการงบประมาณจากทุกแหล่ง ทั้งงบประมาณจากหน่วยงานส่วนกลาง งบประมาณจากโครงการพัฒนาจังหวัด งบประมาณสำนักงาน ป.ป.ส. และงบประมาณจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทุกระดับ ฯลฯ มาใช้ให้เกิดประโยชน์สูงสุด บรรลุตามเป้าหมาย

9. กลไกบริหารจัดการ

การปฏิบัติการในครั้งนี้ ได้มีการปรับกลไกและ โครงสร้างการบริหารจัดการแก้ไขปัญหายาเสพติดในระดับชาติ ดังนี้

ระยะที่ 1. ระยะเฉพาะหน้า

9.1. คณะกรรมการ ป.ป.ส.เป็นกลไกระดับชาติในการกำหนดนโยบาย มาตรการและแผนการแก้ไขปัญหายาเสพติดของชาติ

9.2. อนุกรรมการที่จะรับผิดชอบทั้ง 7 โครงการหลัก ที่จะจัดตั้งขึ้น ทำหน้าที่ประสานโครงการ/มาตรการแก้ไขปัญหายาเสพติดส่วนกลาง

9.3. กลไกประสานงานในระดับกระทรวง หรือ ศตส.กระทรวง เป็นกลไกประสานงานระดับกระทรวง และเป็นกลไกส่งการไปยังหน่วยปฏิบัติในสังกัด รวมทั้งเป็นกลไกประสานงานกับ ศูนย์ประสานการปฏิบัติที่ 1 กอ.รมน.

9.4. กองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในราชอาณาจักร (กอ.รมน.) เป็นกลไกอำนวยการในลักษณะเดียวกับศูนย์อำนวยการยาเสพติดแห่งชาติ ทำหน้าที่ รับนโยบายจากคณะกรรมการ ป.ป.ส. มาอำนวยการปฏิบัติและประสานการปฏิบัติการแก้ไขปัญหายาเสพติด

9.5. ศูนย์ปฏิบัติที่ 1 กอ.รมน. ซึ่งเป็นกลไกที่จัดตั้งขึ้นเพื่ออำนวยการประสานงานการแก้ไขปัญหายาเสพติด จะปฏิบัติหน้าที่ ส่วนอำนวยการ ศูนย์อำนวยการยาเสพติดแห่งชาติ

9.6. การบูรณาการแก้ไขปัญหาในระดับภาค / จังหวัด ใช้ ศูนย์ต่อสู้เอาชนะยาเสพติดจังหวัด/ศตส.จ. ศตส.อ. ศตส.อปท. เป็นกลไกแก้ไขปัญหายาเสพติดในแต่ละระดับ และบูรณาการร่วมกับ โครงสร้าง กอ.รมน. ภาค จังหวัด ฯลฯ

ระยะที่ 2. ระยะยาว

ใช้โครงสร้าง กอ.รมน. ใหม่อย่างเป็นทางการโดยมีศูนย์ประสานการปฏิบัติที่ 1 เป็นกลไกอำนวยการ เมื่อได้จัดทำรายละเอียดต่างๆ เป็นที่เรียบร้อยแล้ว

10. ระยะเวลาปฏิบัติ

ระยะที่ 1 กำหนดระยะเวลา 6 เดือน ตั้งแต่วันที่ 1 เมษายน - 30 กันยายน 2552

ระยะที่ 2 ปฏิบัติต่อเนื่องในปี 2553 ในภารกิจที่ต้องปฏิบัติต่อ

11. งบประมาณ

11.1. งบประมาณของหน่วยงานต่างๆในระบบปกติ

11.2. ประสานงานงบประมาณจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

12. การกำกับ ติดตามและประเมินผล

12.1. จัดตั้งกลไกตรวจราชการของสำนักนายกรัฐมนตรี และผู้ตรวจราชการกระทรวง ตามที่เป็นเจ้าภาพหลัก เป็นกลไกตรวจงานด้านยาเสพติดตามภารกิจ รวมทั้งอนุกรรมการที่บริหารจัดการ โครงการทั้ง 7 โครงการ ตามยุทธศาสตร์ สามารถแต่งตั้งกลไกการตรวจราชการของตนเองได้ตามเหมาะสม

12.2. การรายงานในระบบปกติ

12.3. การประเมินผลการปฏิบัติการ ให้มีการประเมินผลการปฏิบัติงานทั้งภายในและภายนอก โดยการประเมินครั้งแรก สิ้นเดือนมิถุนายน และช่วงสิ้นแผนเดือนกันยายน โดย

12.3.1. การประเมินผลการปฏิบัติการแต่ละโครงการ/กิจกรรมหลัก เพื่อวัดผลสัมฤทธิ์

12.3.2. การประเมินผลการปฏิบัติการในภาพรวม เพื่อวัดระดับความพึงพอใจของประชาชน

12.3.3. การประเมินผลกลไกทั้งในระดับอำนวยการ และปฏิบัติการ เพื่อประเมินผลในเชิงยุทธศาสตร์

13. ตัวชี้วัด

13.1. ความพึงพอใจของประชาชนต่อรัฐบาลสูงขึ้นกว่าผลความพึงพอใจของประชาชนจากการสำรวจครั้งหลังสุด

13.2. ปัญหาสายตาผิดปกติมีแนวโน้มลดความรุนแรงลงกว่าผลการสำรวจความรุนแรงของปัญหาสายตาผิดปกติในครั้งหลังสุด

13.3. ปัจจัยเสี่ยงหรือปัจจัยลบที่ส่งผลต่อเยาวชนในการเข้ามาเกี่ยวข้องกับยาเสพติด มีแนวโน้มลดลงในภาพรวมเมื่อเปรียบเทียบกับผลการสำรวจครั้งหลังสุด

13.4. หมู่บ้าน/ชุมชนจะได้รับการแก้ไขปัญหามากกว่า 50% ของหมู่บ้าน/ชุมชนที่เป็นเป้าหมาย

3. ผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

จากการทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องในเรื่อง “ปัญหาและอุปสรรคในการนำนโยบายป้องกันและแก้ไขปัญหาสายตาผิดปกติไปปฏิบัติขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น : กรณีศึกษาองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตอำเภอสิงหนคร จังหวัดสงขลา ” ปรากฏว่ามีผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องและใกล้เคียงกันคือ

เกรแฮม อัลลิสัน (Graham T. Allison.1971 อ้างถึงใน วรเดช จันทรศร. 2548.) ได้ทำการศึกษาวิกฤตการณ์ที่เกิดขึ้นปัญหาการติดตั้งชิปนาฬิกาในประเทศคิวบาของสหภาพโซเวียตในปี 1971 จากผลการศึกษาพบข้อสรุปได้ว่า การศึกษานโยบายมีความจำเป็นต้องให้ความสำคัญกับกระบวนการทำงานของหน่วยงานของรัฐในระบบราชการ และการเจรจาต่อรองระหว่างผู้นำให้กระบวนการนโยบาย

โรเบิร์ต เซบบลิง (Robert H. Sebring. 1977 อ้างถึงใน วรเดช จันทรศร. 2548.) ได้ทำการศึกษาถึงปัญหาที่ทำให้นโยบายความร่วมมือระหว่างมหาวิทยาลัยของรัฐกับกรมสวัสดิการสังคม (Department of Public Welfare) ในประเทศสหรัฐอเมริกาล้มเหลว ผลการศึกษาพบว่า สาเหตุสำคัญของความล้มเหลวในการดำเนินนโยบายดังกล่าวเกิดจากความไม่เข้าใจถึงสภาพปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงานของแต่ละฝ่าย ซึ่งสามารถแยกออกได้เป็น (1) สภาพแวดล้อมขององค์กรและรูปแบบการบริหารงาน (organizational environments and management styles) ที่แตกต่างกัน (2) ลักษณะของโครงสร้างองค์กร (organizational structure characteristics) ของทั้งสองหน่วยงานแตกต่างกัน เช่น เป้าหมายของการดำเนินงาน การพิจารณาความดีความชอบ มิติด้านเวลา ระดับความเป็นทางการขององค์กร ซึ่งสิ่งเหล่านี้ทำให้การดำเนินงานร่วมกันระหว่างหน่วยงานประชาสงเคราะห์และมหาวิทยาลัยไม่ประสบความสำเร็จ (3) ปัญหาด้านอื่นๆ เช่น การขาดการสนับสนุนตั้งแต่ต้นจากผู้ปฏิบัติงานทั้งสองฝ่าย ทำให้เกิดปัญหาด้านพฤติกรรมในการปฏิบัติงานร่วมกันในเวลาต่อมา หรือการที่ผู้เสนอโครงการหรือผู้กำหนดนโยบายไม่ได้ลงมาปฏิบัติงานเอง ทำให้ไม่เกิดความเชื่อมโยงระหว่างนโยบายและการปฏิบัติงาน

นอกจากนี้ยังมีอุปสรรคในด้านระยะเวลาและระยะทางในการเดินทางเพื่อประสานงานและปฏิบัติงานร่วมกัน เป็นต้น

แอตทีเวลและเกอร์สไตน์ (Attewell and Gerstein . 1979 อ้างถึงใน พรรณิฉัย นิติโรจน์. 2551) ศึกษาเรื่อง ความล้มเหลวของการนำนโยบาย การบำบัดยาเสพติดไปปฏิบัติ โดยใช้แนวทางการศึกษาที่เชื่อมโยงลักษณะทางสังคมวิทยาเชิงมหภาค (macro-sociology level) ของรัฐบาลกลางเกี่ยวกับการใช้นโยบายการรักษาผู้ติดยา ทั้งนี้ เพื่อแสดงให้เห็นว่า พลังทางสังคมการเมือง สามารถปรับเปลี่ยนข้อกำหนดการปฏิบัติ ของคลินิกที่ทำการรักษาผู้ติดยาในระดับสังคมวิทยาเชิงจุลภาค (micro-sociology level) ได้ และได้ใช้กรอบทฤษฎีองค์การมาทำการวิเคราะห์ เพื่อแสดงให้เห็นว่า ภายใต้งื่อนใจเฉพาะนั้นรัฐบาลกลางสามารถที่จะกำหนดข้อปฏิบัติเพื่อให้หน่วยงาน ระดับท้องถิ่นปฏิบัติตามได้โดยตรง แต่เมื่อท้องถิ่นนำข้อปฏิบัติที่ส่วนกลางเป็นผู้กำหนดไปปฏิบัติ พบว่านโยบายนั้นล้มเหลว ผลการศึกษาพบว่า ระดับมหภาค รัฐบาลกลาง ในฐานะผู้ให้เงินสนับสนุนโครงการ ได้กำหนดแนวปฏิบัติเชิงสาเหตุและผล โดยเชื่อว่า จะมีผลดีแก่หน่วยงานระดับปฏิบัติในท้องถิ่น ซึ่งถ้าหากหน่วยงานท้องถิ่นปฏิบัติตามเงื่อนไข หน่วยงานก็จะได้รับเงินสนับสนุนต่อไป แต่ข้อมูลระดับจุลภาคพบว่า แนวปฏิบัติที่กำหนดจากส่วนกลางหลายประการ หน่วยปฏิบัติสามารถดำเนินการได้ยาก ข้อปฏิบัติหลายลักษณะทำไม่ได้มีบางหน่วยงานพยายามทำผิดระเบียบเพื่อให้การรักษาได้ผล แต่หลายหน่วยงานปฏิบัติตามระเบียบทั้ง ๆ ที่การรักษาอาจไม่ประสบความสำเร็จ แต่หน่วยงานต้องการเงินสนับสนุนจึงดำเนินงานตามแนวทางที่ส่วนกลางกำหนดไว้ อย่างไรก็ตามปัจจัยที่ทำให้ นโยบายการรักษาผู้ติดยาเสพติดประสบความสำเร็จ หน่วยปฏิบัติจะต้องอาศัยการให้กำลังใจแก่ผู้ป่วย ให้ความเห็นอกเห็นใจ การบำบัดรักษาจะได้ผลหรือไม่เพียงใด ขึ้นอยู่กับการให้ความไว้วางใจของพี่เลี้ยง และผู้ให้การรักษา จะต้องอาศัยการเสริมแรงทางบวก ในขณะที่ระเบียบจากส่วนกลางเน้นการเสริมแรงทางลบ กล่าวโดยสรุป การศึกษาครั้งนี้พบว่า การนำแนวนโยบายจากส่วนกลาง ไปปฏิบัติในระดับท้องถิ่น หากส่วนกลางเป็นฝ่ายกำหนดระเบียบกฎเกณฑ์ และข้อปฏิบัติโดยตรงแต่ฝ่ายเดียว โอกาสที่นโยบายนั้นจะล้มเหลวมีมาก เพราะสภาพปัญหา ทางสังคมวิทยาทั้งสองระดับมีความแตกต่างกัน

แอตทีเวลและเกอร์สไตน์ (Paul Attewell and Dean R. Gerstein. 1979 อ้างถึงใน วรเดช จันทรศร. 2548.) ได้ทำการศึกษารณีความล้มเหลวของการนำนโยบายการบำบัดผู้ติดยาเสพติดไปปฏิบัติในประเทศสหรัฐอเมริกา เมื่อปี 1979 พบว่า ความล้มเหลวของนโยบายมีสาเหตุหลักมาจากที่รัฐบาลกลาง (Federal Government) ได้กำหนดตัวชี้วัดการประเมินผลสำเร็จของโครงการและการกำหนดข้อปฏิบัติเข้มงวดเพื่อให้หน่วยงานระดับท้องถิ่นปฏิบัติตามได้โดยตรง แต่เมื่อท้องถิ่นนำข้อมูลปฏิบัตินี้ไปใช้พบว่าประสบความสำเร็จ

นอกจากนี้ ตัวนโยบายเองก็มีความผิดพลาดเช่น กล่าวคือ การที่รัฐบาลกำหนดให้นำสารเมธาโดนมาใช้กับคนไข้ นั้น ได้รับการคัดค้านจากหลายฝ่ายที่เกี่ยวข้อง เพราะเห็นว่า การใช้เมธาโดนเป็นประจำอาจทำให้ผู้ป่วยเปลี่ยนจากการติดเฮโรอีนมาติดเมธาโดนแทน ทำให้ภายหลังรัฐต้องออกมาตรการในการตรวจสอบอย่างเข้มงวด การกำหนดกฎระเบียบในการปฏิบัติงานอย่างเข้มงวดให้สถานพยาบาลทำให้เกิดความไม่พอใจต่อตนเอง (negative penalty) ยิ่งไปกว่านั้นสถานพยาบาลหลายแห่งก็มุ่งเป้าหมายไปที่การหาเงินจากโครงการมากกว่าการรักษาผู้ป่วยให้หายขาด ทำให้เกิดการเบี่ยงเบนของเป้าหมายโครงการ (displacement of goal)

ขนาด บาวบ์ฮันดี (Chanad Bhowbhandee .2002 อ้างถึงใน พรณิถีย์ นิติโรจน์. 2551) ศึกษาเรื่อง Factors Affecting Chance of Successful Privatization of Public Telecommunication Organizations in Thailand ได้เสนอตัวแบบที่ใช้ในการอธิบายถึงปัจจัยที่มีผลกระทบต่อความสำเร็จของการนำนโยบายการแปรรูปกิจกรรมของรัฐให้เป็นกิจกรรมของเอกชน (privatization) ของหน่วยงานโทรคมนาคมของไทย ที่ได้จากการศึกษาเชิงประจักษ์ ซึ่งประกอบไปด้วย ตัวแปรอิสระ 3 ตัวแปร ได้แก่ กลยุทธ์ด้านการจัดการ แหล่งเงินทุน และการสร้างพันธมิตรธุรกิจ ตัวแปรเหล่านั้น เป็นตัวแปรที่มีผลกระทบโดยตรงต่อความสำเร็จในการแปรรูปกิจกรรมของรัฐให้เป็นกิจกรรมของเอกชน และผลกระทบทางอ้อมต่อ ตัวแปรแทรกซ้อนอีก 2 ตัวแปร ได้แก่ การออกกฎหมายด้านโทรคมนาคม และ ความสามารถในการนำไปปฏิบัติ

อาคม ใจแก้ว (2533) ได้ศึกษาเรื่อง “การนำนโยบายไปปฏิบัติในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ : ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อความสำเร็จ” โดยผู้วิจัยได้มุ่งศึกษาปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อความสำเร็จของการนำนโยบายไปปฏิบัติในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ เน้นเฉพาะในส่วนของนโยบายส่งเสริมการศึกษาให้กับชาวไทยมุสลิม โดยได้ใช้ระเบียบวิธีการศึกษาทั้งเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ ตัวแบบหรือกรอบการศึกษาได้พัฒนาขึ้นมาจากการสังเคราะห์องค์ความรู้ด้านการนำนโยบายไปปฏิบัติทั้งของไทยและต่างประเทศ และได้แบ่งการทดสอบตัวแบบเป็นสองลักษณะ คือ ตัวแบบที่ 1 เป็นการศึกษาความสำเร็จของการนำนโยบายไปปฏิบัติโดยมีกลุ่มตัวอย่างที่เป็นเยาวชนไทยมุสลิม และตัวแบบที่ 2 เป็นการศึกษาความสำเร็จของการนำนโยบายไปปฏิบัติโดยมีกลุ่มตัวอย่างที่เป็นข้าราชการระดับล่าง โดยที่กลุ่มตัวอย่างทั้งสองตัวแบบเป็นเยาวชนไทยมุสลิมและข้าราชการที่รับผิดชอบในโครงการส่งเสริมการศึกษาสายสามัญและโครงการส่งเสริมการเรียนการสอนอิสลามศึกษา ในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้สามจังหวัดคือ ปัตตานี ยะลา และสงขลา

ผลการศึกษาทั้งสองลักษณะได้ข้อสรุปว่า การนำนโยบายไปปฏิบัติในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้เพื่อให้บรรลุความสำเร็จได้นั้น จะต้องให้ความสำคัญต่อปัจจัย 3 ประการต่อไปนี้

คือ ปัจจัยด้านชุมชนที่เน้นความเชื่อมั่นในวัฒนธรรม ปัจจัยด้านนโยบาย และปัจจัยด้านข้าราชการระดับล่าง โดยเฉพาะอย่างยิ่งข้าราชการระดับล่างเป็นผู้เชื่อมโยงนโยบายระดับนามธรรมลงสู่ผลการปฏิบัติระดับพื้นที่ที่เป็นรูปธรรม หากข้าราชการขาดความตั้งใจจริง ไม่มีความสามารถด้านวิชาชีพหรือไม่ อาจปรับตัวให้เหมาะสมกับสภาพพื้นที่เพียงใดก็อาจจะทำให้นโยบายล้มเหลวได้ในที่สุด จากข้อสรุปดังกล่าวนี้ก่อให้เกิดประโยชน์กับรัฐละหน่วยงานระดับพื้นที่ที่ใช้เป็นแนวทางปรับปรุงการนำนโยบายไปปฏิบัติในบริเวณจังหวัดชายแดนภาคใต้ให้ประสบผลสำเร็จตามเป้าหมายนโยบายที่วางไว้ต่อไป

กล้า ทองขาว (2534 อ้างถึงใน วรเดช จันทรศร. 2548.) ได้ทำการศึกษา “ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จของการนำนโยบายสาธารณะไปปฏิบัติ พบว่า ความสำเร็จด้านการนำนโยบายนี้ไปใช้ให้เกิดประโยชน์และความต่อเนื่องของกิจกรรมขึ้นอยู่กับ 1. ความชัดเจนของเป้าหมายและวัตถุประสงค์ 2. การสนับสนุนจากส่วนกลางและท้องถิ่น 3. มาตรการควบคุมประเมินผล และการกระตุ้นส่งเสริม 4. การกำหนดภารกิจและการมอบหมายงาน 5. ลักษณะหน่วยงานที่นำนโยบายไปปฏิบัติ 6. การเห็นประโยชน์ของผู้ที่เกี่ยวข้อง นอกจากนี้กล้า ทองขาว ยังพบว่าการนำนโยบายดังกล่าวไปปฏิบัตินั้นประสบกับปัญหาหลายด้านด้วยกัน ได้แก่ ปัญหาด้านงบประมาณ ปัญหาด้านความร่วมมือ ปัญหาด้านการประสานงาน ปัญหาด้านความชัดเจนของนโยบาย และปัญหาด้านการควบคุมและกำกับดูแล

เทพศักดิ์ บุญยรัตพันธ์ (2536) ศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อการสร้างประสิทธิผลของการนำนโยบายการให้บริการแก่ประชาชนไปปฏิบัติ: กรณีศึกษาสำนักงานเขตของกรุงเทพมหานคร โดยทำการเปรียบเทียบกันระหว่างตัวแปรอิสระ 4 ตัวแปร ซึ่ง ประกอบด้วย ตัวแปรความชัดเจนในเป้าหมายของนโยบาย ความพร้อมของทรัพยากร ความซับซ้อนของโครงสร้าง และการมีส่วนร่วมของผู้รับบริการ พบว่า ตัวแปรความพร้อมของทรัพยากรมีอิทธิพล และสามารถอธิบายความมีประสิทธิภาพได้มากที่สุด รองลงมาได้แก่ ตัวแปรความซับซ้อนของโครงสร้าง ตัวแปรความชัดเจนในเป้าหมายของนโยบาย และตัวแปรการมีส่วนร่วมของผู้รับบริการ ตามลำดับ ส่วนในด้านทิศทางของความสัมพันธ์ พบว่า ตัวแปรอิสระ 3 ตัวแปร ได้แก่ความชัดเจนในเป้าหมายของนโยบาย ความพร้อมของทรัพยากร และการมีส่วนร่วมของผู้รับบริการ มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับประสิทธิผลของการนำนโยบายการให้บริการแก่ประชาชนไปปฏิบัติ ในขณะที่ความซับซ้อนของโครงสร้าง มีความสัมพันธ์เชิงลบกับประสิทธิผลของการนำนโยบายไปปฏิบัติ

รัฐกร กลิ่นอุบล (2551) ได้ทำการศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จในการนำนโยบายการบริหารจัดการบ้านเมืองที่ดีไปสู่การปฏิบัติ กรณีศึกษาองค์การบริหารส่วนตำบลในภาคกลาง ผลการศึกษาพบว่า ปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จในการนำนโยบายการบริหารจัดการบ้านเมือง

ที่ดีไปสู่การปฏิบัติขององค์การบริหารส่วนตำบลในภาคกลาง ประกอบด้วย 5 ปัจจัย ได้แก่ ปัจจัยด้านวัตถุประสงค์และมาตรฐานของนโยบาย ปัจจัยด้านการสื่อสารระหว่างองค์กรต่างๆ ปัจจัยด้านคุณสมบัติของหน่วยงานที่รับผิดชอบ ปัจจัยด้านเศรษฐกิจสังคมและการเมือง และปัจจัยด้านคุณสมบัติของบุคลากรที่รับผิดชอบ

สุริย์ บุญญาอนุพงศ์ และคณะ (2552) ได้ทำการศึกษาเกี่ยวกับรูปแบบและกระบวนการสู่ความสำเร็จในการป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติดขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พบว่าปัญหาอุปสรรคของการดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติดขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นส่วนใหญ่ ได้แก่ ปัญหาเจ้าหน้าที่ที่มีอยู่ไม่เพียงพอ การขาดระบบการติดตามและประเมินผลการปฏิบัติงานอย่างต่อเนื่อง และการที่ประชาชนในท้องถิ่นไม่เข้ามามีส่วนร่วมในการป้องกันและแก้ไขปัญหา ในขณะที่กลุ่มเป้าหมายที่เป็นเทศบาลเมืองถึงร้อยละ 100 ระบุว่ามีปัญหาด้านโครงสร้างขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและบุคลากร กล่าวคือ การเปลี่ยนคณะผู้บริหารท้องถิ่นหรือสมาชิกสภาท้องถิ่นผู้บริหาร/สมาชิกสภาท้องถิ่น ไม่เข้าใจสภาพปัญหาเสพติดในพื้นที่ หรือไม่ให้ความสำคัญกับการป้องกันแก้ไขปัญหา สำหรับปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการขับเคลื่อนงานป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติดในชุมชน พบว่าผู้ให้ข้อมูลจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทุกระดับระบุตรงกันว่า ปัจจัยสำคัญที่มีผลโดยตรงต่อการขับเคลื่อนงานป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติดในชุมชน คือผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยเฉพาะผู้บริหารฝ่ายการเมือง และปัจจัยสำคัญที่ทำให้การขับเคลื่อนงานป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติดในชุมชนเกิดสัมฤทธิ์ผล คือข้าราชการและเจ้าหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และการมีส่วนร่วมของประชาชนในชุมชน

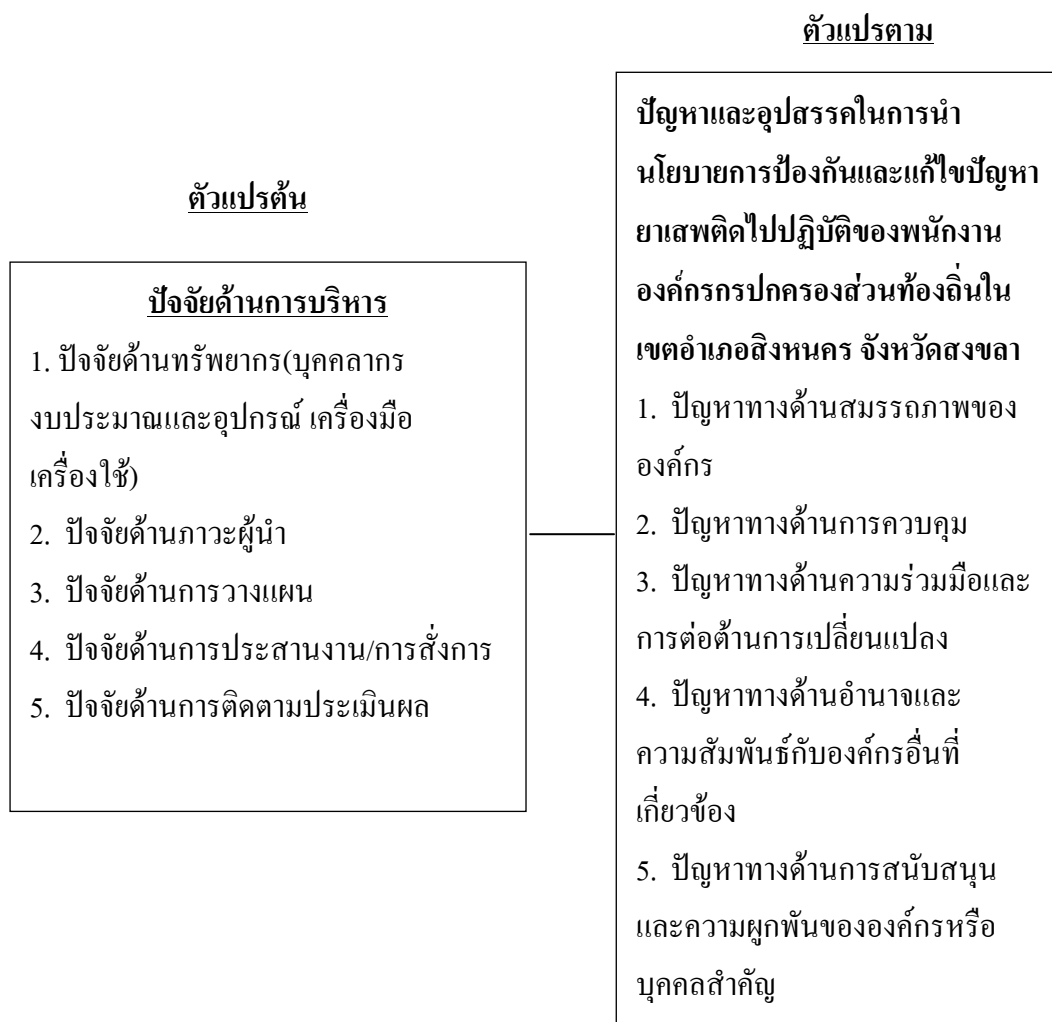
อิทธิชัย สีดำ (2553) ได้ทำการศึกษาเรื่องปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความสำเร็จในการนำนโยบายเสริมสร้างสันติสุขในจังหวัดชายแดนภาคใต้ไปปฏิบัติ พบว่า ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความสำเร็จในการนำนโยบายเสริมสร้างสันติสุขในจังหวัดชายแดนภาคใต้ไปปฏิบัติ ได้แก่ ปัจจัยด้านลักษณะของนโยบาย ปัจจัยด้านวัตถุประสงค์ของนโยบาย ปัจจัยด้านการสนับสนุนและความร่วมมือจากกลุ่มต่างๆ ปัจจัยด้านการคำนึงถึงวัฒนธรรม อัตลักษณ์ของพื้นที่ ปัจจัยด้านความเพียงพอของทรัพยากร ปัจจัยด้านแรงจูงใจในการปฏิบัติหน้าที่ของผู้นำนโยบายไปปฏิบัติ ปัจจัยด้านความสัมพันธ์ระหว่างกลไกต่างๆที่นำนโยบายเสริมสร้างสันติสุขในจังหวัดชายแดนภาคใต้ไปปฏิบัติ และปัจจัยด้านภาวะผู้นำ

จากการทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องจึงสรุปได้ว่าปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความสำเร็จในการนำนโยบายไปปฏิบัติ คือปัจจัยทางด้านการบริหาร ได้แก่ปัจจัยด้านงบประมาณ ปัจจัยด้านบุคลากร ปัจจัยอุปกรณ์และเครื่องมือเครื่องใช้ ปัจจัยด้านโครงสร้างองค์กร ปัจจัยด้านภาวะผู้นำ ปัจจัยด้านการวางแผน ปัจจัยด้านการประสานงาน ปัจจัยด้านการสั่งการ ปัจจัยด้านการ

ติดตามประเมินผล ปัจจัยปัจจัยด้านวัตถุประสงค์ของนโยบาย ปัจจัยด้านการสนับสนุนและความร่วมมือจากกลุ่มต่างๆ ปัจจัยด้านแรงจูงใจในการปฏิบัติหน้าที่

ส่วนปัญหาและอุปสรรคในการนำนโยบายไปปฏิบัตินั้นพอสรุปได้ดังนี้ ได้แก่ ปัญหาทางด้านสมรรถภาพขององค์กร ปัญหาทางการควบคุม ปัญหาทางด้านความร่วมมือและการต่อต้านการเปลี่ยนแปลง ปัญหาทางด้านอำนาจและความสัมพันธ์กับองค์กรอื่นที่เกี่ยวข้องและ ปัญหาทางการสนับสนุนและความผูกพันขององค์กรหรือบุคคลสำคัญ

4.กรอบแนวคิดในการวิจัย

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาวิจัยเรื่อง “ปัญหาและอุปสรรคในการนำนโยบายป้องกันและแก้ไข ปัญหายาเสพติดไปปฏิบัติขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น : กรณีศึกษาองค์กรปกครองส่วน ท้องถิ่น ในเขตอำเภอสิงหนคร จังหวัดสงขลา” เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ โดยใช้ระเบียบวิธีวิจัย เกี่ยวกับประชากรและกลุ่มตัวอย่างในการวิจัย การเก็บรวบรวมข้อมูล และการวิเคราะห์ข้อมูล รายละเอียดดังต่อไปนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ได้ศึกษากับประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ดังนี้

1.1. ประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ ได้แก่ เจ้าหน้าที่ขององค์กรปกครอง ส่วนท้องถิ่น ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการดำเนินงานตามนโยบายป้องกันแก้ไขปัญหายาเสพติดของ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในอำเภอสิงหนคร รวมทั้งสิ้น 100 คน ซึ่งจำแนกเป็นพนักงานเทศบาล จำนวน 20 คน และพนักงานส่วนตำบล จำนวน 80 คน (ข้อมูลจากการสำรวจ ณ วันที่ 1 ตุลาคม 2553)

1.2. กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ ใช้ประชากรที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการดำเนินงานตามนโยบายป้องกันแก้ไขปัญหายาเสพติดขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในอำเภอ สิงหนคร ซึ่งได้แก่ ปลัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พนักงานผู้ได้รับการแต่งตั้งให้รับผิดชอบ งานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ซึ่งจากการสำรวจข้อมูล จากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในอำเภอสิงหนครพบว่า มีผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องทั้งหมด 100 คน

ดังนั้นในการศึกษาครั้งนี้ จึงควรใช้จำนวนตัวอย่างในการศึกษาทั้งหมด 100 คน จึงจะยอมรับได้ที่ค่าความเชื่อถือว่าเท่ากับ 95% และความผิดพลาดที่ยอมรับให้เกิดขึ้นได้ 5% ซึ่งกลุ่ม ตัวอย่าง ที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้มี พนักงานเทศบาล จำนวน 20 คน พนักงานส่วนตำบล จำนวน 80 คน ดังนั้นกลุ่มประชากรที่ได้มีจำนวน 100 คน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถาม (Questionnaires) ซึ่ง แบ่งเป็น 3 ตอน

ตอนที่ 1 ข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ อายุ เพศ ศาสนา ระดับ การศึกษา อายุราชการ และตำแหน่ง

ตอนที่ 2 ปัจจัยด้านการบริหาร ซึ่งเป็นปัจจัยที่ใช้ในการบริหารจัดการในการนำนโยบายป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติดไปปฏิบัติ ได้แก่ ปัจจัยด้านทรัพยากร ปัจจัยด้านภาวะผู้นำ ปัจจัยด้านการวางแผนงาน ปัจจัยด้านการประสานงาน/การสั่งการ และปัจจัยด้านการติดตามประเมินผล ซึ่งเป็นแบบสอบถามในลักษณะการประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ ดังนี้

คะแนน 5	หมายถึง	มีความคิดเห็นด้วยมากที่สุด
คะแนน 4	หมายถึง	มีความคิดเห็นด้วยมาก
คะแนน 3	หมายถึง	มีความคิดเห็นด้วยปานกลาง
คะแนน 2	หมายถึง	มีความคิดเห็นด้วยน้อย
คะแนน 1	หมายถึง	มีความคิดเห็นด้วยน้อยที่สุด

ตอนที่ 3 ปัญหาและอุปสรรคในการนำนโยบายป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติดไปปฏิบัติ 5 ด้าน ได้แก่ ปัญหาด้านสมรรถภาพขององค์กร ปัญหาทางด้านการควบคุม ปัญหาทางด้านความร่วมมือและการต่อต้านการเปลี่ยนแปลง ปัญหาทางด้านอำนาจและความสัมพันธ์กับองค์กรอื่นที่เกี่ยวข้อง และปัญหาทางด้านการสนับสนุนและความผูกพันขององค์กรหรือบุคคลสำคัญ ซึ่งเป็นแบบสอบถามในลักษณะการประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ ดังนี้

คะแนน 5	หมายถึง	มีความคิดเห็นด้วยมากที่สุด
คะแนน 4	หมายถึง	มีความคิดเห็นด้วยมาก
คะแนน 3	หมายถึง	มีความคิดเห็นด้วยปานกลาง
คะแนน 2	หมายถึง	มีความคิดเห็นด้วยน้อย
คะแนน 1	หมายถึง	มีความคิดเห็นด้วยน้อยที่สุด

ก่อนการนำแบบสอบถามไปใช้กับกลุ่มประชากรที่จะทำการศึกษา ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถาม จำนวน 30 ชุด ไปทดสอบใช้กับพนักงานองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตอำเภอสีทิงพระ จังหวัดสงขลา ซึ่งมีใช้กลุ่มตัวอย่างที่จะศึกษาวิจัยในครั้งนี้ จากนั้นได้นำคะแนนที่ได้ไปคำนวณหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถามเพื่อหาค่าสัมประสิทธิ์อัลฟาของครอนบาค (Cronbach's Coefficient Alpha) และค่าสหสัมพันธ์รายข้อ (Corrected Item-Total Correlation) โดยตัดข้อที่มีค่าสหสัมพันธ์รายข้อที่มีค่าต่ำกว่า .2 ทิ้งไป (ฉัตรชัย ปิยะพิมลสิทธิ์, 2548 : 89) โดยมีรายละเอียด (ดูภาคผนวก) ดังนี้

1. แบบสอบถามปัจจัยด้านการบริหาร ซึ่งมีข้อคำถามในแต่ละด้าน (ดูภาคผนวก) ดังนี้

1.1. ปัจจัยด้านทรัพยากร มีข้อความจำนวนทั้งสิ้น 6 ข้อ มีข้อที่ตัดทิ้งจำนวน 1 ข้อ ได้แก่ ข้อที่ 1

1.2. ปัจจัยด้านภาวะผู้นำ มีข้อความจำนวนทั้งสิ้น 5 ข้อ มีข้อที่ตัดทิ้งจำนวน 1 ข้อ ได้แก่ ข้อที่ 1

1.3. ปัจจัยด้านการวางแผนงาน มีข้อความจำนวนทั้งสิ้น 5 ข้อ มีข้อที่ตัดทิ้งจำนวน 1 ข้อ ได้แก่ ข้อที่ 1

1.4. ปัจจัยด้านการประสานงาน/การสั่งการ มีข้อความจำนวนทั้งสิ้น 5 ข้อ มีข้อที่ตัดทิ้งจำนวน 1 ข้อ ได้แก่ ข้อที่ 3

1.5. ปัจจัยด้านการติดตามประเมินผล มีข้อความจำนวนทั้งสิ้น 4 ข้อ มีข้อที่ตัดทิ้งจำนวน 1 ข้อ ได้แก่ ข้อที่ 4

2. แบบสอบถามปัญหาและอุปสรรคในการนำนโยบายป้องกันและแก้ไขปัญหา ยาเสพติดไปปฏิบัติขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ซึ่งมีข้อความในแต่ละด้าน (ดูภาคผนวก) ดังนี้

2.1. ปัญหาทางด้านสมรรถภาพขององค์กร มีข้อความจำนวนทั้งสิ้น 6 ข้อ มีข้อที่ตัดทิ้งจำนวน 1 ข้อ ได้แก่ ข้อที่ 6

2.2. ปัญหาทางด้านการควบคุม มีข้อความจำนวนทั้งสิ้น 5 ข้อ มีข้อที่ตัดทิ้งจำนวน 1 ข้อ ได้แก่ ข้อที่ 2

2.3. ปัญหาทางด้านความร่วมมือและการต่อต้านการเปลี่ยนแปลง มีข้อความจำนวนทั้งสิ้น 5 ข้อ มีข้อที่ตัดทิ้งจำนวน 1 ข้อ ได้แก่ ข้อที่ 3

2.4. ปัญหาทางด้านอำนาจและความสัมพันธ์กับองค์กรอื่นที่เกี่ยวข้อง มีข้อความจำนวนทั้งสิ้น 5 ข้อ มีข้อที่ตัดทิ้งจำนวน 1 ข้อ ได้แก่ ข้อที่ 5

2.5. ปัญหาทางด้านการสนับสนุนและความผูกพันขององค์กรหรือบุคคลสำคัญ มีข้อความจำนวนทั้งสิ้น 5 ข้อ มีข้อที่ตัดทิ้งจำนวน 1 ข้อ ได้แก่ ข้อที่ 5

3. วิธีเก็บรวบรวมข้อมูล

การวิจัยนี้จะเก็บรวบรวมข้อมูลจากประชากรที่เป็นพนักงานองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในอำเภอสิงหนคร จังหวัดสงขลา ซึ่งจะใช้แบบสอบถามและขอความร่วมมือจากกลุ่มตัวอย่าง เพื่อให้ได้ข้อมูลตามความเป็นจริงโดยมีขั้นตอนการดำเนินการดังนี้

3.1. ผู้วิจัยขอหนังสือขอความอนุเคราะห์เก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัยจาก ผู้อำนวยการหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

ถึงผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในอำเภอสิงหนคร จังหวัดสงขลา เพื่อขอเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัยตามแบบสอบถามการวิจัยในครั้งนี้ให้กับกลุ่มตัวอย่าง

3.2. แจกแบบสอบถามให้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 100 ชุด

3.3. ผู้วิจัยรับแบบสอบถามกลับคืน จำนวน 100 ชุด แล้วทำการตรวจสอบ และแยกเฉพาะฉบับสมบูรณ์เพื่อดำเนินการต่อไป

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

โดยผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูล ดังต่อไปนี้

4.1. การตรวจสอบข้อมูล ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่ตรวจสอบข้อมูลแล้วมากำหนดไตรหรัส

4.2. การลงรหัสข้อมูล ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่ตรวจสอบข้อมูลแล้วมากำหนดไตรหรัส

4.3. การวิเคราะห์ ผู้วิจัยทำการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ

4.4. แปลความหมายค่าเฉลี่ยระดับปัญหาและอุปสรรคในการน่านโยบายป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติดไปปฏิบัติขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยใช้เกณฑ์ของ Best. (1970) (เต็มศักดิ์ สุขวิบูรณ์, 2552 : 1-6)

ค่าเฉลี่ย 4.50 – 5.00 แปลความว่า ปัญหาและอุปสรรคในการน่านโยบายป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติดไปปฏิบัติขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในระดับสูงสุด

ค่าเฉลี่ย 3.50 – 4.49 แปลความว่า ปัญหาและอุปสรรคในการน่านโยบายป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติดไปปฏิบัติขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในระดับสูง

ค่าเฉลี่ย 2.50 – 3.49 แปลความว่า ปัญหาและอุปสรรคในการน่านโยบายป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติดไปปฏิบัติขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในระดับปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 1.50 – 2.49 แปลความว่า ปัญหาและอุปสรรคในการน่านโยบายป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติดไปปฏิบัติขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในระดับต่ำ

ค่าเฉลี่ย 1.00 – 1.49 แปลความว่า ปัญหาและอุปสรรคในการน่านโยบายป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติดไปปฏิบัติขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในระดับต่ำสุด

4.5. แปลความสัมพันธ์ปัจจัยการบริหารกับปัญหาและอุปสรรคในการน่านโยบายป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติดไปปฏิบัติขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (ชูศรี วงศ์รัตน์, 2549 : 316)

มากกว่า 0.90 แปลความว่า มีความสัมพันธ์สูงมาก

ค่าเฉลี่ย 0.71 – 0.9 แปลความว่า มีความสัมพันธ์สูง

ค่าเฉลี่ย 0.30 – 0.70 แปลความว่า มีความสัมพันธ์ปานกลาง

น้อยกว่า 0.30 แปลความว่า มีความสัมพันธ์ต่ำ

4.6. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ (อ้างถึงใน อาคม ใจแก้ว, 2551 : 210 - 480)ดังต่อไปนี้

4.6.1. สถิติที่ใช้หาคุณภาพของเครื่องมือ

4.6.1.1. ค่าความเชื่อมั่น (Reliability)

4.6.1.2. ค่าดัชนีความสอดคล้อง (Item-Objective Congruency Index)

4.6.2. สถิติพื้นฐาน

4.6.2.1. ค่าความถี่ (Frequency)

4.6.2.2. ค่าร้อยละ (Percentage)

4.6.2.3. ค่าเฉลี่ย (Mean)

4.6.2.4. ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation หรือ S.D.)

4.6.3. สถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมติฐาน

4.6.3.1. การทดสอบความสัมพันธ์ (Correlation) เพื่อหาความสัมพันธ์ระหว่าง “ปัจจัยด้านการบริหารกับปัญหาและอุปสรรคในการนำนโยบายป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติดไปปฏิบัติขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น” ซึ่งเป็นการวัดความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านการบริหารกับปัญหาและอุปสรรคในการนำนโยบายป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติดไปปฏิบัติขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยใช้ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson's Product Moment Correlation Coefficient) โดยได้กำหนดนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การศึกษาครั้งนี้ เป็นการศึกษาปัญหาและอุปสรรคในการนำนโยบายป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด(ยุทธศาสตร์ 5 รั้วป้องกัน) ไปปฏิบัติขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น : กรณีศึกษาองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในเขตอำเภอสิงหนคร จังหวัดสงขลา

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ เป็นพนักงานองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในเขตอำเภอสิงหนคร จังหวัดสงขลา ได้แก่ พนักงานเทศบาล พนักงานส่วนตำบล ลูกจ้างประจำ ลูกจ้างชั่วคราว และพนักงานจ้างเหมา ที่ปฏิบัติหน้าที่อยู่ในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเกี่ยวกับนโยบายการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด จำนวน 100 ราย ผู้วิจัยได้นำเสนอผลการศึกษา โดยแบ่งออกเป็น 3 ส่วน ตามลำดับดังนี้

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้การแจกแจงความถี่ (Frequency Distribution) และการหาอัตราส่วนร้อยละ (Percentage Distribution)

ส่วนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยด้านการบริหาร และปัญหาและอุปสรรคในการนำนโยบายป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดไปปฏิบัติขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

ส่วนที่ 3 การทดสอบความสัมพันธ์ (Correlation) เพื่อหาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านการบริหารกับปัญหาและอุปสรรคในการนำนโยบายป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดไปปฏิบัติขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ซึ่งเป็นการวัดความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านการบริหารกับปัญหาและอุปสรรคในการนำนโยบายป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดไปปฏิบัติขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยใช้ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson's Product Moment Correlation Coefficient) โดยได้กำหนดนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ส่วนที่ 1 การวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

การศึกษาครั้งนี้ได้รวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด จำแนกตามลักษณะของเพศ อายุ ศาสนา ระดับการศึกษา อายุราชการ และตำแหน่งงาน ไว้ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 จำนวนและร้อยละ คุณลักษณะส่วนบุคคลของพนักงานองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในเขตอำเภอสิงหนคร จังหวัดสงขลา ที่ปฏิบัติหน้าที่อยู่ในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเกี่ยวกับ นโยบายการป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติด

(n = 98)

ลักษณะส่วนบุคคล	จำนวน(คน)	ร้อยละ
เพศ		
ชาย	36	36.70
หญิง	62	63.30
อายุ		
26 - 35 ปี	73	74.50
36 - 45 ปี	24	24.50
46 - 55 ปี	1	1.00
มากกว่า 56 ปี	0	0
ศาสนา		
พุทธ	90	91.80
อิสลาม	8	8.20
คริสต์	0	0
ระดับการศึกษา		
ปวช	1	1.00
ปวส./อนุปริญญา	9	9.20
ปริญญาตรี	79	80.60
สูงกว่าปริญญาตรี	9	9.20
อายุราชการ		
ต่ำกว่า 5 ปี	26	26.50
6 – 10 ปี	50	51.00
11 – 15 ปี	19	19.40
16 – 20 ปี	3	3.10

ตาราง 1 (ต่อ)

ลักษณะส่วนบุคคล	จำนวน(คน)	ร้อยละ
ตำแหน่ง		
ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล	8	8.20
เจ้าหน้าที่วิเคราะห์นโยบายและแผน	10	10.20
นักพัฒนาชุมชน	9	9.20
เจ้าหน้าที่สาธารณสุข	7	7.10
อื่นๆ	64	65.30

จากตารางที่ 1 การวิเคราะห์ข้อมูลส่วนบุคคลของประชากรกลุ่มตัวอย่างพนักงานองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตอำเภอสิงหนคร จังหวัดสงขลา ที่ปฏิบัติหน้าที่อยู่ในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเกี่ยวกับนโยบายการป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติด พบว่า

ด้านเพศ จะเป็นพนักงานที่เป็นหญิง คิดเป็นร้อยละ 63.30 หรือ 62 ราย และเป็นเพศชายคิดเป็นร้อยละ 36.70 หรือ 36 ราย

ด้านอายุ พนักงานมีอายุ 26 – 35 ปี มีจำนวนมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 74.50 หรือ 73 คน รองลงมา อายุ 36 -45 ปี คิดเป็นร้อยละ 24.50 หรือ 24 คน และ 46 – 55 ปี คิดเป็นร้อยละ 1.00 หรือ 1 คน

ด้านศาสนา ส่วนมากนับถือศาสนาพุทธ คิดเป็นร้อยละ 91.80 หรือ 90 คน และนับถือศาสนา อิสลาม คิดเป็นร้อยละ 8.20 หรือ 8 คน

ด้านระดับการศึกษา ส่วนใหญ่มีระดับการศึกษา มีจำนวนสูงสุด คือ ปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ 80.60 หรือ 79 คน รองลงมา ปวส./อนุปริญญา เท่ากับ สูงกว่าปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ 9.2 หรือ 9 คน และ ปวช คิดเป็นร้อยละ 1 หรือ 1 คน

ด้านอายุราชการ ส่วนใหญ่มีอายุราชการสูงสุด คือ 6 – 10 ปี คิดเป็นร้อยละ 51.00 หรือ 50 คน รองลงมา ต่ำกว่า 5 ปี คิดเป็นร้อยละ 26.50 หรือ 26 คน 11- 15 ปี คิดเป็นร้อยละ 19.40 หรือ 19 คน และ 16-20 ปี คิดเป็นร้อยละ 3.10 หรือ 3 คน

ด้านตำแหน่งงาน พนักงานมีตำแหน่งงานจำนวนสูงสุด คือ อื่นๆ คิดเป็นร้อยละ 65.30 หรือ 64 คน ซึ่งได้แก่พนักงานในตำแหน่งรองปลัดเทศบาล/รองปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล หัวหน้าสำนักงานปลัด นักวิชาการศึกษา นิติกร เจ้าหน้าที่ธุรการ ผู้ช่วยเจ้าหน้าที่ธุรการ เจ้าหน้าที่บันทึกข้อมูล รองลงมา เจ้าหน้าที่วิเคราะห์นโยบายและแผน คิดเป็นร้อยละ 10.20 หรือ

10 คน ถัดมา นักพัฒนาชุมชน คิดเป็นร้อยละ 9.20 หรือ 9 คน จากนั้นเป็น ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล คิดเป็นร้อยละ 8.20 หรือ 8 คน และเจ้าหน้าที่สาธารณสุข คิดเป็นร้อยละ 7.10 หรือ 7 คน

ส่วนที่ 2 ข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยด้านการบริหาร และปัญหาและอุปสรรคในการนำนโยบายป้องกันและแก้ไขปัญหาสุขภาพจิตไปปฏิบัติขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ดังนี้

ตารางที่ 2 แสดงค่าเฉลี่ยคะแนน และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยด้านบริหารของพนักงานองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตอำเภอสิงหนคร จังหวัดสงขลา ที่ปฏิบัติหน้าที่อยู่ในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเกี่ยวกับนโยบายการป้องกันและแก้ไขปัญหาสุขภาพจิต

ตัวแปรด้านปัจจัยด้านบริหาร	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	แปลผล
1. ปัจจัยด้านทรัพยากร	3.21	0.37	ปานกลาง
2. ปัจจัยด้านภาวะผู้นำ	3.46	0.45	ปานกลาง
3. ปัจจัยด้านการวางแผนงาน	3.77	0.34	สูง
4. ปัจจัยด้านการประสาน/การสั่งการ	3.66	0.47	สูง
5. ปัจจัยด้านการติดตามประเมินผล	2.73	0.50	ต่ำ
โดยรวม	3.37	0.43	ปานกลาง

จากตารางที่ 2 พบว่า ความคิดเห็นของพนักงานองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตอำเภอสิงหนคร จังหวัดสงขลา ที่ปฏิบัติหน้าที่อยู่ในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเกี่ยวกับนโยบายการป้องกันและแก้ไขปัญหาสุขภาพจิต โดยรวมมีเหมาะสม อยู่ในระดับ ปานกลาง (ค่าเฉลี่ย = 3.37) แต่เมื่อจำแนกตามประเด็นย่อยเรียงลำดับดังนี้ ปัจจัยด้านการวางแผนงาน (ค่าเฉลี่ย = 3.77) ปัจจัยด้านการประสาน/การสั่งการ (ค่าเฉลี่ย 3.66) ปัจจัยด้านภาวะผู้นำ (ค่าเฉลี่ย = 3.46) ปัจจัยด้านทรัพยากร (ค่าเฉลี่ย = 3.21) และ ปัจจัยด้านการติดตามประเมินผล (ค่าเฉลี่ย = 2.73)

ผลการศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับ ปานกลาง จาก 5 ประเด็น และยังมี 2 ประเด็นที่ได้ระดับคะแนน สูง แต่มี 1 ประเด็นที่อยู่ในระดับ ต่ำ คือ ปัจจัยด้านการติดตามประเมินผล

ตารางที่ 3 แสดงค่าเฉลี่ยคะแนน และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาทางด้านสมรรถภาพขององค์กร ของพนักงานองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตอำเภอสิงหนคร จังหวัดสงขลา ที่ปฏิบัติหน้าที่อยู่ในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเกี่ยวกับนโยบายการป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติด

ข้อคำถาม	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	แปลผล
1. บุคลากรไม่เพียงพอ	3.54	.706	สูง
2. บุคลากรขาดความรู้ความชำนาญในการดำเนินงาน	3.23	.606	ปานกลาง
3. งบประมาณไม่เพียงพอ	3.64	.722	สูง
4. การสนับสนุนและเบิกจ่ายงบประมาณเป็นไปด้วยความยุ่งยากและล่าช้าทำให้เป็นอุปสรรคต่อการดำเนินงาน	3.80	.453	สูง
5. อุปกรณ์ เครื่องมือเครื่องใช้ไม่เพียงพอและไม่ทันสมัย	3.57	.718	สูง
โดยรวม	3.66	0.45	สูง

จากตารางที่ 3 พบว่า ความคิดเห็นของพนักงานองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตอำเภอสิงหนครที่ปฏิบัติหน้าที่อยู่ในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเกี่ยวกับนโยบายการป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติด เกี่ยวกับปัญหาทางด้านสมรรถภาพขององค์กร โดยรวมอยู่ในระดับสูง (ค่าเฉลี่ย = 3.66) แต่เมื่อจำแนกตามประเด็นย่อยเรียงลำดับดังนี้ บุคลากรไม่เพียงพอ (ค่าเฉลี่ย = 3.54) บุคลากรขาดความรู้ความชำนาญในการดำเนินงาน (ค่าเฉลี่ย 3.23) งบประมาณไม่เพียงพอ (ค่าเฉลี่ย = 3.64) การสนับสนุนและเบิกจ่ายงบประมาณเป็นไปด้วยความยุ่งยากและล่าช้าทำให้เป็นอุปสรรคต่อการดำเนินงาน (ค่าเฉลี่ย = 3.80) และ ประเด็นอุปกรณ์ เครื่องมือเครื่องใช้ไม่เพียงพอ และไม่ทันสมัย (ค่าเฉลี่ย = 3.57)

ผลการศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับสูง จาก 5 ประเด็น และยังมี 1 ประเด็นที่ได้ระดับปานกลาง คือ ประเด็นปัญหาเกี่ยวกับบุคลากรขาดความรู้ความชำนาญในการดำเนินงาน

ตารางที่ 4 แสดงค่าเฉลี่ยคะแนน และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาทางด้านการควบคุม ของพนักงานองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตอำเภอสิงหนคร จังหวัดสงขลา ที่ปฏิบัติหน้าที่อยู่ในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเกี่ยวกับนโยบายการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด

ข้อคำถาม	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	แปลผล
1. ขาดการติดตามประเมินผลการดำเนินงานอย่างจริงจังและต่อเนื่อง	3.62	.618	สูง
2. การวางแผนงานไม่ตรงกับสภาพปัญหาของพื้นที่	2.95	.854	ปานกลาง
3. การดำเนินการกิจของหน่วยงานไม่ตรงกับวัตถุประสงค์ของนโยบาย	2.52	.852	ปานกลาง
4. ตัวชี้วัดในการดำเนินงานและการวัดผลสำเร็จไม่ชัดเจน	3.33	.552	ปานกลาง
โดยรวม	3.10	0.50	ปานกลาง

จากตารางที่ 4 พบว่า ความคิดเห็นของพนักงานองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตอำเภอสิงหนครที่ปฏิบัติหน้าที่อยู่ในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเกี่ยวกับนโยบายการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด เกี่ยวกับปัญหาทางด้านการควบคุม โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง (ค่าเฉลี่ย = 3.10) แต่เมื่อจำแนกตามประเด็นย่อยเรียงลำดับดังนี้ ขาดการติดตามประเมินผลการดำเนินงานอย่างจริงจังและต่อเนื่อง (ค่าเฉลี่ย = 3.62) การวางแผนงานไม่ตรงกับสภาพปัญหาของพื้นที่ (ค่าเฉลี่ย = 2.95) การดำเนินการกิจของหน่วยงานไม่ตรงกับวัตถุประสงค์ของนโยบาย (ค่าเฉลี่ย 2.52) และ ตัวชี้วัดในการดำเนินงานและการวัดผลสำเร็จไม่ชัดเจน (ค่าเฉลี่ย = 3.33)

ผลการศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับ ปานกลาง จาก 4 ประเด็น และยังมี 1 ประเด็นที่ได้ระดับสูง คือ ประเด็นปัญหาเกี่ยวกับขาดการติดตามประเมินผลการดำเนินงานอย่างจริงจังและต่อเนื่อง

ตารางที่ 5 แสดงค่าเฉลี่ยคะแนน และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาทางด้านความร่วมมือและการต่อต้านการเปลี่ยนแปลง ของพนักงานองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตอำเภอสิงหนคร จังหวัดสงขลา ที่ปฏิบัติหน้าที่อยู่ในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเกี่ยวกับนโยบายการป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติด

ข้อคำถาม	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	แปลผล
1. ประชาชนในพื้นที่ไม่ให้ความร่วมมือในการดำเนินงาน	3.03	.739	ปานกลาง
2. บุคลากรในองค์กรไม่ให้ความร่วมมือในการดำเนินงาน	2.93	.763	ปานกลาง
3. เกิดการต่อต้านจากประชาชนหรือบุคลากรในหน่วยงาน	2.65	.814	ปานกลาง
4. ผู้บริหารไม่ให้การสนับสนุนการดำเนินงานตามนโยบาย	3.06	.715	ปานกลาง
โดยรวม	2.92	0.61	ปานกลาง

จากตารางที่ 5 พบว่า ความคิดเห็นของพนักงานองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตอำเภอสิงหนครที่ปฏิบัติหน้าที่อยู่ในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเกี่ยวกับนโยบายการป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติด เกี่ยวกับปัญหาทางด้านความร่วมมือและการต่อต้านการเปลี่ยนแปลง โดยรวมอยู่ในระดับ ปานกลาง (ค่าเฉลี่ย = 2.92) แต่เมื่อจำแนกตามประเด็นย่อยเรียงลำดับ ดังนี้ ประชาชนในพื้นที่ไม่ให้ความร่วมมือในการดำเนินงาน (ค่าเฉลี่ย = 3.03) บุคลากรในองค์กรไม่ให้ความร่วมมือในการดำเนินงาน (ค่าเฉลี่ย = 2.93) เกิดการต่อต้านจากประชาชนหรือบุคลากรในหน่วยงาน (ค่าเฉลี่ย 2.65) และ ผู้บริหารไม่ให้การสนับสนุนการดำเนินงานตามนโยบาย (ค่าเฉลี่ย = 3.06) ผลการศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับ ปานกลาง จาก 4 ประเด็น

ตารางที่ 6 แสดงค่าเฉลี่ยคะแนน และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาทางด้านอำนาจและความสัมพันธ์กับองค์กรอื่นที่เกี่ยวข้อง ของพนักงานองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตอำเภอสิงหนคร จังหวัดสงขลา ที่ปฏิบัติหน้าที่อยู่ในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเกี่ยวกับนโยบายการป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติด

ข้อคำถาม	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	แปลผล
1. เกิดความขัดแย้งหรือมีอคติกันระหว่างหน่วยงานของท่านกับหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง	2.35	.719	ต่ำ
2. การตัดสินใจในการดำเนินงานต้องรอคำสั่งและการตัดสินใจจากผู้บังคับบัญชาเป็นเหตุให้เกิดความล่าช้าในการดำเนินงาน	3.74	.504	สูง
3. มีการเกี่ยงหน้าที่กันในการดำเนินงานทั้งภายในหน่วยงานและระหว่างหน่วยงาน	3.42	.555	ปานกลาง
4. การติดต่อประสานงานระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้องมีความยุ่งยาก หลายขั้นตอน และมีความเป็นทางการสูง	3.35	.539	ปานกลาง
โดยรวม	3.21	0.40	ปานกลาง

จากตารางที่ 6 พบว่า ความคิดเห็นของพนักงานองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตอำเภอสิงหนครที่ปฏิบัติหน้าที่อยู่ในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเกี่ยวกับนโยบายการป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติด เกี่ยวกับปัญหาทางด้านอำนาจและความสัมพันธ์กับองค์กรอื่นที่เกี่ยวข้อง โดยรวมอยู่ในระดับ ปานกลาง (ค่าเฉลี่ย = 3.21) แต่เมื่อจำแนกตามประเด็นย่อยเรียงลำดับดังนี้ เกิดความขัดแย้งหรือมีอคติกันระหว่างหน่วยงานของท่านกับหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง (ค่าเฉลี่ย = 2.35) การตัดสินใจในการดำเนินงานต้องรอคำสั่งและการตัดสินใจจากผู้บังคับบัญชาเป็นเหตุให้เกิดความล่าช้าในการดำเนินงาน (ค่าเฉลี่ย = 3.74) มีการเกี่ยงหน้าที่กันในการดำเนินงานทั้งภายในหน่วยงานและระหว่างหน่วยงาน (ค่าเฉลี่ย 3.42) และ การติดต่อประสานงานระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้องมีความยุ่งยาก หลายขั้นตอน และมีความเป็นทางการสูง(ค่าเฉลี่ย = 3.35)

ผลการศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับ ปานกลาง จาก 4 ประเด็น และยังมี 1 ประเด็นที่ได้ระดับต่ำ คือ ประเด็นปัญหาเกี่ยวกับเกิดความขัดแย้งหรือมีอคติกันระหว่างหน่วยงานของท่านกับหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง

ตารางที่ 7 แสดงค่าเฉลี่ยคะแนน และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาทางด้านการสนับสนุนและความผูกพันขององค์กรหรือบุคคลสำคัญ ของพนักงานองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตอำเภอสิงหนคร จังหวัดสงขลา ที่ปฏิบัติหน้าที่อยู่ในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเกี่ยวกับนโยบายการป้องกันและแก้ไขปัญหาเสาพิศิต

ข้อคำถาม	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	แปลผล
1.มีความขัดแย้งกับผู้บริหารหรือนักการเมืองในพื้นที่	3.01	.650	ปานกลาง
2.เป็นภารกิจที่เสี่ยงอันตราย เกรงจะมีผลกระทบต่อตนเอง ครอบครัวและหน้าที่การงาน	3.26	.614	ปานกลาง
3.เกรงกลัวกลุ่มผู้มีอิทธิพลที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับยาเสพติดในพื้นที่	3.74	.483	สูง
4.ขาดการสนับสนุนและความร่วมมือจากผู้นำชุมชน นักการเมืองในพื้นที่	2.90	.843	ปานกลาง
โดยรวม	3.23	0.44	ปานกลาง

จากตารางที่ 7 พบว่า ความคิดเห็นของพนักงานองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตอำเภอสิงหนครที่ปฏิบัติหน้าที่อยู่ในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเกี่ยวกับนโยบายการป้องกันและแก้ไขปัญหาเสาพิศิต เกี่ยวกับปัญหาทางด้านอำนาจและความสัมพันธ์กับองค์กรอื่นที่เกี่ยวข้อง โดยรวมอยู่ในระดับ ปานกลาง (ค่าเฉลี่ย = 3.23) แต่เมื่อจำแนกตามประเด็นย่อยเรียงลำดับดังนี้ มีความขัดแย้งกับผู้บริหารหรือนักการเมืองในพื้นที่ (ค่าเฉลี่ย = 3.01) เป็นภารกิจที่เสี่ยงอันตราย เกรงจะมีผลกระทบต่อตนเอง ครอบครัวและหน้าที่การงาน (ค่าเฉลี่ย = 3.26) เกรงกลัวกลุ่มผู้มีอิทธิพลที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับยาเสพติดในพื้นที่ (ค่าเฉลี่ย 3.74) และ ขาดการสนับสนุนและความร่วมมือจากผู้นำชุมชน นักการเมืองในพื้นที่(ค่าเฉลี่ย = 2.90)

ผลการศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับ ปานกลาง จาก 4 ประเด็น และยังมี 1 ประเด็นที่ได้ระดับ สูง คือ ประเด็นปัญหาเกี่ยวกับเกรงกลัวกลุ่มผู้มีอิทธิพลที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับยาเสพติดในพื้นที่

ตารางที่ 8 แสดงค่าเฉลี่ยคะแนน และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาทางและอุปสรรคในการนำนโยบายป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด(ยุทธศาสตร์ 5 รั้วป้องกัน)ของพนักงานองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตอำเภอสิงหนคร จังหวัดสงขลา ที่ปฏิบัติหน้าที่อยู่ในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเกี่ยวกับนโยบายการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด

ตัวแปรด้านปัญหาและอุปสรรค	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	แปลผล
1. ปัญหาทางด้านสมรรถภาพขององค์กร	3.66	0.45	สูง (1)
2. ปัญหาทางการควบคุม	3.10	0.50	ปานกลาง(4)
3. ปัญหาทางด้านความร่วมมือและการต่อต้านการเปลี่ยนแปลง	2.92	0.61	ปานกลาง(5)
4. ปัญหาทางด้านอำนาจและความสัมพันธ์กับองค์กรอื่นที่เกี่ยวข้อง	3.21	0.40	ปานกลาง(3)
5. ปัญหาทางการสนับสนุนและความผูกพันขององค์กรหรือบุคคลสำคัญ	3.23	0.44	ปานกลาง(2)
โดยรวม	3.22	0.48	ปานกลาง

จากตารางที่ 8 พบว่า ความคิดเห็นของพนักงานองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตอำเภอสิงหนคร จังหวัดสงขลา ที่ปฏิบัติหน้าที่อยู่ในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเกี่ยวกับนโยบายการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด โดยรวมมีความเหมาะสม อยู่ในระดับปานกลาง (ค่าเฉลี่ย = 3.22) โดยมีการจัดเรียงระดับรายประเด็น ดังนี้ ปัญหาทางด้านสมรรถภาพขององค์กร (ค่าเฉลี่ย = 3.66) รองลงมา ปัญหาทางการสนับสนุนและความผูกพันขององค์กรหรือบุคคลสำคัญ (ค่าเฉลี่ย = 3.23) ปัญหาทางด้านอำนาจและความสัมพันธ์กับองค์กรอื่นที่เกี่ยวข้อง (ค่าเฉลี่ย = 3.21) จากนั้น ปัญหาทางการควบคุม (ค่าเฉลี่ย = 3.10) และ ปัญหาทางด้านความร่วมมือและการต่อต้านการเปลี่ยนแปลง (ค่าเฉลี่ย = 2.92)

ผลการศึกษา โดยรวม อยู่ในระดับ ปานกลาง และยังมี 1 รายประเด็นที่อยู่ในระดับ สูง คือ ปัญหาทางด้านสมรรถภาพขององค์กร

ส่วนที่ 3 การทดสอบความสัมพันธ์ (Correlation) เพื่อหาความสัมพันธ์ระหว่าง “ปัจจัยด้านการบริหารกับปัญหาและอุปสรรคในการนำนโยบายป้องกันและแก้ไขปัญหาเสาพิศไปปฏิบัติขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น” ซึ่งเป็นการวัดความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านการบริหารกับปัญหาและอุปสรรคในการนำนโยบายป้องกันและแก้ไขปัญหาเสาพิศไปปฏิบัติขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยผู้วิจัยได้กำหนดสัญลักษณ์ในการศึกษาดังนี้

Pro 1 = ปัญหาทางด้านสมรรถภาพขององค์กร

Pro 2 = ปัญหาทางการควบคุม

Pro 3 = ปัญหาทางด้านความร่วมมือและการต่อต้านการเปลี่ยนแปลง

Pro 4 = ปัญหาทางด้านอำนาจและความสัมพันธ์กับองค์กรอื่นที่เกี่ยวข้อง

Pro 5 = ปัญหาทางการสนับสนุนและความผูกพันขององค์กรหรือบุคคลสำคัญ

ตารางที่ 9 แสดงค่าสหสัมพันธ์การทดสอบความสัมพันธ์ (Correlation) ระหว่างปัจจัยด้านการบริหารกับปัญหาและอุปสรรคในการนำนโยบายป้องกันและแก้ไขปัญหาเสาพิศไปปฏิบัติขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

ปัจจัยด้านการบริหาร	ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (r)				
	Pro 1	Pro 2	Pro 3	Pro 4	Pro 5
1. ปัจจัยด้านทรัพยากร	-.119 (.242)	.131 (.200)	-.431** (.000)	-.203* (.045)	-.336** (.001)
2. ปัจจัยด้านภาวะผู้นำ	-.357** (.000)	.038 (.711)	.197 (.052)	.104 (.307)	.194 (.056)
3. ปัจจัยด้านการวางแผน	-.159 (.117)	-.404** (.000)	-.108 (.289)	-.287** (.004)	.000 (.992)
4. ปัจจัยด้านการประสานงาน/ สั่งการ	.209* (.039)	-.216* (.033)	-.073 (.478)	-.109 (.287)	-.026 (.800)
5. ปัจจัยด้านการติดตาม ประเมินผล	-.304** (.002)	.284** (.005)	.358** (.000)	.137 (.178)	.088 (.389)

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตารางที่ 9 พบว่า ค่าสหสัมพันธ์การทดสอบความสัมพันธ์ (Correlation) ระหว่าง ปัจจัยด้านการบริหารกับปัญหาและอุปสรรคในการนำนโยบายป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติดไปปฏิบัติขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ได้ผลดังนี้

1. ปัจจัยด้านทรัพยากร มีความสัมพันธ์เชิงลบ กับปัญหาทางด้านความร่วมมือและการต่อต้านการเปลี่ยนแปลง ($r = -.431, p < .01$) และมีความสัมพันธ์เชิงลบ กับปัญหาทางด้านอำนาจและความสัมพันธ์กับองค์กรอื่นที่เกี่ยวข้อง ($r = -.203, p < .05$) นอกจากนี้ ยังมีความสัมพันธ์เชิงลบ กับปัญหาทางการสนับสนุนและความผูกพันขององค์กร หรือบุคคลสำคัญ ($r = -.34, p < .01$) ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.5
2. ปัจจัยด้านภาวะผู้นำ มีความสัมพันธ์เชิงลบ กับปัญหาทางด้านสมรรถภาพขององค์กร ($r = -.357, p < .01$) ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.5
3. ปัจจัยทางการวางแผน มีความสัมพันธ์เชิงลบ กับปัญหาทางการควบคุม ($r = -.404, p < .01$) และมีความสัมพันธ์เชิงลบ กับปัญหาทางด้านอำนาจและความสัมพันธ์กับองค์กรอื่นที่เกี่ยวข้อง ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.5
4. ปัจจัยด้านประสานงาน/สั่งการ มีความสัมพันธ์เชิงบวก กับ ปัญหาทางด้านสมรรถภาพขององค์กร ($r = 2.09, p < .05$) และมีความสัมพันธ์เชิงลบ กับปัญหาทางการควบคุม ($r = -.216, p < .05$) ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.5
5. ปัจจัยด้านการติดตามประเมินผล มีความสัมพันธ์เชิงลบ กับปัญหาทางด้านสมรรถภาพขององค์กร ($r = -.304, p < .01$) และมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับปัญหาทางการควบคุม ($r = .284, p < .01$) นอกจากนี้ยังมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับปัญหาทางด้านความร่วมมือ และการต่อต้านการเปลี่ยนแปลง ($r = .358, p < .01$) ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.5

จากตารางที่ 9 ผลการศึกษาพบว่า ปัจจัยด้านทรัพยากรไม่มีความสัมพันธ์กับปัญหาและอุปสรรคทางด้านสมรรถภาพขององค์กร ปัจจัยด้านภาวะผู้นำ มีความสัมพันธ์เชิงลบกับปัญหาและอุปสรรคทางด้านสมรรถภาพขององค์กร ในระดับปานกลาง ปัจจัยด้านการวางแผนไม่มีความสัมพันธ์กับปัญหาและอุปสรรคทางด้านสมรรถภาพขององค์กร ปัจจัยด้านการประสานงาน/สั่งการมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับปัญหาและอุปสรรคทางด้านสมรรถภาพขององค์กร ในระดับต่ำ และปัจจัยด้านการติดตามประเมินผลมีความสัมพันธ์เชิงลบกับปัญหาและอุปสรรคทางด้านสมรรถภาพขององค์กรในระดับปานกลาง ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .05

ปัจจัยด้านทรัพยากรไม่มีความสัมพันธ์กับปัญหาและอุปสรรคทางการควบคุม ปัจจัยด้านภาวะผู้นำ ไม่มีกับปัญหาและอุปสรรคทางการควบคุม ปัจจัยด้านการวางแผนมีความสัมพันธ์เชิงลบกับปัญหาและอุปสรรคทางการควบคุมในระดับปานกลาง ปัจจัยด้าน

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การศึกษาเรื่องปัญหาและอุปสรรคในการนำนโยบายการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดไปปฏิบัติขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น : กรณีศึกษาองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตอำเภอสิงหนคร จังหวัดสงขลา ครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ในการศึกษาดังนี้

1. เพื่อศึกษาระดับปัญหาและอุปสรรคในการนำนโยบายการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดไปปฏิบัติขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
2. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยการบริหารกับปัญหาและอุปสรรคในการนำนโยบายการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดไปปฏิบัติขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และ
3. เพื่อใช้ในการเสนอแนะในการดำเนินงานตามนโยบายการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดไปปฏิบัติขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในเขตอำเภอสิงหนคร จังหวัดสงขลา

รวบรวมข้อมูล โดย การศึกษาเอกสารต่างๆ ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ประเด็นการสังเกต สัมภาษณ์ และแบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาและอุปสรรคในการนำนโยบายป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด(ยุทธศาสตร์ 5 รื้อป้องกัน) ไปปฏิบัติขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น : กรณีศึกษาองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตอำเภอสิงหนคร จังหวัดสงขลา กลุ่มตัวอย่างที่กำหนดในการศึกษาครั้งนี้ได้แก่ พนักงานเทศบาล พนักงานส่วนตำบล ลูกจ้างประจำ ลูกจ้างชั่วคราว และพนักงานจ้างเหมา ที่ปฏิบัติหน้าที่อยู่ในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเกี่ยวกับนโยบายการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด จำนวน 98 คน ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง มีอายุ 26 – 35 ปี นับถือศาสนาพุทธ ส่วนใหญ่ยังมีการศึกษาอยู่ในระดับ ปริญญาตรี มีอายุราชการ 6 - 10 ปี และส่วนใหญ่ยังทำงานอยู่ในตำแหน่ง อื่นๆ

การวิเคราะห์ข้อมูลผลการศึกษาปัญหาและอุปสรรคในการนำนโยบายป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดไปปฏิบัติขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยใช้สถิติเชิงพรรณนาและโปรแกรมสำเร็จรูป SPSS for Windows (Statistical Product and Service Solutions) เพื่อหาค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าสหสัมพันธ์ ทำการแปรผลและนำเสนอเป็นตารางประกอบบรรยายความเรียง

สรุปผลการวิจัย

โดยภาพรวมของการศึกษาปัญหาและอุปสรรคในการนำนโยบายป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติดไปปฏิบัติขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น : กรณีศึกษาองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในเขตอำเภอสิงหนคร จังหวัดสงขลา มีการแบ่งการสรุปผลการวิจัย ดังนี้

1. ความคิดเห็น ปัจจัยด้านบริหารของพนักงานองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตอำเภอสิงหนคร จังหวัดสงขลา ที่ปฏิบัติหน้าที่อยู่ในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเกี่ยวกับนโยบายการป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติด โดยรวมมีเหมาะสม อยู่ในระดับ ปานกลาง (ค่าเฉลี่ย = 3.37) ค่าเฉลี่ยอยู่ในช่วง 2.73 - 3.77 และเมื่อพิจารณาในรายประเด็น พบว่า อยู่ในระดับ ปานกลาง จาก 5 ประเด็น และยังมี 2 ประเด็นที่ได้ระดับคะแนน สูง มีค่าเฉลี่ย 3.77 คือ ปัจจัยด้านการวางแผนงาน และ ค่าเฉลี่ย 3.66 คือปัจจัยด้านการประสาน/การสั่งการ และประเด็นที่อยู่ในระดับ ต่ำ มีค่าเฉลี่ย 2.73 คือ ปัจจัยด้านการติดตามประเมินผล

2. ความคิดเห็น ปัญหาและอุปสรรคในการนำนโยบายป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติด (ยุทธศาสตร์ 5 รั้วป้องกัน) ของพนักงานองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตอำเภอสิงหนคร จังหวัดสงขลา ที่ปฏิบัติหน้าที่อยู่ในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเกี่ยวกับนโยบายการป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติด โดยรวมมีความเหมาะสม อยู่ในระดับปานกลาง ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.22 มีค่าเฉลี่ยอยู่ในช่วง 3.66 – 2.92 และเมื่อพิจารณาในรายประเด็น พบว่า 4 ประเด็นอยู่ในระดับ ปานกลาง มี 1 ประเด็นที่อยู่ในระดับ สูง คือ ปัญหาด้านสมรรถภาพขององค์กร

3. การทดสอบความสัมพันธ์ (Correlation) ระหว่าง “ปัจจัยด้านการบริหารกับปัญหาและอุปสรรคในการนำนโยบายป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติดไปปฏิบัติขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ได้ผลดังนี้

1. พบว่า ปัจจัยด้านทรัพยากร มีความสัมพันธ์เชิงลบในระดับปานกลางกับปัญหาทางด้านความร่วมมือ และการต่อต้านการเปลี่ยนแปลง และมีความสัมพันธ์เชิงลบในระดับต่ำกับปัญหาทางด้านอำนาจและความสัมพันธ์กับองค์กรอื่นที่เกี่ยวข้อง นอกจากนี้ ยังมีความสัมพันธ์เชิงลบ ในระดับปานกลางกับปัญหาทางการสนับสนุน และความผูกพันขององค์กร หรือบุคคลสำคัญ

2. พบว่า ปัจจัยด้านภาวะผู้นำ มีความสัมพันธ์เชิงลบในระดับปานกลางกับปัญหาทางด้านสมรรถภาพขององค์กร

3. พบว่า ปัจจัยทางการวางแผน มีความสัมพันธ์เชิงลบในระดับปานกลาง กับปัญหาทางการ และมีความสัมพันธ์เชิงลบในระดับต่ำ กับปัญหาทางด้านอำนาจและความสัมพันธ์กับองค์กรอื่นที่เกี่ยวข้อง

4. พบว่า ปัจจัยด้านประสานงาน/สั่งการ มีความสัมพันธ์เชิงบวกในระดับต่ำ กับ ปัญหาทางด้านสมรรถภาพของ และมีความสัมพันธ์เชิงลบในระดับต่ำ กับปัญหาทางการควบคุม

5. พบว่า ปัจจัยด้านการติดตามประเมินผล มีความสัมพันธ์เชิงลบในระดับปานกลาง กับปัญหาทางด้านสมรรถภาพของ และมีความสัมพันธ์เชิงบวกในระดับต่ำกับปัญหาทางการควบคุม นอกจากนี้ยังมีความสัมพันธ์เชิงบวกในระดับปานกลางกับปัญหาทางด้านความร่วมมือ และการต่อต้านการเปลี่ยนแปลง

อภิปรายผล

จากการผลการศึกษารั้วนี้ ทำให้ได้ทราบข้อมูลหรือลักษณะที่สำคัญหรือข้อสังเกตจากผลของการศึกษาปัญหาและอุปสรรคในการนำนโยบายป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติด (ยุทธศาสตร์ 5 ร้วป้องกัน) ไปปฏิบัติขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น : กรณีศึกษาองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตอำเภอสิงหนคร จังหวัดสงขลา จากความคิดเห็นในภาพรวม และจำแนกตามวัตถุประสงค์การศึกษา ดังนี้

1. อภิปรายตามวัตถุประสงค์การวิจัยข้อที่ 1 ระดับปัญหาอุปสรรคในการนำนโยบาย ป้องกันและแก้ปัญหาเสพติด ไปปฏิบัติ ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในเขตอำเภอสิงหนคร จังหวัดสงขลา

ผลการวิจัยเกี่ยวกับ ระดับปัญหาและอุปสรรค ในการนำนโยบายป้องกัน และแก้ไขปัญหาเสพติด ไปปฏิบัติขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในเขตอำเภอสิงหนคร จังหวัดสงขลา อยู่ในระดับปานกลาง และเมื่อพิจารณาความคิดเห็นของผู้นำนโยบายไปปฏิบัติ เกี่ยวกับสถานการณ์ในปัจจุบัน ภายหลังกการนำนโยบายป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติดไปปฏิบัติ เป็นรายด้าน ได้แก่ ปัญหาด้านสมรรถภาพขององค์กรอยู่ในระดับสูง ปัญหาด้านการควบคุม อยู่ในระดับปานกลาง ปัญหาด้านการควบคุม ปัญหาด้านความร่วมมือและการต่อต้านการเปลี่ยนแปลง และปัญหาด้านการสนับสนุนและความผูกพัน ขององค์กรหรือบุคคลสำคัญ อยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งผู้วิจัย จะขออภิปรายผลการวิจัย จากลำดับสูงสุดไปสู่ลำดับต่ำสุดดังนี้

1. ปัญหาด้านสมรรถภาพขององค์กร เป็นความเห็นเกี่ยวกับปัญหาและอุปสรรคในการนำนโยบายป้องกันการและแก้ไขปัญหาเสพติดไปปฏิบัติที่อยู่ในระดับสูงสุด (ระดับสูง) จากความคิดเห็นสามารถอภิปรายได้ว่า สมรรถภาพขององค์กรอัน ได้แก่ ด้านบุคลากร ด้านงบประมาณ ด้านวัตถุประสงค์เครื่องมือเครื่องใช้ สามารถอภิปรายรายด้าน ได้ดังนี้

ด้านบุคลากร ในการนำนโยบาย ป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติด ไปปฏิบัติขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตอำเภอสิงหนคร จังหวัดสงขลา ต้องอาศัยบุคลากรที่มีความรู้ ความสามารถในการป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติด รวมทั้งต้องอาศัยบุคลากร ในหลายสาขาวิชาการ ในการขับเคลื่อนนโยบายในสภาพการปัจจุบัน จากการวิจัยพบว่า บุคลากรจะต้องรับผิดชอบงานหลายหน้าที่ โดยที่งานด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด จะเป็นงานรอง ซึ่งบุคลากร จะต้องให้ความสำคัญกับงานหลักของตนเองก่อนเป็นอันดับแรก นอกจากนี้ ผู้ปฏิบัติงานก็ต้องปฏิบัติงานตามนโยบายของผู้บริหารหรือผู้บังคับบัญชา เป็นสำคัญก่อน ซึ่งนโยบายป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด เป็นประเด็นที่ปัญหาที่ผู้บริหารให้ความสำคัญเป็นลำดับท้ายๆ จึงทำให้ ผู้ปฏิบัติไม่มีความพร้อม หรือเต็มใจในการขับเคลื่อนนโยบายดังกล่าวได้อย่างเต็มที่ ซึ่งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นบางหน่วยงานมีบุคลากรในบางตำแหน่ง ยังมีการบรรจุตามตำแหน่งไม่ครบ อีกทั้งเกิดการโยกย้ายค่อนข้างบ่อย ทำให้งานต้องหยุดชะงักจึงมีความจำเป็นต้องหาบุคลากรอื่นมาปฏิบัติงานแทน จึงทำให้เกิดความไม่ต่อเนื่องในการปฏิบัติงาน นอกจากนี้ จากการสัมภาษณ์ผู้ปฏิบัติในเชิงลึก พบว่า ผู้ปฏิบัติงานด้านยาเสพติด มีแรงจูงใจในการปฏิบัติงานน้อย จึงทำให้ไม่มีความเต็มใจในการปฏิบัติงาน จึงอยากให้มีการให้แรงจูงใจในปฏิบัติงานด้านยาเสพติดมากกว่านี้ เพราะจากสภาพการปัจจุบันในการพิจารณาเรื่องขึ้น เงินเดือน จะพิจารณาจากหน้าที่หลักที่รับผิดชอบ เป็นสำคัญ

ด้านงบประมาณ ปัญหาอุปสรรคเนื่องจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มีข้อจำกัดในเรื่องของเงินงบประมาณ และการใช้งบประมาณ และงบประมาณที่ได้รับจะมาจากรายได้ที่เกิดจากการจัดเก็บเอง และรายได้จากการอุดหนุนจากส่วนกลาง ซึ่งรายรับไม่แน่นอนขึ้นอยู่กับภาวะเศรษฐกิจและความสามารถในการจัดเก็บภาษี ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและของรัฐบาล โดยงบประมาณที่ได้ ต้องมาใช้ในการงานหลายๆ ด้าน ในพื้นที่ผู้บริหารและสภา องค์การบริหารส่วนตำบล หรือสภาเทศบาล จะให้ความสำคัญกับการพัฒนาด้านสาธารณูปโภค เป็นอันดับแรก งบประมาณเลยใช้ในส่วนนี้เป็นส่วนใหญ่ งบประมาณที่เหลือ จึงไม่เพียงพอในการขับเคลื่อนนโยบายการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด

ด้านอุปกรณ์เครื่องมือเครื่องใช้ ปัญหาและอุปสรรคเนื่องจาก องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มีเครื่องมือเครื่องใช้และอุปกรณ์ไม่เพียงพอในการนำนโยบายการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด ไปปฏิบัติ ต้องอาศัยระบบเทคโนโลยี ระบบรายงานผล ในการปฏิบัติงาน ซึ่งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในบางแห่ง ไม่มีระบบเทคโนโลยีที่ทันสมัย ทำให้ผู้ปฏิบัติไม่สามารถรายงานผลได้ หรือรายงานผลไม่ทัน และจัดหาอุปกรณ์เครื่องมือเครื่องใช้ ก็ไม่สามารถ

จัดหาได้ เนื่องจากมีข้อจำกัดทางด้านงบประมาณ บางพื้นที่ผู้ปฏิบัติต้องจัดหาเอง โดยงบประมาณของตนเอง

2. ปัญหาทางด้านการสนับสนุนและความผูกพันขององค์กรหรือบุคคลสำคัญ จะมีปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง จากความคิดเห็นของผู้ปฏิบัติ สามารถอภิปรายได้ว่า ผู้ปฏิบัติงานจะมีความเกรงกลัว ต่อผู้มีอิทธิพล หรือผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับยาเสพติดในพื้นที่ เพราะกลุ่มเหล่านี้จะมีเครือข่ายกระจายทั่วในพื้นที่ และมีอิทธิพลในพื้นที่กลัวที่จะกระทบต่อชีวิต หน้าที่การงานของตนเองและครอบครัว เนื่องจากกลุ่มผู้มีอิทธิพลอาจเกิดการศูนย์เสียผลประโยชน์จากการเข้าไปจับเคลื่อนนโยบายการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในพื้นที่ นอกจากนี้ กลุ่มเหล่านี้จะมีความสัมพันธ์กับนักการเมืองท้องถิ่น หรือผู้บริหารขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เนื่องจากกลุ่มเหล่านี้จะให้การสนับสนุน การได้รับตำแหน่งของนักการเมืองส่วนท้องถิ่น ซึ่งหากผู้ปฏิบัติอยู่ฝ่ายตรงกันข้ามกับนักการเมืองหรือผู้บริหาร ก็จะไม่ได้รับการสนับสนุน ให้ความร่วมมือในการอำนวยความสะดวกในการปฏิบัติงาน ทำให้การดำเนินงานของผู้ปฏิบัติดำเนินไปด้วยความไม่สะดวกและไม่ได้รับการสนับสนุนในด้านต่างๆ จากความขัดแย้งทำให้ขาดความสัมพันธ์ที่ดีที่มีต่อกันของฝ่ายนักการเมืองหรือฝ่ายบริหาร กับผู้ปฏิบัติ จึงนำไปสู่ปัญหาอุปสรรคในการนำนโยบายป้องกันและแก้ปัญหายาเสพติด ไปปฏิบัติ ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในเขตอำเภอสิงหนคร จังหวัดสงขลา ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิด ของ เอ็ดเวิร์ด และ ซาร์แคนสกี (Edward & S Larkansky อ้างถึงใน อุทัย เหล่าทวีเทียน.2544) กล่าวไว้ว่า หน่วยงานที่นำนโยบายไปปฏิบัติจะต้องไม่มีระบบการเมืองมาแทรกแซงจริงทำให้ผู้ปฏิบัติขาดความสำคัญในการบริการสาธารณะที่ดี แต่มุ่งประโยชน์หรือความก้าวหน้าในหน้าที่การงานของตนเอง เป็นที่ตั้ง

3. ปัญหาทางด้านอำนาจ และความสำคัญขององค์กรอื่นที่เกี่ยวข้อง ในการนำนโยบาย ป้องกันและแก้ปัญหายาเสพติด ไปปฏิบัติ ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในเขตอำเภอสิงหนคร จังหวัดสงขลา ต้องอาศัยความสัมพันธ์และความร่วมมือในการดำเนินงานจากภายในองค์กรและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องหลายๆ หน่วยงาน จากการวิจัยพบว่า หน่วยงานต่างๆ มีความสัมพันธ์ และมีความร่วมมือในการปฏิบัติงานที่เป็นทางการค่อนข้างสูง ทำให้การประสานงานในการดำเนินงานที่ต้องการความรวดเร็วต้องหยุดชะงัก หรือไม่มีความสะดวกในการดำเนินงาน นอกจากนี้ยังมีการเถียงหน้าที่กันทำงาน ต่างฝ่ายต่างมองว่าไม่ใช่หน้าที่ของหน่วยงานที่ตนเองรับผิดชอบ จึงไม่มีความจำเป็นที่จะเข้าไปยุ่งเกี่ยว สอดคล้องกับแนวคิดของ บุญฤทธิ์ เพชรศรีวิศิษฐ์ (2549) กล่าวไว้ว่า หน่วยงานมักจะห่วงแผนภารกิจติดกรอบไม่ให้มีหน่วยงานอื่นเข้ามีส่วนร่วม ในภารกิจของตนเอง ทั้งๆ จะพบว่า หน่วยงานที่รับผิดชอบการนำนโยบายไปปฏิบัติต้องจัดทำภารกิจเพื่อช่วยตนเองจนเสร็จ ไม่ยอมพึ่งพาอาศัยเครื่องมืออุปกรณ์ ถ้าหน่วยงานความล้มเหลวของการนำนโยบายไปปฏิบัติ

จะมีแนวโน้มสูงหากองค์กรที่เกี่ยวข้องไม่สามารถดำเนินการร่วมกันได้ นอกจากนี้ยังพบว่าการดำเนินงานในหลาย ๆ องค์กร ปกครองส่วนท้องถิ่น ต้องรอการตัดสินใจหรือรอคำสั่งจากผู้บริหารหรือผู้บังคับบัญชา ส่งผลให้เกิดความล่าช้าในการดำเนินงาน หรือโครงการ กิจกรรมเหล่านั้นอาจไม่ได้ดำเนินการได้ หากไม่ตรงกับความคิดเห็นหรือตรงกับนโยบายของผู้บริหารหรือผู้บังคับบัญชา หรือผู้บังคับบัญชาอาจมีอคติกับผู้ปฏิบัติ เนื่องจากในระบบงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จะมีระบบการเมืองเข้ามาแทรกแซงหากเป็นโครงการของผู้ปฏิบัติที่อยู่ฝ่ายตรงกันข้าม จะไม่ได้รับการสนใจหรือการสนับสนุนจากผู้บริหารหรือผู้บังคับบัญชาอย่างเต็มที่

4. ปัญหาด้านการควบคุม จากการวิจัยพบว่า อยู่ในระดับปานกลาง สามารถอภิปรายผลได้ว่า ในระบบการดำเนินงานการป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติด การติดตามประเมินผลไม่มีความต่อเนื่อง และไม่จริงจัง เพราะภาระงานดังกล่าวไม่ได้รับความสำคัญอีกทั้งตัวชี้วัดในการดำเนินงานทางด้าน การป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติด ยังไม่มีความชัดเจน ทำให้ผู้ปฏิบัติเกิดความสับสนในการดำเนินงานตามนโยบายมีเพียงตัวชี้วัดในภาพรวม แต่ตัวชี้วัดระดับองค์กร ปฏิบัติยังไม่ชัดเจน ทำให้ผู้ปฏิบัติไม่สามารถขับเคลื่อนนโยบายได้อย่างเต็มที่ นอกจากนี้ยังพบว่า การจัดทำแผนงาน โครงการต่างๆ เกี่ยวกับการป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติดขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ยังไม่ตรงกับสภาพปัญหาที่เกิดขึ้นในพื้นที่รับผิดชอบ มีการลอกเรียนแบบจากหน่วยงานอื่น ซึ่งในบางกิจการไม่สามารถนำมาแก้ไขปัญหาเสพติดในอีกพื้นที่ได้ ซึ่งตรงกับแนวคิดของ เอ็ดเวิร์ด และ ซาร์แคนสกี (Edward & S[arkansky อ้างถึงใน อุทัย เหล่าวิเทียน. 2544) ได้กล่าวไว้ว่า การติดตามผลจะทำให้ทราบว่า มีการปฏิบัติตามแผนจริง หรือไม่มีปัญหาและอุปสรรคอย่างไร ปัญหามาตรการในการแก้ไข และปรับปรุงวิธีการนำนโยบายมาปฏิบัติให้ได้ผลดียิ่งขึ้น หน่วยงานที่มีการติดตามประเมินผล ที่เป็นระบบย่อมทำให้การปฏิบัติงานมีโอกาสสำเร็จตามวัตถุประสงค์ได้

5. ปัญหาด้านความร่วมมือและการต่อต้านการเปลี่ยนแปลงจากความคิดเห็น สามารถสรุปได้ว่าปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง มามารถอภิปรายผลได้ดังนี้ จากความคิดเห็นพบว่า ประชาชนและบุคลากรในหน่วยงานให้ความร่วมมือในการดำเนินงานอยู่ในระดับปานกลาง ผู้บริหารหรือผู้บังคับบัญชาไม่ให้การสนับสนุนการดำเนินงานและมีการต่อต้านจากประชาชนและบุคลากรในพื้นที่อยู่ในระดับปานกลาง จึงอธิบายได้ว่าผู้บริหารและประชาชนยังไม่เห็นความสำคัญของปัญหาดังกล่าว เพราะประชาชนจะให้ความสำคัญเกี่ยวกับเรื่องของปากท้องเรื่องของการประกอบอาชีพเป็นเรื่องที่สำคัญกว่า อีกทั้งยังมีการปกป้องหรือไม่ให้ความร่วมมือกับทางราชการหากไปกระทบกับสมาชิกในครอบครัวหรือญาติพี่น้องของตน ส่วนบุคลากรที่ให้ความร่วมมืออย่างเต็มที่เนื่องจากบุคลากรต้องมีการงานประจำหรือภาระงานหลักของตนเอง อีกทั้งอาจจะต้อง

ให้ความสำคัญกับงานที่เป็นนโยบายของผู้บริหารก่อนเป็นอันดับแรก แต่หน่วยงานใดที่ผู้บริหารหรือผู้บังคับบัญชาให้ความสำคัญกับการดำเนินงานด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติด ผู้ปฏิบัติก็จะให้ความร่วมมือและปฏิบัติงานอย่างเต็มที่ ส่งผลให้ผลการดำเนินงานก็มีประสิทธิภาพด้วย แต่จากความคิดเห็นจากการวิจัยพบว่าผู้บริหารหรือผู้บังคับบัญชาไม่ให้การสนับสนุนในการดำเนินงานด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติดมากเท่าที่ควร ทำให้ผู้ปฏิบัติต้องปฏิบัติงานที่สนองนโยบายผู้บริหารหรือผู้บังคับบัญชาก่อน จึงส่งผลกลายเป็นปัญหาและอุปสรรคในการนำนโยบายป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติดไปปฏิบัติขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

2. อภิปรายตามวัตถุประสงค์การวิจัยข้อที่ 2 ระดับปัญหาอุปสรรคในการนำนโยบาย ป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติด ไปปฏิบัติ ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในเขตอำเภอสิงหนคร จังหวัดสงขลา

จากการศึกษาหาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยการบริหารกับปัญหาและอุปสรรคในการนำนโยบายการป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติดไปปฏิบัติขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในเขตอำเภอสิงหนคร จังหวัดสงขลา สามารถอภิปรายผลได้ดังนี้

1. ผลการศึกษาพบว่า ปัจจัยด้านทรัพยากรมีความสัมพันธ์เชิงลบกับปัญหาทางด้านความร่วมมือและการต่อต้านการเปลี่ยนแปลง ปัญหาด้านอำนาจและความสัมพันธ์กับองค์กรอื่นที่เกี่ยวข้อง และปัญหาทางด้านการสนับสนุนและความผูกพันขององค์กรหรือบุคคลสำคัญ อาจกล่าวได้ว่าหากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นไม่มีความพร้อมทางด้านทรัพยากร หากมีงบประมาณหรือทรัพยากรไม่เพียงพอประชาชนหรือองค์กรต่างๆที่เกี่ยวข้องก็ไม่น่าจะให้ความร่วมมือ หากหน่วยงานมีบุคลากรที่ไม่มีความสามารถในด้านการประสานงาน ก็ส่งผลให้ความร่วมมือจากหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องมีน้อย สอดคล้องกับแนวคิดของ บุญฤทธิ์ เพชรวิศิษฐ์ (2549) กล่าวไว้ว่า หน่วยงานภาครัฐมีประเด็นปัญหาที่สำคัญคือ การขาดการประสานงาน และการประสานความคิดของหน่วยงานนอกที่เกี่ยวข้องกับการนำนโยบายไปสู่การปฏิบัติ เพราะ หน่วยงานราชการมักจะวางแผนนโยบายหรือโครงการในส่วนที่ตนรับผิดชอบไม่ยอมให้หน่วยราชการอื่นมาช่วงชิง อีกทั้งพยายามจะขยายขอบเขตแห่งภารกิจหรืออำนาจของตนให้กว้างขวางมากยิ่งขึ้น ตามโอกาสและสถานการณ์ที่อำนวยให้ ระบบราชการมีแนวโน้มที่จะเลือก นโยบายของรัฐไปปฏิบัติเฉพาะนโยบายที่เป็นประโยชน์แก่ตนเอง อีกทั้งข้าราชการฝ่ายการเมืองโดยเฉพาะผู้ที่มาจากพรรคการเมืองที่เป็นฝ่ายรัฐบาลจะกำหนดกรอบความสำเร็จของนโยบายรัฐบาลให้ข้าราชการฝ่ายประจำดำเนินงานโดยเร่งด่วน ดังนั้นนโยบายใดที่ได้รับความเห็นชอบ ดูแล เอาใจใส่จากฝ่ายการเมือง หน่วยราชการต่างๆ จะให้ความสนใจ เอาใจใส่เป็นพิเศษ ในทางตรงข้ามหากนโยบายใดไม่ได้รับความสนใจจากฝ่ายการเมืองก็จะทำให้ไม่ได้รับการเอาใจใส่ในการกำกับดูแลจากหน่วยงานราชการเท่าที่ควร

นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับหลักจิตวิทยาขององค์กร พบว่าองค์กรที่เปิดโอกาสให้ผู้ปฏิบัติงานกำหนดมาตรฐานและมีความรู้สึกเต็มใจในการทำงาน จะทำให้ประสิทธิผลในการนำนโยบายไปปฏิบัติ บรรลุตามวัตถุประสงค์ได้ง่าย

2. ผลการศึกษาวิจัยพบว่า ปัจจัยด้านการประสานงาน/สั่งการมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับปัญหาด้านสมรรถภาพขององค์กร กล่าวคือ หากมีการประสานงานสั่งการที่ไม่ดี ก็จะส่งผลกระทบต่อปัญหาในการดำเนินงานด้านป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดได้ เพราะหากมีการสั่งการหรือประสานงานที่ไม่ชัดเจน ผู้ปฏิบัติก็ไม่สามารถปฏิบัติงานได้ตามวัตถุประสงค์ รวมทั้งไม่สามารถใช้ทรัพยากรต่างๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ หรือไม่ก็ไม่สามารถจัดหาอุปกรณ์ เครื่องมือ เครื่องใช้ที่จำเป็นหรือมาอำนวยความสะดวกในการปฏิบัติงานได้ตามความต้องการ สอดคล้องกับแนวคิดของ บุญฤทธิ์ เพชรศรีวิศิษฐ์ (2549) กล่าวไว้ว่า ปัญหาและอุปสรรคในการนำนโยบายไปปฏิบัติด้านสมรรถภาพขององค์กร หน่วยงานภาครัฐมีประเด็นปัญหาที่สำคัญคือ การขาดการประสานงาน และการประสานความคิดของหน่วยงานนอกที่เกี่ยวข้องกับการนำนโยบายไปสู่การปฏิบัติ ระบบราชการมีแนวโน้มที่จะเลือก นโยบายของรัฐไปปฏิบัติเฉพาะนโยบายที่เป็นประโยชน์แก่ตนเอง

3. ผลการศึกษาวิจัยพบว่า ปัจจัยด้านการติดตามผลมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับปัญหาทางด้านการควบคุม กล่าวคือจากการศึกษาพบว่าในการดำเนินงานด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดไม่มีการติดตามประเมินผลอย่างจริงจังและต่อเนื่อง โดยมีเพียงการติดตามจากระบบรายงานออนไลน์ขาดการนำผลการติดตามประเมินผลมาสรุปเป็นลายลักษณ์อักษร เพื่อจะนำผลที่ได้มาสรุปเพื่อพัฒนาและปรับปรุงแก้ไขแนวทางการดำเนินงานที่ค้นพบจากการติดตามประเมินผล มาใช้ในการดำเนินงานให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น และนอกจากนี้ยังพบว่าปัจจัยด้านการติดตามประเมินผลยังมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับปัญหาด้านความร่วมมือและการต่อต้านการเปลี่ยนแปลง กล่าวคือ เมื่อขาดการติดตามประเมินผลอย่างต่อเนื่องและจริงจังก็จะส่งผลให้หน่วยงานไม่รู้ถึงปัญหาหรือข้อบกพร่องในการดำเนินงานของตนเองหรือของหน่วยงานตน ทำให้ขาดแรงกระตุ้นหรือทำให้เกิดความสับสนในการปฏิบัติงาน และจึงเพียงปฏิบัติแค่ให้ผ่านไปหรือปฏิบัติเพียงแค่นี้ทำตามวัตถุประสงค์ของนโยบายกำหนด และก็จะเกิดความเบื่อหน่ายในงาน หรือไม่อยากปฏิบัติงานด้านดังกล่าวอีกต่อไป นอกจากนี้ในการดำเนินงานตามนโยบายการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะต้องอาศัยความร่วมมือและการมีส่วนร่วมจากประชาชนและองค์กรอื่นที่เกี่ยวข้อง หากขาดการติดตามประเมินอย่างจริงจังและต่อเนื่อง รวมทั้งขาดการสร้างตัวชี้วัดในการดำเนินงานร่วมกับหน่วยงานอื่นที่ชัดเจน ก็จะส่งผลให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นก็ดำเนินการเพียงลำพังไม่ยอมให้หน่วยงานอื่นเข้ามาเกี่ยวข้องในการทำงาน

จึงทำให้ขาดความสัมพันธ์กับองค์กรอื่น และเมื่อจะดำเนินงานด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหา เสพติดก็อาจเกิดการต่อต้านหรือการไม่ให้ความร่วมมือในการดำเนินงานตามมาได้ สอดคล้องกับ แนวคิดของบุญฤทธิ เพชรวิศิษฐ์(2549) ที่กล่าวว่า หน่วยงานภาครัฐของไทยประสบปัญหาในการกำกับติดตามนโยบายหรือโครงการภาครัฐอย่างจริงจัง การกำกับนโยบายส่วนใหญ่จัดทำ ในรูปแบบการตรวจราชการหรือการติดตามความคืบหน้าของนโยบายที่ได้รับมอบหมาย หน่วยงานที่นำนโยบายไปปฏิบัติก็จัดทำสรุปรายงานผลการดำเนินงานตามนโยบาย โดยเนื้อหาสาระในการปฏิบัติไม่ได้นำเสนอให้เห็นการดำเนินงานโดยละเอียดชัดเจนเท่าที่ควร อีกทั้ง เสถียรภาพทางการเมืองของไทยที่มีการผลัดเปลี่ยนเข้าสู่อำนาจกันบ่อย ทำให้ขาดความต่อเนื่อง ในการติดตาม กำกับนโยบาย

4. ผลการศึกษาพบว่า ปัจจัยด้านภาวะผู้นำมีความสัมพันธ์เชิงลบกับปัญหา ด้านสมรรถภาพขององค์กร อาจกล่าวได้ว่า ผู้บริหารและผู้บังคับบัญชาขององค์กรปกครอง ส่วนท้องถิ่นกำหนดแนวทางให้ผู้ปฏิบัติงานและก็จะหาทรัพยากรมาทดแทนในส่วนที่ขาด เพื่ออำนวยความสะดวกในการปฏิบัติงานในบางหน่วยงานมีข้อจำกัดทางด้านงบประมาณ ผู้บริหาร หรือผู้บังคับบัญชาก็จะพยายามหาแหล่งงบประมาณจากแหล่งอื่นมาใช้ในการดำเนินกิจกรรม ด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติดอีกทั้งผู้ปฏิบัติในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะปฏิบัติตามแนวนโยบายที่ผู้บริหารหรือผู้บังคับบัญชาเป็นสำคัญเพื่อความเจริญก้าวหน้าในหน้าที่การงาน ของตน ปัจจัยด้านภาวะผู้นำในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะเป็นส่วนที่เอื้อต่อการขับเคลื่อน นโยบายด้านยาเสพติดและสามารถช่วยในการแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นจากการปฏิบัติงานแก่ผู้ปฏิบัติ ที่ดำเนินตามนโยบายของตน สอดคล้องกับการศึกษาของ อธิรัชย์ สีดำ (2553) ได้กล่าวไว้ว่า ผู้นำ เปรียบเสมือนศูนย์รวมจิตใจของผู้นำนโยบายไปปฏิบัติเป็นผู้กำหนดแนวทางในการปฏิบัติของ หน่วยงานให้เป็นไปในทิศทางเดียวกัน และความเป็นเอกภาพในการควบคุมและง่ายต่อการปฏิบัติ หน้าที่

5. ปัจจัยด้านการวางแผนมีความสัมพันธ์เชิงลบกับปัญหาด้านการควบคุมและ ปัญหาด้านอำนาจและความสัมพันธ์กับองค์กรอื่นที่เกี่ยวข้อง กล่าวคือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มีการจัดทำแผนงาน โครงการในปัจจุบันนั้นเปิดโอกาสให้หน่วยงานอื่นเข้ามามีส่วนร่วม ในการจัดทำแผนงาน และแผนงานโครงการก็ได้มาจากแนวนโยบายผู้บริหารหรือผู้มีอำนาจ ในการจัดสรรงบประมาณ และผู้บริหารกำกับดูแลการจัดทำแผนงานก่อนจะนำแผนแผนไปใช้ ในการดำเนินงาน สอดคล้องกับการศึกษาของสุรีย์ บุญญานุพงศ์ และคณะ (2552) ที่พบว่า แผนงานและโครงการด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติดส่วนใหญ่จึงจัดทำโดยเจ้าหน้าที่ ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ซึ่งการจัดทำจะดำเนินการตามกระบวนการที่ทางราชการกำหนด

ทั้งนี้ โดยพิจารณาจากสถานการณ์ปัญหาในพื้นที่ที่ค้นพบจากการทำประชาคม และจากการสำรวจติดตามข้อมูล นอกจากนี้จะต้องสอดคล้องกับยุทธศาสตร์การแก้ปัญหาของรัฐบาล อย่างไรก็ตาม องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทุกแห่งได้เปิดโอกาสให้ชุมชนและหน่วยงาน/องค์กรอื่นๆ เสนอแผนงานและโครงการเข้ารับการพิจารณาจัดสรรงบประมาณด้วย ทั้งนี้จะต้องเป็นไปตามกระบวนการและช่วงเวลาของการพิจารณางบประมาณประจำปี ซึ่งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้แจ้งให้ทุกภาคส่วนได้รับทราบ เพื่อจะได้จัดเตรียมแผนงานและโครงการที่ต้องการงบประมาณสนับสนุน

ข้อเสนอแนะ

ในการศึกษาครั้งนี้ได้แบ่งข้อเสนอแนะเป็น 2 ส่วน ดังนี้

1. ข้อเสนอแนะจากผลการวิจัย

1. การดำเนินงานบนพื้นฐานความแตกต่างของพื้นที่ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแต่ละแห่งต่าง มีลักษณะประชากร สังคม วัฒนธรรมชุมชนหรือทุนทางสังคมที่แตกต่างกัน ซึ่งผู้ปฏิบัติจำเป็นจะต้องมีความเข้าใจบริบทของชุมชน จึงจะสามารถขับเคลื่อนการดำเนินงานได้ และสามารถทำให้กระบวนการทำงานด้านต่างๆ เกิดผลสำเร็จตามอย่างวัตถุประสงค์โดยการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน และมีความยั่งยืน

2. การบูรณาการทำงานและการแก้ปัญหา เนื่องจากปัญหาหลายสาเหตุเป็นปัญหาที่มีความสัมพันธ์เชื่อมโยงกับปัญหาอื่นๆ ในชุมชนโดยเฉพาะปัญหาด้านเศรษฐกิจ ดังนั้น ต้องให้ความสำคัญกับการแก้ไขปัญหาเศรษฐกิจและปัญหาสังคมที่เกิดขึ้นไปพร้อมๆ กับการแก้ปัญหาหลายสาเหตุ เพื่อให้การป้องกันและแก้ไขปัญหาหลายสาเหตุเกิดประสิทธิผลอย่างยั่งยืนโดยการวิเคราะห์ความสัมพันธ์เชื่อมโยงของปัญหาต่างๆ ที่เกิดขึ้นในชุมชน ทั้งปัญหาหลายสาเหตุ ปัญหาเศรษฐกิจ ปัญหาสังคม ฯลฯ เพื่อกำหนดยุทธศาสตร์การดำเนินงานที่สามารถแก้ไขปัญหาดังกล่าวได้ครบวงจร และสามารถกำหนดแนวทางการดำเนินงานแก้ไขปัญหาดังกล่าว ไปพร้อมๆ กัน ดังนั้น การดำเนินงานแก้ไขปัญหามูลฐานที่เกี่ยวข้องทุกส่วนงานจึงต้องทำงานร่วมกัน โดยการแยกหน้าที่แต่ไม่แยกส่วนงาน จึงจะทำให้การปฏิบัติการกิจการป้องกันและแก้ไขปัญหาหลายสาเหตุเกิดผลสำเร็จตามเป้าหมาย

3. การเปิดช่องทางให้ภาคประชาชนมีส่วนร่วมในการดำเนินงาน ปัญหาหลายสาเหตุเป็นปัญหาที่แฝงอยู่ในทุกชุมชน เจ้าหน้าที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นหรือหน่วยงานต่างๆ จะไม่สามารถเห็นได้จนกว่าปัญหาที่เกิดขึ้นส่งผลกระทบต่อคนในชุมชนอย่างกว้างขวาง การเฝ้าระวัง

ป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดจึงจำเป็นต้องได้รับความร่วมมือจากประชาชนในชุมชน ดังนั้น องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นจึงต้องสร้างโอกาสให้ภาคประชาชนได้เข้ามามีบทบาท และมีส่วนร่วม ในทุกกระบวนการและกิจกรรมที่ดำเนินงาน การที่ประชาชนได้มีส่วนร่วมในการดำเนินงาน จะทำให้เกิดความรับผิดชอบร่วมกันกับองค์การปกครองส่วนท้องถิ่น

4. การสร้างคนและเครือข่ายในการทำงาน การป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด เป็นภารกิจที่ไม่สามารถดำเนินงานได้โดยบุคคลหรือหน่วยงานใดเพียงลำพัง จำเป็นต้องอาศัยความรู้ ความคิด และทรัพยากรจากหลายหน่วยงาน/องค์กรมาทำงานร่วมกัน ดังนั้น องค์การปกครองส่วน ท้องถิ่นและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องจึงต้องสร้างเสริมและพัฒนาศักยภาพของบุคลากรให้มีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับสถานการณ์ปัญหาและกระบวนการดำเนินงาน รวมทั้งสร้างเสริมประสบการณ์ ในการทำงานให้บุคลากรอย่างต่อเนื่อง จัดให้มีการประชุมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ประสบการณ์และ ความคิดระหว่างบุคลากรทั้งภายในและภายนอกองค์การปกครองส่วนท้องถิ่น ซึ่งรวมถึง ภาคประชาชนด้วย นอกจากนี้้องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นจะต้องเปิดโอกาสให้เด็กและเยาวชน ในชุมชนได้มีส่วนร่วมในกิจกรรมการดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดของชุมชน และ ต้องสร้างเสริมศักยภาพของเด็กและเยาวชนให้มีความพร้อมที่จะรับทอการปฏิบัติการกิจการ ป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในชุมชนในอนาคต

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาปัญหาและอุปสรรคในการนำนโยบายการป้องกันและแก้ไข ปัญหายาเสพติดไปปฏิบัติให้ครอบคลุมทั่วทั้งจังหวัด และควรศึกษาเปรียบเทียบกับพื้นที่ใน สามจังหวัดชายแดนภาคใต้

2. ควรมีการศึกษาปัจจัยอื่นๆขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่นที่ประสบความสำเร็จไปทำการศึกษากับองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นที่ยังไม่ประสบความสำเร็จเพื่อจะได้ มีแนวทางในการพัฒนาการบริหารงานขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่นได้ดียิ่งขึ้น

3. ควรมีการประเมินผลของความสำเร็จในการนำนโยบายการป้องกันและแก้ไข ปัญหายาเสพติดไปปฏิบัติไปพัฒนาให้เกิดผลต่อองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นอื่นๆด้วย

4. การเลือกตัวแปร ที่มีความสัมพันธ์กับปัญหาและอุปสรรคในการนำนโยบาย การป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดไปปฏิบัติ ผู้วิจัยควรสังเคราะห์ตัวแปรที่แตกต่างจากงานวิจัย ที่เคยมีมา โดยพิจารณาจากบริบทของนโยบายและพื้นที่ที่จะศึกษา เพื่อจะได้เกิดข้อค้นพบใหม่ เกี่ยวกับปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับปัญหาและอุปสรรคในการนำนโยบายการป้องกันและแก้ไข ปัญหายาเสพติดไปปฏิบัติ

บรรณานุกรม

- กระทรวงมหาดไทย. (2552). นโยบายป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติด(ยุทธศาสตร์ 5 รั้วป้องกัน). กรุงเทพมหานคร.
- จุมพล หนิมพานิช. (2550). การวิเคราะห์นโยบาย. นนทบุรี : สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.
- ฉัตรชัย ปิยะพิมลสิทธิ์. (2548). การใช้ SPSS เพื่อการวิเคราะห์ข้อมูล. สงขลา : คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยทักษิณ.
- ชูศรี วงศ์รัตน์. (2549). เทคนิคการเขียนเค้าโครงการวิจัย : แนวทางสู่ความสำเร็จ. นนทบุรี : ไทเนรมิต อินเทอร์เน็ต โปรเกรสซิฟ.
- ณรงค์ คชรัตน์. (2544). แนวทางการปฏิบัติงานของกรมที่ดินตาม พรบ. วิธีการปฏิบัติราชการ ทางปกครอง พ.ศ.2539 . กรมที่ดิน กระทรวงมหาดไทย.
- เดิมศักดิ์ สุขวิบูรณ์. (2552). ข้อคำนึงในการสร้างเครื่องมือประเภตมาตรประมาณค่า(Rating Scal) เพื่องานวิจัย. กรุงเทพมหานคร
- เทพศักดิ์ บุญยรัตน์.(2536). ปัจจัยที่ส่งผลต่อการสร้างประสิทธิผลของการนำนโยบายให้บริการประชาชนไปปฏิบัติ : กรณีศึกษาสำนักงานเขตกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์พัฒนาการบริหารศาสตรุษฎีบัณฑิต คณะรัฐประศาสนศาสตร์ สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.
- บุญฤทธิ์ เพ็ชรวิศิษฐ์. (2549). วิชานโยบายสาธารณะและการวางแผน. มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- ปิยนุช คล้ายเงิน. (2550). การเสริมพลังชุมชนในกระบวนการยุติธรรม. วารสารรัฐประศาสนศาสตร์.
- พรณิษฐ์ นิติโรจน์. (2551) . การนำนโยบายการจัดระเบียบหาบเร่แผงลอยกรุงเทพมหานคร ไปปฏิบัติ. ปริญญาคุษฎีบัณฑิต(รัฐประศาสนศาสตร์) มหาวิทยาลัยกำแพง.
- รัฐกร กลิ่นอุบล(วะ. (2551). ปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จในการนำนโยบายการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีไปปฏิบัติ : กรณีศึกษาองค์การบริหารส่วนตำบลในภาคกลาง. ปริญญา รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขานโยบายสาธารณะ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- วรเดช จันทรศร. (2548). ทฤษฎีการนำนโยบายสาธารณะไปปฏิบัติ. กรุงเทพมหานคร : ห้างหุ้นส่วน จำกัดทีพีเอ็นเพรส.

- ศูนย์วิจัยความสุขชุมชนมหาวิทยาลัยอัสสัมชัญ. (2552). **นโยบายและยุทธศาสตร์ 5 รั้วป้องกันยาเสพติดในมุมมองสาธารณสุขและเจ้าหน้าที่รัฐฝ่ายอำนวยการระดับจังหวัด 76 จังหวัด.** กรุงเทพมหานคร : มหาวิทยาลัยอัสสัมชัญ.
- สมพิศ สุขแสน. (2542). **นโยบายสาธารณะและการวางแผน.** มหาวิทยาลัยราชภัฏอุตรดิตถ์.
- สำนักงานป้องกันและปราบปรามยาเสพติด. (2553). **สรุปผลการดำเนินงานป้องกันและปราบปรามยาเสพติดปี 2553.** กรุงเทพมหานคร.
- สำนักงานป้องกันและปราบปรามยาเสพติด ภาค 9. (2553). **สรุปผลการดำเนินงานป้องกันและปราบปรามยาเสพติดปี 2553.** สงขลา.
- สุริย์ บุญญานพวงศ์. (2552). **รูปแบบและกระบวนการสู่ความสำเร็จในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น.** สำนักงานป้องกันและปราบปรามยาเสพติด. กรุงเทพมหานคร.
- อิทธิชัย สีดำ. (2553). **ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความสำเร็จในการนำนโยบายเสริมสร้างสันติสุขในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ไปปฏิบัติ : ศึกษากรณีผู้นำนโยบายไปปฏิบัติในจังหวัดปัตตานี.** วิทยาลัยศิลปศาสตรมหาบัณฑิต(รัฐประศาสนศาสตร์) มหาวิทยาลัยมหิดล.
- อาคม ใจแก้ว. (2533). **การนำนโยบายไปปฏิบัติในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ : ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จ.** วิทยานิพนธ์ หลักสูตรปริญญาพัฒนบริหารศาสตรดุษฎีบัณฑิต คณะรัฐประศาสนศาสตร์ สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.
- อาคม ใจแก้ว. (2551). **วิธีวิทยาการวิจัยทางรัฐประศาสนศาสตร์.** พิมพ์ครั้งที่ 4. สงขลา : บริษัทแม่กซ์มีเดีย วาย ทู เค เพรส จำกัด.
- อุทัย เลาหิเชียร. (2544). **รัฐประศาสนศาสตร์ : ลักษณะวิชาและมิติต่างๆ.** พิมพ์ครั้งที่ 8. กรุงเทพมหานคร : ห้างหุ้นส่วนจำกัดทีพีเอ็นเพรส.

ภาคผนวก

แบบสอบถามการวิจัย

เรื่อง ปัญหาและอุปสรรคในการนำนโยบายป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดไปปฏิบัติขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น : กรณีศึกษาองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
ในเขตอำเภอสิงหนคร จังหวัดสงขลา

คำชี้แจง

1. แบบสอบถามนี้ใช้สำหรับพนักงานเทศบาล พนักงานส่วนตำบล ลูกจ้างประจำ ลูกจ้างชั่วคราว และพนักงานจ้างเหมา ที่ปฏิบัติหน้าที่อยู่ในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเกี่ยวกับนโยบายการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด

2. แบบสอบถามนี้มี 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 ลักษณะส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 ปัจจัยด้านการบริหาร

ตอนที่ 3 ปัญหาและอุปสรรคในการนโยบายป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด

ไปปฏิบัติ

3. แบบสอบถามนี้จะเป็นประโยชน์อย่างยิ่งต่อระบบการดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และการวิจัยครั้งนี้จะสำเร็จลงได้ส่วนหนึ่งขึ้นอยู่กับความร่วมมือของท่าน ผู้วิจัยจึงขอความกรุณาจากท่าน โปรดตอบแบบสอบถามชุดนี้ทุกข้อตามความเป็นจริง ข้อมูลที่ได้ผู้วิจัย จะเก็บไว้เป็นความลับ จะใช้ข้อมูลเพื่อสรุปผลการวิจัยในส่วนรวม ดังนั้นคำตอบของท่านจะไม่มีผลเสียหายต่อตัวท่านและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ขอขอบคุณพระคุณท่านที่ให้ความร่วมมือกับผู้วิจัย เป็นอย่างดี

ผู้ศึกษาขอขอบพระคุณที่ได้ให้ความร่วมมือตอบแบบสอบถามในครั้งนี้อย่างยิ่ง

นายจักรวาล แคล้วอาวุธ

หลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต

สาขารัฐประศาสนศาสตร์ คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

ตอนที่ 1 ลักษณะส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง หน้าข้อความที่ตรงกับสภาพความเป็นจริง

1. เพศ   1 [ ] ชาย   2 [ ] หญิง

2. อายุ

1 [ ] 26 - 35 ปี   2 [ ] 36 - 45 ปี
3 [ ] 46 - 55 ปี   4 [ ] 56 ปีขึ้นไป

3. ศาสนา

1 [ ] พุทธ   2 [ ] อิสลาม
3 [ ] คริสต์   4 [ ] อื่นๆโปรดระบุ.....

4. ระดับการศึกษา

1 [ ] ปวช   2 [ ] ปวส./อนุปริญญา
3 [ ] ปริญญาตรี   4 [ ] สูงกว่าปริญญาตรี

5. อายุราชการ

1 [ ] ต่ำกว่า 5 ปี   2 [ ] 6 - 10 ปี
3 [ ] 11 - 15 ปี   4 [ ] 16 - 20 ปี
5 [ ] 21 ปีขึ้นไป

6. ตำแหน่ง

1 [ ] ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล
2 [ ] เจ้าหน้าที่วิเคราะห์นโยบายและแผน
3 [ ] นักพัฒนาชุมชน
4 [ ] เจ้าหน้าที่สาธารณสุข
5 [ ] อื่นๆ โปรดระบุ.....

ตอนที่ 2 ปัจจัยด้านบริหาร

คำชี้แจง กรุณาใส่เครื่องหมาย ✓ ในช่องระดับความคิดเห็น ตามความคิดเห็นของท่าน

5	หมายถึง	มีความคิดเห็นด้วยมากที่สุด
4	หมายถึง	มีความคิดเห็นด้วยมาก
3	หมายถึง	มีความคิดเห็นด้วยปานกลาง
2	หมายถึง	มีความคิดเห็นด้วยน้อย
1	หมายถึง	มีความคิดเห็นด้วยน้อยที่สุด

ปัจจัยด้านการบริหาร	ระดับความคิดเห็น				
	เห็นด้วย น้อย ที่สุด	เห็น ด้วย น้อย	เห็นด้วย ปาน กลาง	เห็น ด้วย มาก	เห็นด้วย มากที่สุด
	1	2	3	4	5
1.ปัจจัยด้านทรัพยากร					
1.หน่วยงานของท่านได้รับงบประมาณสนับสนุนอย่างเพียงพอในการปฏิบัติหน้าที่เกี่ยวกับการป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติด	.....	.....	.....	.....	.....
2.หน่วยงานของท่านมีบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถในการปฏิบัติหน้าที่ในการป้องกันแก้ไขปัญหาเสพติดอย่างเพียงพอ	.....	.....	.....	.....	.....
3.บุคลากรที่รับผิดชอบงานเสพติดในหน่วยงานของท่านจะต้องรับผิดชอบงานหลายงาน	.....	.....	.....	.....	.....
4.หน่วยงานของท่านมีอุปกรณ์ เครื่องมือเครื่องใช้ในการปฏิบัติงานที่ทันสมัยและเพียงพอ	.....	.....	.....	.....	.....
5.ในการจัดสรรและการเบิกจ่ายงบประมาณที่เกี่ยวข้องกับการป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติดสามารถดำเนินการได้อย่างรวดเร็ว	.....	.....	.....	.....	.....
6.ท่านมีความพึงพอใจเกี่ยวกับการจัดสรรบุคลากรงบประมาณ และเครื่องมือเครื่องใช้ในการปฏิบัติงาน	.....	.....	.....	.....	.....

ปัจจัยด้านการบริหาร	ระดับความคิดเห็น				
	เห็นด้วย น้อย ที่สุด	เห็น ด้วย น้อย	เห็นด้วย ปาน กลาง	เห็น ด้วย มาก	เห็นด้วย มากที่สุด
	1	2	3	4	5
2.ปัจจัยด้านภาวะผู้นำ					
1.ผู้บังคับบัญชาของท่านเปิดโอกาสให้ท่านเข้ามามีส่วนร่วมในการวางแผนการปฏิบัติงาน	.....	.....	.....	.....	.....
2.ผู้บังคับบัญชาเป็นแบบอย่างที่ดีในการปฏิบัติงาน	.....	.....	.....	.....	.....
3.ผู้บังคับบัญชาของท่านยอมรับความคิดเห็นที่เป็นประโยชน์ต่อการปฏิบัติงานเกี่ยวกับการป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติดจากผู้ใต้บังคับบัญชา	.....	.....	.....	.....	.....
4.ผู้บังคับบัญชาของท่านเป็นผู้ซึ่งสามารถสั่งการให้ผู้ใต้บังคับบัญชาที่ปฏิบัติงานเกี่ยวกับการป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติดได้อย่างเด็ดขาด	.....	.....	.....	.....	.....
5.ผู้บังคับบัญชาของท่านสามารถอธิบายและให้คำแนะนำในการปฏิบัติงานเกี่ยวกับการป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติดได้อย่างชัดเจน	.....	.....	.....	.....	.....
3.ปัจจัยด้านการวางแผนงาน					
1.ในการจัดทำแผนงาน/โครงการด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติดของหน่วยงานท่านได้พิจารณาจากสถานการณ์ในพื้นที่ที่ได้จากการประชุมหรือการสำรวจข้อมูล	.....	.....	.....	.....	.....
2.หน่วยงานของท่านได้เปิดโอกาสให้หน่วยงานหรือองค์กรในพื้นที่ที่เกี่ยวข้องเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดทำแผนงาน/โครงการด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติด	.....	.....	.....	.....	.....

ปัจจัยด้านการบริหาร	ระดับความคิดเห็น				
	เห็นด้วย น้อย ที่สุด	เห็น ด้วย น้อย	เห็นด้วย ปานกลาง	เห็น ด้วย มาก	เห็นด้วย มากที่สุด
	1	2	3	4	5
ปัจจัยด้านการวางแผนงาน (ต่อ)					
3.แผนงาน/โครงการด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหา ยาเสพติดของหน่วยงานท่านมีความสอดคล้องกับ วัตถุประสงค์และเป้าหมายของนโยบายการป้องกันและ แก้ไขปัญหายาเสพติด(ยุทธศาสตร์ 5 รื้อป้องกัน)	.....	.....	.....	.....	.....
4.แผนงานด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด ของหน่วยงานท่านมีความเหมาะสมกับสภาพปัญหาใน พื้นที่	.....	.....	.....	.....	.....
5.แผนงาน/โครงการด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหา ยาเสพติดของหน่วยงานท่านมีความเป็นไปได้ในทาง ปฏิบัติ	.....	.....	.....	.....	.....
4.ปัจจัยด้านการประสานงาน/การสั่งการ					
1.หน่วยงานของท่านดำเนินงานเกี่ยวกับการป้องกัน และแก้ไขปัญหายาเสพติด(ยุทธศาสตร์ 5 รื้อป้องกัน) ร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้อย่างราบรื่น	.....	.....	.....	.....	.....
2.หน่วยงานต่างๆที่มีหน้าที่เกี่ยวข้องกับการป้องกัน และแก้ไขปัญหายาเสพติด(ยุทธศาสตร์ 5 รื้อป้องกัน)มี การแบ่งหน้าที่รับผิดชอบอย่างชัดเจน ไม่มีการก้าวท้าว หน้าที่กัน	.....	.....	.....	.....	.....
3.การบังคับบัญชาในหน่วยงานของท่านมีการสั่งการ และมอบหมายงานเกี่ยวกับการป้องกันและแก้ไขปัญหา ยาเสพติด(ยุทธศาสตร์ 5 รื้อป้องกัน)ได้อย่างรวดเร็ว	.....	.....	.....	.....	.....
4.การประสานงานภายในหน่วยงานของท่านเป็นไป อย่างราบรื่นและสอดคล้องไปในทิศทางเดียวกัน	.....	.....	.....	.....	.....

ปัจจัยด้านการบริหาร	ระดับความคิดเห็น				
	เห็นด้วย น้อย ที่สุด	เห็น ด้วย น้อย	เห็นด้วย ปานกลาง	เห็น ด้วย มาก	เห็นด้วย มากที่สุด
	1	2	3	4	5
ปัจจัยด้านการประสานงาน/การสั่งการ(ต่อ) 5.หน่วยงานของท่านได้รับความร่วมมือจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการให้ความร่วมมือและข้อมูลที่เป็นประโยชน์ในการดำเนินงาน		.....	.....	.....	.....
5.ปัจจัยด้านการติดตามประเมินผล 1.มีการติดตามประเมินผลการดำเนินงานการป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติด(ยุทธศาสตร์ 5 ร้วป้องกัน)อย่างต่อเนื่องและเป็นระบบ	.....	.....	.....	.....	.....
2.มีการสรุปและรวบรวมข้อมูลจากการติดตามประเมินผลเกี่ยวกับการดำเนินงานการป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติด(ยุทธศาสตร์ 5 ร้วป้องกัน) ในรูปแบบเอกสาร เพื่อนำมาใช้ประโยชน์ในการดำเนินงานต่อไป	.....	.....	.....	.....	.....
3.หน่วยงานของท่านให้ความสำคัญกับการติดตามประเมินผล	.....	.....	.....	.....	.....
4.มีการวางแผนและติดตามประเมินผลที่เหมาะสมกับสภาพปัญหาของพื้นที่	.....	.....	.....	.....	.....

ตอนที่ 3 ปัญหาและอุปสรรค

คำชี้แจง กรุณาใส่เครื่องหมาย ✓ ในช่องระดับคะแนนตามความคิดเห็นของท่าน

5	หมายถึง	มีความคิดเห็นด้วยมากที่สุด
4	หมายถึง	มีความคิดเห็นด้วยมาก
3	หมายถึง	มีความคิดเห็นด้วยปานกลาง
2	หมายถึง	มีความคิดเห็นด้วยน้อย
1	หมายถึง	มีความคิดเห็นด้วยน้อยที่สุด

ปัญหาและอุปสรรค	ระดับความคิดเห็น				
	เห็นด้วย น้อย ที่สุด 1	เห็น ด้วย น้อย 2	เห็นด้วย ปาน กลาง 3	เห็น ด้วย มาก 4	เห็นด้วย มากที่สุด 5
1.ปัญหาทางด้านสมรรถภาพขององค์กร					
1.1 บุคลากรไม่เพียงพอ	.....	.....	.....	.....	.....
1.2 บุคลากรขาดความรู้ความชำนาญในการ ดำเนินงาน	.....	.....	.....	.....	.....
1.3 งบประมาณไม่เพียงพอ	.....	.....	.....	.....	.....
1.4 การสนับสนุนและเบิกจ่ายงบประมาณเป็นไป ด้วยความยุ่งยากและล่าช้าทำให้เป็นอุปสรรคต่อการ ดำเนินงาน	.....	.....	.....	.....	.....
1.5 อุปกรณ์ เครื่องมือเครื่องใช้ไม่เพียงพอ และ ไม่ทันสมัย	.....	.....	.....	.....	.....
1.6 บุคลากรที่รับผิดชอบการป้องกันและแก้ไข ปัญหาอาเสพติด(ยุทธศาสตร์ 5 รื้อป้องกัน)มีหน้าที่ รับผิดชอบหลายหน้าที่	.....	.....	.....	.....	.....
2.ปัญหาทางการควบคุม					
2.1 ขาดการติดตามประเมินผลการดำเนินงานอย่าง	.....	.....	.....	.....	.....

จริงจังและต่อเนื่อง					
ปัญหาและอุปสรรค	ระดับความคิดเห็น				
	เห็นด้วย น้อย ที่สุด 1	เห็น ด้วย น้อย 2	เห็นด้วย ปาน กลาง 3	เห็น ด้วย มาก 4	เห็นด้วย มากที่สุด 5
ปัญหาทางการควบคุม (ต่อ) 2.2 ผู้บริหารในหน่วยงานของท่านไม่ให้ความสำคัญกับการดำเนินงานตามนโยบาย 2.3 การวางแผนงานไม่ตรงกับสภาพปัญหาของพื้นที่ 2.4 การดำเนินการกิจของหน่วยงานไม่ตรงกับวัตถุประสงค์ของนโยบาย 2.5 ตัวชี้วัดในการดำเนินงานและการวัดผลสำเร็จไม่ชัดเจน	.....	.....	.....	.....	.....
3.ปัญหาทางด้านความร่วมมือและการต่อต้านการเปลี่ยนแปลง 3.1 ประชาชนในพื้นที่ไม่ให้ความร่วมมือในการดำเนินงาน 3.2 บุคลากรในองค์กรไม่ให้ความร่วมมือในการดำเนินงาน 3.3 ขาดการประชาสัมพันธ์ให้ความรู้เกี่ยวกับนโยบายให้ประชาชนทราบ 3.4 เกิดการต่อต้านจากประชาชนหรือบุคลากรในหน่วยงาน 3.5 ผู้บริหารไม่ให้การสนับสนุนการดำเนินงานตามนโยบาย	.....	.....	.....	.....	.....
4.ปัญหาทางด้านอำนาจและความสัมพันธ์กับองค์กรอื่นที่เกี่ยวข้อง 4.1 เกิดความขัดแย้งหรือมีอคติกันกับหน่วยงานของท่านกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องอื่น	.....	.....	.....	.....	.....

ปัญหาและอุปสรรค	ระดับความคิดเห็น				
	เห็นด้วย น้อย ที่สุด	เห็น ด้วย น้อย	เห็นด้วย ปาน กลาง	เห็น ด้วย มาก	เห็นด้วย มากที่สุด
	1	2	3	4	5
ปัญหาทางด้านอำนาจและความสัมพันธ์กับองค์กรอื่นที่เกี่ยวข้อง(ต่อ)					
4.2 การตัดสินใจในการดำเนินงานต้องรอคำสั่งและการตัดสินใจจากผู้บังคับบัญชาเป็นเหตุให้เกิดความล่าช้าในการดำเนินงาน	.....	.....	.....	.....	.....
4.3 มีการเกี่ยงหน้าที่กันในการดำเนินงานทั้งในหน่วยงานและระหว่างหน่วยงาน	.....	.....	.....	.....	.....
4.4 การติดต่อประสานงานระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้องมีความยุ่งยากหลายขั้นตอนและมีความเป็นทางการสูง	.....	.....	.....	.....	.....
4.5 หน่วยงานของท่านไม่สามารถดำเนินงานร่วมกับหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องได้	.....	.....	.....	.....	.....
5.ปัญหาทางด้านการสนับสนุนและความผูกพันขององค์กรหรือบุคคลสำคัญ					
5.1 มีความขัดแย้งกับผู้บริหารหรือนักการเมืองในพื้นที่	.....	.....	.....	.....	.....
5.2 เป็นภารกิจที่เสี่ยงอันตราย เกรงจะมีผลกระทบต่อตนเอง ครอบครัว และหน้าที่การงาน	.....	.....	.....	.....	.....
5.3 เกรงกลัวกลุ่มผู้มีอิทธิพลที่ส่วนเกี่ยวข้องกับยาเสพติดในพื้นที่	.....	.....	.....	.....	.....
5.4 ขาดการสนับสนุน และความร่วมมือจากผู้นำชุมชน นักการเมืองในพื้นที่	.....	.....	.....	.....	.....
5.5 หน่วยงานของท่าน โดนโจมตีเกี่ยวกับการดำเนินงานจากสื่อมวลชนหรือผู้ที่ได้รับผลกระทบจากการดำเนินงานเพื่อทำลายความน่าเชื่อถือ	.....	.....	.....	.....	.....

ค่าความเชื่อมั่น (Reliability)

1.ค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถามปัจจัยด้านบริหาร

ข้อที่	คำถาม	ค่าอำนาจจำแนก
ก่อนตัดข้อที่มีค่าอำนาจจำแนกที่ต่ำกว่า .2 ออก		
1.ปัจจัยด้านทรัพยากร ค่า Alpha = .64		
1	หน่วยงานของท่านได้รับงบประมาณสนับสนุนอย่างเพียงพอในการปฏิบัติหน้าที่เกี่ยวกับการป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติด	.49
2	หน่วยงานของท่านมีบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถในการปฏิบัติหน้าที่ในการป้องกันแก้ไขปัญหาเสพติดอย่างเพียงพอ	.44
3	บุคลากรที่รับผิดชอบงานเสพติดในหน่วยงานของท่านจะต้องรับผิดชอบงานหลายงาน	.00
4	หน่วยงานของท่านมีอุปกรณ์ เครื่องมือเครื่องใช้ในการปฏิบัติงานที่ทันสมัยและเพียงพอ	.63
5	ในการจัดสรรและการเบิกจ่ายงบประมาณที่เกี่ยวข้องกับการป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติดสามารถดำเนินการได้อย่างรวดเร็ว	.48
6	ท่านมีความพึงพอใจเกี่ยวกับการจัดสรรบุคลากร งบประมาณ และเครื่องมือเครื่องใช้ในการปฏิบัติงาน	.36
หลังตัดข้อที่มีค่าอำนาจจำแนกที่ต่ำกว่า .2 ออก		
1.ปัจจัยด้านทรัพยากร ค่า Alpha = .76		
1	หน่วยงานของท่านได้รับงบประมาณสนับสนุนอย่างเพียงพอในการปฏิบัติหน้าที่เกี่ยวกับการป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติด	.56
2	หน่วยงานของท่านมีบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถในการปฏิบัติหน้าที่ในการป้องกันแก้ไขปัญหาเสพติดอย่างเพียงพอ	.46
3	หน่วยงานของท่านมีอุปกรณ์ เครื่องมือเครื่องใช้ในการปฏิบัติงานที่ทันสมัยและเพียงพอ	.45
4	ในการจัดสรรและการเบิกจ่ายงบประมาณที่เกี่ยวข้องกับการป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติดสามารถดำเนินการได้อย่างรวดเร็ว	.60
6	ท่านมีความพึงพอใจเกี่ยวกับการจัดสรรบุคลากร งบประมาณ และเครื่องมือเครื่องใช้ในการปฏิบัติงาน	.54

ข้อที่	คำถาม	ค่าอำนาจจำแนก
ก่อนตัดข้อที่มีค่าอำนาจจำแนกที่ต่ำกว่า .2 ออก		
2.ปัจจัยด้านภาวะผู้นำ ค่า Alpha = .71		
1	ผู้บังคับบัญชาของท่านเปิดโอกาสให้ท่านเข้ามามีส่วนร่วมในการวางแผนการปฏิบัติงาน	.05
2	ผู้บังคับบัญชาเป็นแบบอย่างที่ดีในการปฏิบัติงาน	.58
3	ผู้บังคับบัญชาของท่านยอมรับความคิดเห็นที่เป็นประโยชน์ต่อการปฏิบัติงานเกี่ยวกับการป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติดจากผู้ใต้บังคับบัญชา	.71
4	ผู้บังคับบัญชาของท่านเป็นผู้ซึ่งสามารถสั่งการให้ผู้ใต้บังคับบัญชาที่ปฏิบัติงานเกี่ยวกับการป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติดได้อย่างเด็ดขาด	.64
5	ผู้บังคับบัญชาของท่านสามารถอธิบายและให้คำแนะนำในการปฏิบัติงานเกี่ยวกับการป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติดได้อย่างชัดเจน	.35
หลังตัดข้อที่มีค่าอำนาจจำแนกที่ต่ำกว่า .2 ออก		
2.ปัจจัยด้านภาวะผู้นำ ค่า Alpha = .78		
1	ผู้บังคับบัญชาเป็นแบบอย่างที่ดีในการปฏิบัติงาน	.66
2	ผู้บังคับบัญชาของท่านยอมรับความคิดเห็นที่เป็นประโยชน์ต่อการปฏิบัติงานเกี่ยวกับการป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติดจากผู้ใต้บังคับบัญชา	.79
3	ผู้บังคับบัญชาของท่านเป็นผู้ซึ่งสามารถสั่งการให้ผู้ใต้บังคับบัญชาที่ปฏิบัติงานเกี่ยวกับการป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติดได้อย่างเด็ดขาด	.58
4	ผู้บังคับบัญชาของท่านสามารถอธิบายและให้คำแนะนำในการปฏิบัติงานเกี่ยวกับการป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติดได้อย่างชัดเจน	.34

ข้อที่	คำถาม	ค่าอำนาจจำแนก
ก่อนตัดข้อที่มีค่าอำนาจจำแนกที่ต่ำกว่า .2 ออก		
3.ปัจจัยด้านการวางแผนงาน ค่า Alpha = .67		
1	ในการจัดทำแผนงาน/โครงการด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติดของหน่วยงานท่านได้พิจารณาจากสถานการณ์ในพื้นที่ที่ได้จากการประชาคมหรือการสำรวจข้อมูล	.18
2	หน่วยงานของท่านได้เปิดโอกาสให้หน่วยงานหรือองค์กรในพื้นที่ที่เกี่ยวข้องเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดทำแผนงาน/โครงการด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติด	.49
3	แผนงาน/โครงการด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติดของหน่วยงานท่านมีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์และเป้าหมายของนโยบายการป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติด(ยุทธศาสตร์ 5 รั้วป้องกัน)	.68
4	แผนงานด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติดของหน่วยงานท่านมีความเหมาะสมกับสภาพปัญหาในพื้นที่	.42
5	แผนงาน/โครงการด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติดของหน่วยงานท่านมีความเป็นไปได้ในทางปฏิบัติ	.49
หลังตัดข้อที่มีค่าอำนาจจำแนกที่ต่ำกว่า .2 ออก		
3.ปัจจัยด้านการวางแผนงาน ค่า Alpha = .76		
1	หน่วยงานของท่านได้เปิดโอกาสให้หน่วยงานหรือองค์กรในพื้นที่ที่เกี่ยวข้องเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดทำแผนงาน/โครงการด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติด	.55
2	แผนงาน/โครงการด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติดของหน่วยงานท่านมีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์และเป้าหมายของนโยบายการป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติด(ยุทธศาสตร์ 5 รั้วป้องกัน)	.70
3	แผนงานด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติดของหน่วยงานท่านมีความเหมาะสมกับสภาพปัญหาในพื้นที่	.43
4	แผนงาน/โครงการด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติดของหน่วยงานท่านมีความเป็นไปได้ในทางปฏิบัติ	.52

ข้อที่	คำถาม	ค่าอำนาจจำแนก
ก่อนตัดข้อที่มีค่าอำนาจจำแนกที่ต่ำกว่า .2 ออก		
4. ปัจจัยด้านการประสานงาน/การสั่งการ ค่า Alpha = .71		
1	หน่วยงานของท่านดำเนินงานเกี่ยวกับการป้องกันและแก้ไข ปัญหาเสพติด(ยุทธศาสตร์ 5 รื้อป้องกัน)ร่วมกับหน่วยงาน ที่เกี่ยวข้องได้อย่างราบรื่น	.47
2	หน่วยงานต่างๆที่มีหน้าที่เกี่ยวข้องกับการป้องกันและแก้ไขปัญหา เสพติด(ยุทธศาสตร์ 5 รื้อป้องกัน)มีการแบ่งหน้าที่รับผิดชอบอย่าง ชัดเจน ไม่มีการก้าวท้าวหน้าที่กัน	.33
3	การบังคับบัญชาในหน่วยงานของท่านมีการสั่งการและมอบหมายงาน เกี่ยวกับการป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติด(ยุทธศาสตร์ 5 รื้อป้องกัน) ได้อย่างรวดเร็ว	.19
4	การประสานงานภายในหน่วยงานของท่านเป็นไปอย่างราบรื่นและ สอดคล้องไปในทิศทางเดียวกัน	.73
5	หน่วยงานของท่านได้รับความร่วมมือจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องใน การให้ความร่วมมือและข้อมูลที่เป็นประโยชน์ในการดำเนินงาน	.64
หลังตัดข้อที่มีค่าอำนาจจำแนกที่ต่ำกว่า .2 ออก		
4. ปัจจัยด้านการประสานงาน/การสั่งการ ค่า Alpha = .75		
1	หน่วยงานของท่านดำเนินงานเกี่ยวกับการป้องกันและแก้ไข ปัญหาเสพติด(ยุทธศาสตร์ 5 รื้อป้องกัน)ร่วมกับหน่วยงาน ที่เกี่ยวข้องได้อย่างราบรื่น	.55
2	หน่วยงานต่างๆที่มีหน้าที่เกี่ยวข้องกับการป้องกันและแก้ไขปัญหา เสพติด(ยุทธศาสตร์ 5 รื้อป้องกัน)มีการแบ่งหน้าที่รับผิดชอบอย่าง ชัดเจน ไม่มีการก้าวท้าวหน้าที่กัน	.37
4	การประสานงานภายในหน่วยงานของท่านเป็นไปอย่างราบรื่นและ สอดคล้องไปในทิศทางเดียวกัน	.68
5	หน่วยงานของท่านได้รับความร่วมมือจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องใน การให้ความร่วมมือและข้อมูลที่เป็นประโยชน์ในการดำเนินงาน	.63

ข้อที่	คำถาม	ค่าอำนาจจำแนก
ก่อนตัดข้อที่มีค่าอำนาจจำแนกที่ต่ำกว่า .2 ออก		
5. ปัจจัยด้านการติดตามประเมินผล ค่า Alpha = .63		
1	มีการติดตามประเมินผลการดำเนินงานการป้องกันและแก้ไข ปัญหาสาเหตุ(ยุทธศาสตร์ 5 รั้วป้องกัน)อย่างต่อเนื่องและ เป็นระบบ	.57
2	มีการสรุปและรวบรวมข้อมูลจากการติดตามประเมินผลเกี่ยวกับการ ดำเนินงานการป้องกันและแก้ไขปัญหาสาเหตุ(ยุทธศาสตร์ 5 รั้ว ป้องกัน) ในรูปแบบเอกสาร เพื่อนำมาใช้ประโยชน์ในการ ดำเนินงานต่อไป	.64
3	หน่วยงานของท่านให้ความสำคัญกับการติดตามประเมินผล	.43
4	มีการวางแผนและติดตามประเมินผลที่เหมาะสมกับสภาพปัญหา ของพื้นที่	.06
หลังตัดข้อที่มีค่าอำนาจจำแนกที่ต่ำกว่า .2 ออก		
5. ปัจจัยด้านการติดตามประเมินผล ค่า Alpha = .77		
1	มีการติดตามประเมินผลการดำเนินงานการป้องกันและแก้ไข ปัญหาสาเหตุ(ยุทธศาสตร์ 5 รั้วป้องกัน)อย่างต่อเนื่องและ เป็นระบบ	.72
2	มีการสรุปและรวบรวมข้อมูลจากการติดตามประเมินผลเกี่ยวกับการ ดำเนินงานการป้องกันและแก้ไขปัญหาสาเหตุ(ยุทธศาสตร์ 5 รั้ว ป้องกัน) ในรูปแบบเอกสาร เพื่อนำมาใช้ประโยชน์ในการ ดำเนินงานต่อไป	.69
3	หน่วยงานของท่านให้ความสำคัญกับการติดตามประเมินผล	.43

2.ค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถามปัญหาและอุปสรรคในการนำนโยบายป้องกันและแก้ไขปัญหาหาเสพติดไปปฏิบัติขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

ข้อที่	คำถาม	ค่าอำนาจจำแนก
ก่อนตัดข้อที่มีค่าอำนาจจำแนกที่ต่ำกว่า .2 ออก		
1.ปัญหาทางด้านสมรรถภาพขององค์กร ค่า Alpha = .74		
1	บุคลากรไม่เพียงพอ	.77
2	บุคลากรขาดความรู้ความชำนาญในการดำเนินงาน	.52
3	งบประมาณไม่เพียงพอ	.68
4	การสนับสนุนและเบิกจ่ายงบประมาณเป็นไปด้วยความยุ่งยากและล่าช้าทำให้เป็นอุปสรรคต่อการดำเนินงาน	.33
5	อุปกรณ์ เครื่องมือเครื่องใช้ไม่เพียงพอ และไม่ทันสมัย	.32
6	บุคลากรที่รับผิดชอบงานการป้องกันและแก้ไขปัญหาหาเสพติด (ยุทธศาสตร์ 5 ร้วป้องกัน)มีหน้าที่รับผิดชอบหลายหน้าที่	.16
หลังตัดข้อที่มีค่าอำนาจจำแนกที่ต่ำกว่า .2 ออก		
1.ปัญหาทางด้านสมรรถภาพขององค์กร ค่า Alpha = .78		
1	บุคลากรไม่เพียงพอ	.78
2	บุคลากรขาดความรู้ความชำนาญในการดำเนินงาน	.58
3	งบประมาณไม่เพียงพอ	.77
4	การสนับสนุนและเบิกจ่ายงบประมาณเป็นไปด้วยความยุ่งยากและล่าช้าทำให้เป็นอุปสรรคต่อการดำเนินงาน	.34
5	อุปกรณ์ เครื่องมือเครื่องใช้ไม่เพียงพอ และไม่ทันสมัย	.33

ข้อที่	คำถาม	ค่าอำนาจจำแนก
ก่อนตัดข้อที่มีค่าอำนาจจำแนกที่ต่ำกว่า .2 ออก		
2.ปัญหาทางด้านการควบคุม ค่า Alpha = .66		
1	ขาดการติดตามประเมินผลการดำเนินงานอย่างจริงจังและต่อเนื่อง	.47
2	ผู้บริหารในหน่วยงานของท่านไม่ให้ความสำคัญกับการดำเนินงานตามนโยบาย	.08
3	การวางแผนงานไม่ตรงกับสภาพปัญหาของพื้นที่	.51
4	การดำเนินการกิจของหน่วยงานไม่ตรงกับวัตถุประสงค์ของนโยบาย	.59
5	ตัวชี้วัดในการดำเนินงานและการวัดผลสำเร็จไม่ชัดเจน	.48
หลังตัดข้อที่มีค่าอำนาจจำแนกที่ต่ำกว่า .2 ออก		
2.ปัญหาทางด้านการควบคุม ค่า Alpha = .75		
1	ขาดการติดตามประเมินผลการดำเนินงานอย่างจริงจังและต่อเนื่อง	.50
2	การวางแผนงานไม่ตรงกับสภาพปัญหาของพื้นที่	.54
3	การดำเนินการกิจของหน่วยงานไม่ตรงกับวัตถุประสงค์ของนโยบาย	.66
4	ตัวชี้วัดในการดำเนินงานและการวัดผลสำเร็จไม่ชัดเจน	.58

ข้อที่	คำถาม	ค่าอำนาจจำแนก
ก่อนตัดข้อที่มีค่าอำนาจจำแนกที่ต่ำกว่า .2 ออก		
3. ปัญหาทางด้านความร่วมมือและการต่อต้านการเปลี่ยนแปลง		
ค่า Alpha = .70		
1	ประชาชนในพื้นที่ไม่ให้ความร่วมมือในการดำเนินงาน	.64
2	บุคลากรในองค์กรไม่ให้ความร่วมมือในการดำเนินงาน	.62
3	ขาดการประชาสัมพันธ์ให้ความรู้เกี่ยวกับนโยบายให้ประชาชนทราบ	.17
4	เกิดการต่อต้านจากประชาชนหรือบุคลากรในหน่วยงาน	.47
5	ผู้บริหารไม่ให้การสนับสนุนการดำเนินงานตามนโยบาย	.43
หลังตัดข้อที่มีค่าอำนาจจำแนกที่ต่ำกว่า .2 ออก		
3. ปัญหาทางด้านความร่วมมือและการต่อต้านการเปลี่ยนแปลง		
ค่า Alpha = .75		
1	ประชาชนในพื้นที่ไม่ให้ความร่วมมือในการดำเนินงาน	.73
2	บุคลากรในองค์กรไม่ให้ความร่วมมือในการดำเนินงาน	.65
3	เกิดการต่อต้านจากประชาชนหรือบุคลากรในหน่วยงาน	.53
4	ผู้บริหารไม่ให้การสนับสนุนการดำเนินงานตามนโยบาย	.48

ข้อที่	คำถาม	ค่าอำนาจจำแนก
ก่อนตัดข้อที่มีค่าอำนาจจำแนกที่ต่ำกว่า .2 ออก		
4. ปัญหาทางด้านอำนาจและความสัมพันธ์กับองค์กรอื่นที่เกี่ยวข้อง		
ค่า Alpha = .73		
1	เกิดความขัดแย้งหรือมีอคติกันกับหน่วยงานของท่านกับ หน่วยงานที่เกี่ยวข้องอื่น	.44
2	การตัดสินใจในการดำเนินงานต้องรอคำสั่งและการจัดสินใจ จากผู้บังคับบัญชาเป็นเหตุให้เกิดความล่าช้าในการดำเนินงาน	.43
3	มีการเถียงหน้าที่กันในการดำเนินงานทั้งในหน่วยงานและระหว่าง หน่วยงาน	.68
4	การติดต่อประสานงานระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้องมีความยุ่งยากหลาย ขั้นตอนและมีความเป็นทางการสูง	.67
5	หน่วยงานของท่านไม่สามารถดำเนินงานร่วมกับหน่วยงานอื่นที่ เกี่ยวข้องได้	.18
หลังตัดข้อที่มีค่าอำนาจจำแนกที่ต่ำกว่า .2 ออก		
4. ปัญหาทางด้านอำนาจและความสัมพันธ์กับองค์กรอื่นที่เกี่ยวข้อง		
ค่า Alpha = .76		
1	เกิดความขัดแย้งหรือมีอคติกันกับหน่วยงานของท่านกับ หน่วยงานที่เกี่ยวข้องอื่น	.45
2	การตัดสินใจในการดำเนินงานต้องรอคำสั่งและการจัดสินใจ จากผู้บังคับบัญชาเป็นเหตุให้เกิดความล่าช้าในการดำเนินงาน	.44
3	มีการเถียงหน้าที่กันในการดำเนินงานทั้งในหน่วยงานและระหว่าง หน่วยงาน	.71
4	การติดต่อประสานงานระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้องมีความยุ่งยากหลาย ขั้นตอนและมีความเป็นทางการสูง	.67

ข้อที่	คำถาม	ค่าอำนาจจำแนก
ก่อนตัดข้อที่มีค่าอำนาจจำแนกที่ต่ำกว่า .2 ออก		
5. ปัญหาทางด้านการสนับสนุนและความผูกพันขององค์กรหรือบุคคลสำคัญ ค่า Alpha = .72		
1	มีความขัดแย้งกับผู้บริหารหรือนักการเมืองในพื้นที่	.67
2	เป็นภารกิจที่เสี่ยงอันตราย เกรงจะมีผลกระทบต่อตนเอง ครอบครัว และหน้าที่การงาน	.70
3	เกรงกลัวกลุ่มผู้มีอิทธิพลที่ส่วนเกี่ยวข้องกับยาเสพติดในพื้นที่	.42
4	ขาดการสนับสนุน และความร่วมมือจากผู้นำชุมชน นักการเมืองในพื้นที่	.50
5	หน่วยงานของท่าน โดนโจมตีเกี่ยวกับการดำเนินงานจากสื่อมวลชน หรือผู้ที่ได้รับผลกระทบจากการดำเนินงานเพื่อทำลายความน่าเชื่อถือ	.00
หลังตัดข้อที่มีค่าอำนาจจำแนกที่ต่ำกว่า .2 ออก		
5. ปัญหาทางด้านการสนับสนุนและความผูกพันขององค์กรหรือบุคคลสำคัญ ค่า Alpha = .77		
1	มีความขัดแย้งกับผู้บริหารหรือนักการเมืองในพื้นที่	.66
2	เป็นภารกิจที่เสี่ยงอันตราย เกรงจะมีผลกระทบต่อตนเอง ครอบครัว และหน้าที่การงาน	.70
3	เกรงกลัวกลุ่มผู้มีอิทธิพลที่ส่วนเกี่ยวข้องกับยาเสพติดในพื้นที่	.42
4	ขาดการสนับสนุน และความร่วมมือจากผู้นำชุมชน นักการเมืองในพื้นที่	.51

ประวัติผู้เขียน

ชื่อ - สกุล

นายจักรวาล แคล้วอาวุธ

รหัสประจำตัวนักศึกษา

5210521508

วุฒิการศึกษา

วุฒิ	ชื่อสถาบัน	ปีที่สำเร็จการศึกษา
วิทยาศาสตรบัณฑิต (สาธารณสุขชุมชน) เกียรตินิยมอันดับสอง	วิทยาลัยการสาธารณสุขสิรินธร จังหวัดยะลา	2545

ตำแหน่งและสถานที่ทำงาน

นักวิชาการสุขาภิบาล

สำนักงานองค์การบริหารส่วนตำบลม่วงงาม

หมู่ที่ 7 ตำบลม่วงงาม อำเภอสิงหนคร จังหวัดสงขลา